

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XI

Broj 115

TUZLA, PROSINAC 2002.

Cijena 1 KM, 4 Kn

10

1992-2002.

J. V. ... ANOVA
 NAR. B. ... ZITETSKA BIBLIOTEKA
 "D. V. ŠSUŠIĆ"
 TUZLA
 Inv. broj: 8519
 Sign. # 06

HRVATSKI 2002/2003



DESET GODINA

A početku bijaše Riječ
i Riječ bijaše u Boga,
i Riječ bijaše Bog.
Ona bijaše u početku u Boga.
Sve postade po njoj
i bez nje ne postade ništa.
Svemu što postade
u njoj bijaše život,
i život bijaše ljudima svjetlo;
i svjetlo u tami svijetli,
i tama ga ne obuze.
Bi čovjek poslan od Boga,
ime mu Joan.

On dođe kao svjedok,
da posvjedoči za Svjetlo,
da svi vjeruju po njemu.
Ne bijaše on Svjetlo,
nego - da posvjedoči za Svjetlo.
Svjetlo istinsko,
koje prosvjetljuje svakog čovjeka,
dođe na svijet;
bijaše na svijetu
i svijet po njemu posta
i svijet ga ne upozna.
K svojim dođe,
i njegovi ga ne primiše.
A onima koji ga primiše
podade moć

da postanu djeca Božja:
onima koji vjeruju u njegovo ime,
koji su rođeni
ne od kroj,
ni od volje tjelesne,
ni od volje mužoljive,
nego - od Boga.
I Riječ tijelom postade
i nastani se među nama
i vidjesmo slavu njegovu
- slavu koju ima
kao Jednorodnenac od Oca -
pun milosti i istine.

Joan svjedoči za njega. Viče:
"To je onaj o kojem rekoh:
koji za mnom dolazi,
preda mnom je
jer bijaše prije mene!"
Doista, od punine njegove
svi mi primismo,
i to milost na milost.
Istinu, Zakon bijaše dan
po Mojsiju,
a milost i istina
nasta po Isusu Kristu.
Boga nitko nikada ne vidje:
Jednorodnenac - Bog -
koji je u krilo Očevu,
on ga obznani.

Erus in adiutorium
meum intende.
Domine ad adiu-
uandum me festina.

A početku bijaše riječ

Jubilarna deseta obljetnica Hrvatskoga glasnika

Poštovani čitatelji! S prošlim brojem smo završili vrlo važnu obljetnicu u našoj povijesti: deset godina izlaska Hrvatskoga glasnika. Pred nama je, ako Bog da, prvi broj s kojim započinjemo novo desetljeće. Svi oni koji iole poznaju s kojim se sve problemima susreće uredništvo ovoga lista, s razlogom će se radovati što je list ipak izlazio deset godina.

Nije to malo razdoblje u jednom stoljeću, posebice ako je ono vezano uz teške događaje, kao što su ratovi i poratna stanja. Prošlo stoljeće je imalo nekoliko teških razdoblja, a za Bosance i Hercegovce svih nacija, prošli rat je bio težak životni izazov. Kako god prošli rat zvali (agresija ili građanski rat!), njegove posljedice i sada još dobro osjećamo. Uz sve nevolje, međutim, ponešto se u tome vremenu i dobro pokazalo. Narodna poslovice kaže: "Nije svako zlo za zlo".

U ovom vremenu u Bosni i Hercegovini su se događale i mnoge dobre stvari. Jedna od njih je i pokretanje tuzlanskoga lista Hrvatski glasnik u prvoj ratnoj godini (1992.).

Rat je završen, ali u nekim stvarima se još ponavljaju lekcije. Mnogi naši političari, nažalost, nisu svladali ni osnovnu političku abecedu (dolazili oni iz bilo koje bosansko-hercegovačke stranke, ili partije!).

Hrvatski Glasnik je ovome vremenu i promjenama pridavao i pridaje očekivanu pažnju, pokušavajući uvijek biti konstruktivan i kooperativan s onim snagama koje Bosnu i Hercegovinu vide kao svoju domovinu. Uostalom, to mu je bio i cilj koji, bez ikakve dvojbe, ostvaruje! Ova se tvrdnja može ilustrirati čitanjem bilo kojega Glasnikova uvodnika, a možda bi bilo najilustrativnije pročitati deset uvodnika što su objavljivani na početku svake nove godine izlaska.

Hvala svima onima koji su pomagali na bilo koji način: tako što su deset godina kupovali i čitali ovaj list, ili su ga, moralno podržavali i materijalno pomagali. Bez njih Hrvatski glasnik ne bi ostvario ovakav uspjeh.

Posebnu zahvalnost zaslužuju oni koji su radili na Glasniku do ovoga broja. Najzaslužniji su ipak gospodin Juraj Novosel, gospođa Marica Petrović, i gospodin Ljubo Aždajić. Autor ovog Uvodnika se ubraja u one zaslužne suradnike i podupiratelje koji nisu spomenuti, a ima ih podosta.

Jubilej je prilika da se prisjetimo svega onoga što je u određenom razdoblju bilo teško, ali i onoga što

je bilo dobro, uvijek s pogledom u budućnost. Prošlost je prošlost koliko god ona bila inspiracija za budućnost. Tu smo budućnost otvorili ovim brojem Hrvatskoga glasnika. Nadat se je da će svi oni koji su i do sada radili imati snage i volje provesti još jednu dekadu u radu i izdavanju ovoga lista. Kad je u pitanju prošlost i sadašnjost, svi dobronamjerni kritičari će se složiti s tvrdnjom da bi bez Hrvatskoga glasnika tuzlanska sredina i novija povijest bila puno siromašnija. Osim toga i značajna uloga Hrvata u ovom vremenu punom različitih iskušenja bila bi brzo zaboravljena; i ne samo Hrvata, nego i drugih naroda.

Ovaj list i njegova redakcija su pokazali kako se može biti nacionalno svjestan, ali ne i nacionalist, onaj koji u drugima vidi samo opasnost i neprijatelje. Raditi na dobrobit svoga naroda uz svijest da Bosna i Hercegovina, pa i Tuzla, pripada svim svojim ljudima i da bez te svijesti o suživotu nije moguće organizirati nikakvu trajniju vrijednost koja služi na opće dobro.

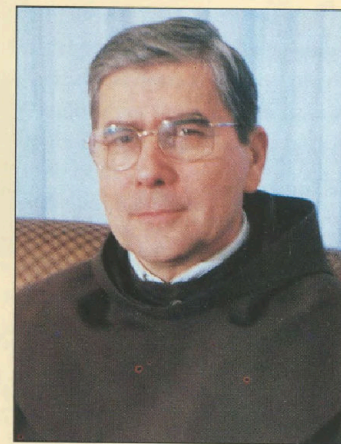
Uvjereni smo da rad Hrvatskoga glasnika neće ostati nezapažen od onih kojima je istinski stalo do Bosne i Hercegovine i do suradnje sa svim narodima u Regionu i šire, u Europi.

Hrvatski Glasnik očekuje i dalju podršku svojih dosadašnjih prijatelja, jer, kad se čovjek za nešto iskreno opredijeli, on će to nastojati i podržati, makar to ponekada bilo povezano i sa većim žrtvama.

U ovom broju pred čitateljima su zanimljive teme, razgovori, sjećanja. Posebno bi trebalo posvetiti pažnju Uvodnicima deset prvih brojeva u deset godina Hrvatskoga glasnika. Oni će nas, podsjetiti na neke događaje i zbivanja iz onih vremena i godina kada smo zajednički strepili, sad od ovoga, sad od onoga problema što ih naši političari nisu mogli ili znali rješavati.

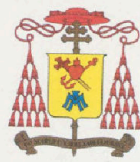
Lijepo je što Hrvatski Glasnik svoj jubilej slavi u prosincu, mjesecu koji je i ove godine obilježen velikim blagdanima, Bajramom i Božićem. Radosti nikada nije previše.

Čestitke svima!



Petar Matanović

PRIJATELJSKE ČESTITKE HRVATSKOME GLASNIKU



NADBISKUP VRHBOSANSKI
ARCHIEPISCOPUS VRHBOSANENSIS

HRVATSKI GLASNIK

Glasilo Hrvatskog kulturnog
društva "Napredak" Župe Soli

Glavni i odgovorni urednik Juraj Novosel



Poštovani gospodine Uredniče!

U prosincu ove godine navršava se deset godina izlazenja Hrvatskog Glasnika - Župe Soli. Počeli ste izlaziti ratne 1992. godine. Sada nakon deset godina zbrajate pređeni put od 3.300 članaka na 2.874. stranice. U normalnom životnom hodu, ne bi to bilo toliko važno da ovo prijedeno ili da kažemo, preživljeno vrijeme nije obilježeno ovim što smo proživjeli, strahotama rata i teškim posljedicama u poraću. Zato je pravo da prelistamo taj prijedeni put pun sadržaja: humanog, kulturnog, informativnog, poučnog i drugog sadržaja i poruke. Nitko nije kadar proniknuti taj mukotrpni prijedeni put. Oni koji su sebe ugrađivali u taj kulturni i duhovni napor znaju koliko je ljubavi tu ugrađeno, a ta ljubav je očitovana velikom žrtvom.

Zato je pravo da svima koji su sudjelovali i sebe ugrađivali u Hrvatski Glasnik odati priznanje i čestitati desetu obljetnicu izlazenja. Svima koji su shvatili važnost izlazenja Glasnika treba zahvaliti na podršci i materijalnoj pomoći. Tako isto i svim čitateljima koji su s ljubavlju primali i iščekivali novi broj te ga s ljubavlju čitali, treba odati priznanje što su znali prepoznati važnost svoga Glasnika za takova vremena i na ovim prostorima. S pravom želim svima izreći iskrene čestitke i priznanja. Nagrada je život "Glasnika" koji je tako "stabilno prohodao" i kroči svojim čitateljima. U ratnim i poratnim razbijenostima ljudi, Glasnik je bio veza i poruka da se održimo u svojoj prepoznatljivosti te budemo iskreni graditelji mira s drugima i drugačijima.

Ove moje riječi žele biti ohrabrenje i poticaj da ne posustanemo, nego, obilježavajući desetu godišnjicu, otkrijemo nova nadahnuća i nove snage radosnog rasta kulturnog, humanog i odgojnog ozračja za nova vremena na putu izgradnje mira te u zemlji Bosni i Hercegovini budemo graditelji sretne budućnosti. Neka "Glasnik" bude nositelj i graditelj nade za budućnost. Neka ga Hrvati prepoznaju kao svoj glas, a svi drugi građani kao svoga dobrog susjeda, koji zna zajedništvo graditi.

U ovom vremenu kada je kultura čitanja opala, a ljudi postaju sve sumorniji, neka Glasnik bude izazov na radosno praćenje svih zbivanja i izgradnje kulturnog življenja, kako bi ova generacija ostavila svijetli trag življenja za buduća vremena. Našu hrvatsku kulturu je nemoguće odvojiti od utkanosti vjere u povijesni hod. Zato neka Glasnik ima taj istančani osjećaj za ono plemenito i vjerničko u srcu našeg čovjeka. Želim da uvijek nosi tu nadu utkanu u vjerničko srce koje je uvijek sposobno optimistički gledati naprijed, jer s Bogom računa.

Nemoguće je pisati u ovo vrijeme a ne spomenuti vrijeme Došašća i Božić. Želim da Glasnik bude u službi Došašća i nositelj radosti Božića u ljude i među ljude, u Tom duhu glasniku i svima u uredništvu, svim suradnicima, svim čitateljima, svim širiteljima, svim dobročiniteljima želim **ČESTIT I BLAGOSLOVLJEN BOŽIĆ TE SRETNU NOVU 2003. GODINU. Sve Vas iskreno pozdravljam uz čestitke!**

Vinko kardinal Puljić
Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski



HRVATSKI GLASNIK

gosp. Juraj Novosel



Poštovani!

U svoje osobno ime i ime svih djelatnika Središnjice želim Vam uputiti srdačne čestitke povodom desete obljetnice izdavanja Hrvatskog glasnika. Kao prvo glasilo hrvatskoga naroda, Glasnik se profilirao kao promicatelj kulturne i duhovne baštine hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini. Stoga, zalaganje uposlenih zaslužuje iskrene čestitke.

Međutim, nadamo se da ćete i dalje, kao i u teškim ratnim vremenima, promicati kulturu dijaloga i suživota.

Važnost Glasila proizilazi i iz činjenice da je u 114. brojeva objavljeno više od 3.300 članaka, tiskanih na 2.874 stranice. Svi naponi pojedinaca koji su aktivno sudjelovali u izradbi i profiliranju Glasnika pružaju ohrabrenje i nadu daljnje zauzetosti i ustrajnosti izdavaštva. Ova činjenica također i obavezuje sve djelatnike da i u godinama koje slijede pruže svoj osobni doprinos, slijedeći 10. godišnju tradiciju uspješnog rada.

Čestit Božić i blagoslovljenu Novu godinu, Uredništvu i svim djelatnicima Hrvatskog glasnika, žele djelatnici NKD Napredak - Sarajevo.

S poštovanjem,
Predsjednik
Prof. dr. Franjo Topić



**SVETIŠTE MAJKE
BOŽJE BISTRICKE**

HRVATSKI GLASNIK TUZLA

Svako glasilo koje pokrenu ljudi za opće dobro, pridonosi kulturi, povijesti naroda, objavljuje "staro i novo" te počne buditi svijest i druge ljudske uljudbe. To čini već deset godina "Hrvatski Glasnik" Tuzla, pod vrijednim voditeljima Ocima Franjevcima i neumornim urednikom gospodinom Jurajem Novoselom.

Čestitamo 10. godišnjicu izlazenja Glasnika i želimo mu njegovu objavu za daljnja sretna vremena.

monst. Lovro Cindori, župnik
i ravnatelj svetišta M. B. Bistričke



HRVATSKI GLASNIK



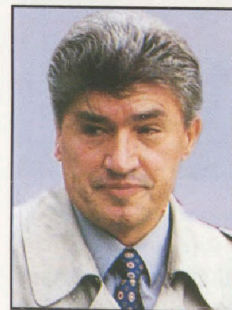
Hrvatski Glasnik kao jedini hrvatski list na području Tuzlanskog kantona u kojemu živi nekoliko desetina tisuća Hrvata zasigurno je opravdao svoje izlazenje i postojanje, iako je tijekom svoga desetogodišnjega rada imao znatnih poteškoća, kojih, nažalost, nije pošteđen ni danas.

Svoju opstojnost može zahvaliti vjernim čitateljima u zemlji i inozemstvu, sponzorima i uredništvu, te svakako ravnatelju fra Petru Matanoviću i uredniku Juraju Novoselu.

Kao redovni čitatelj Hrvatskoga Glasnika zalagat ću se za njegovo još sadržajnije i sveobuhvatnije informiranje o svim temama života i rada Hrvata na ovim prostorima, kao i o njihovom suživotu sa drugim narodima i manjinama.

Uredništvu lista, kao i svim čitateljima čestitam desetogodišnji jubilej i želim puno uspjeha u budućem radu.

KONZUL REPUBLIKE HRVATSKE U TUZLI
Marko Štefanić



Poštovani urednici i suradnici HRVATSKOG GLASNIKA,

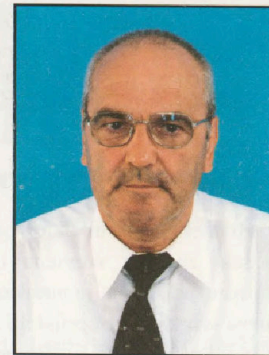
Vi ste za proteklih deset godina uspjeli u kulturni identitet Tuzle ugraditi medijsku instituciju HRVATSKOG GLASNIKA, koji je afirmacijom naše zajedničke baštine i povijesnog iskustva tolerancije, dao izuzetan doprinos profiliranju konstruktivne i stvaralačke klime u Tuzli.

HRVATSKI GLASNIK je u najtežim vremenima u povijesti našega grada znao na pravi način artikulirati povijesne težnje hrvatskoga naroda, i ne samo hrvatskog naroda, i to tako što je kao polaznu točku svih svojih tema uzimao pozitivno naslijeđe bosanskohercegovačke prošlosti, u kojoj se različitosti stapaju u autohton sklad zajedničkoga života i tolerancije.

Kao posebnu vrijednost kontinuiteta stvaralačke volje HRVATSKOGA GLASNIKA vrijedi istaći temeljito bavljenje kulturnom baštinom Tuzle i tuzlanskoga kraja, koja uvjerljivo potvrđuju povijesnog pravila objašnjava marginalnost povijesnih izuzetaka koji su nam se događali u posljednjih deset godina.

Sa zahvalnošću i zadovoljstvom čestitamo vam desetu obljetnicu vašega i našeg HRVATSKOGA GLASNIKA.

Jasmin Imamović, načelnik Općine Tuzla
Ilija Jurišić, predsjedavajući Općinskog vijeća Tuzla



"HRVATSKI GLASNIK"

Fra Petar Matanović, ravnatelj

Gosp. Juraj Novosel, glavni i odgovorni urednik

Poštovana gospodo,

Iako sam redovni čitalac "Hrvatskoga Glasnika", ipak, me iznenadila informacija da se ovih dana obilježava deset godina od izlaska prvoga broja. Na "Hrvatski Glasnik" smo izgleda već navikli, tako da o godinama više i ne razmišljamo. Znamo da je tu, da je redovan i da će tako i nastaviti...

"Hrvatski Glasnik" je, za ovih deset godina, postao novina na koju smo navikli, novina koja je sastavni dio naših kulturnih potreba i navika. Poznata je situacija kada, naizgled "male stvari", malo po malo, neprimjetno postaju stvari na koje smo se navikli toliko da postaju obvezan dio naših potreba i očekivanja. Takav slučaj je i sa "Hrvatskim Glasnikom", a vjerujem da je upravo to cilj kojem teže redakcije, urednici, izdavači i ostali stvaraoci jedne novine.

"Hrvatski Glasnik" je glasilo koje rado čitaju svi građani Tuzlanskoga kantona, koji drže do kvalitetne informacije, stručnog pristupa i neovisnog informiranja javnosti. Ne smijemo zaboraviti činjenicu da je "Hrvatski Glasnik" jedini časopis te vrste u Tuzlanskom kantonu, te da je časopis koji, unatoč prefiksa koji upućuje na jedan kulturno-povijesni krug, afirmira tradicionalno dobre odnose i suradnju građana i naroda našega kraja. "Hrvatski Glasnik" je postao faktor bez kojega bi, ne samo medijski, nego i kulturni život Tuzle i okoline bio nezamisliv.

Uz najiskrenije čestitke za jubilej, vama i Uredništvu "Hrvatskoga glasnika" želim puno uspjeha u budućem radu, a nama - čitaocima još stotine brojeva, puno dobrih tekstova i, ako je moguće, češće izlazenje "Hrvatskoga Glasnika".

Iskreno
Predsjednik Selim Bešliagić



Gosp. Juraj Novosel glavni urednik

Poštovani gospodine Uredniče,
Dragi Napretkovci,

Deset godina Hrvatskoga Glasnika uistinu je veliki jubilej. Ako se imaju u vidu uvjeti u kojima je Glasnik izlazio - ratna vremena, doba neimaštine i opće nebrige o kulturi i cijelome tom segmentu društvenih potreba, onda se Vaš napor graniči s podvigom. U proteklom ste razdoblju bili objektivni kroničari jednoga vremena i jednoga grada. Iskreno Vam na tome zahvaljujem.

Dopustite da u ovoj svečarskoj prigodi istaknem izvrsnu suradnju koju smo ostvarili u proteklom razdoblju, uz želju da je nastavimo i unaprijedimo. U tom smislu, iskazujem punu otvorenost Univerziteta u Tuzli.

Kao redoviti čitatelj Hrvatskoga Glasnika i kao kolega brojnih autora priloga i tekstova koji su u njemu izlazili, i sâm sam ponosan na njegova dostignuća.

Molim Vas, primite najiskrenije čestitke studenata, nastavnika i suradnika Univerziteta u Tuzli, u prigodi Glasnikovoga jubileja.

S pozdravom i poštovanjem,

Rektor Univerziteta u Tuzli
Prof. dr. sc. Izudin Kapetanović

KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR "SV. FRANJO"

Poštovano uredništvo!

Hrvatski je glasnik, kroz ovih deset godina, postao znakom vremena i izričaj ljepote komunikacije koja je putokaz za buduća vremena svima koji su prijatelji života i istinoljubivosti, pravедnosti i toleranciji.

Deset godina i nije mala godišnjica, s obzirom na vrijeme življenja i izlaženja.

Budite i dalje pronositelji i svjedoci svega onoga čovjeka vrijednog, a što je Bosna iznjedrila kroz svoju dugu i tešku povijest.

U ime učenika i djelatnika Katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" čestita i pozdravlja



Mr. vlč. Luka Tunjić, ravnatelj



JAVNO PREDUZEĆE RTV TULANSKOG KANTONA

HRVATSKI GLASNIK TUZLA

Poštovano uredništvo,

Želimo Vam, u ime zaposlenika Radio televizije Tuzlanskoga kantona, čestitati desetogodišnjicu uspješnog izlaženja časopisa Hrvatski Glasnik. Deset godina Vi uspješno u svom glasilu informirate naše građane u svim značajnim događajima iz oblasti kulture i društvenoga života uopće. Posebna vrijednost uređivačke politike jest, što imate multinacionalni pristup u konceptu uređivanja sadržaja, ovog za Tuzlanski kanton, veoma značajnog i nadalje, od građana prihvaćenog časopisa.

Nadam se da će Vaše vrijeme trajati, i da će mnoga buduća pokoljenja imati priliku, da se napajaju sa Vašeg izvora, učeći o suživotu i toleranciji, bez čega Bosna i Hercegovina ne može ostati.

S poštovanjem.

DIREKTOR

Mr. Redžep Ismajlovski, dipl. politolog



NARODNO POZORIŠTE TUZLA



HRVATSKI GLASNIK
TUZLA

Dragi prijatelji,

Zadovoljstvo nam je što Vam danas možemo uputiti iskrene čestitke u povodu obilježavanja desetogodišnjice postojanja i rada lista "Hrvatski Glasnik", koji svojim sadržajem u oblasti kulture i društvenih pitanja daje svoj neprocjenjiv doprinos na ovoj Regiji.

Želimo Vam puno sreće u budućem radu.

Kolektiv i
direktor, Eldin Tabučić

Pišući "Glasniku"

Pišući "Hrvatskom Glasniku" prigodnu poruku u povodu desete obljetnice izlaženja, prelistavam prve brojeve. Listam također i posljednje brojeve našega "Glasnika".

Sjećam se ljudi, zгода, priloga, fotografija.

Na početku, fra Petar koji nas je sve okupio.

Prvi brojevi u gotovo amaterskoj redakciji.

Uvijek žurba pred izlazak slijedećega broja.

Pogreške. Uvodnici koje je pisao prvi glodur, moj dugogodišnji prijatelj i kolega Ljubo Aždajić.

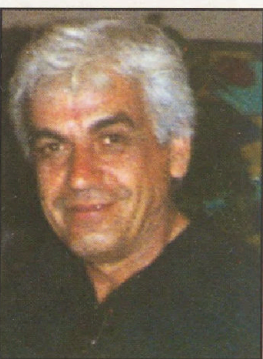
Uvijek mi je davao pročitati uvodnik prije nego ga Rašo u "PrintComu" "metne u računar", kako je govorio. I još mnogo toga. Toliko toga, da bi se ovom prigodom mogao ispuniti cijeli broj. I još više. Zato ću samo kratko napisati nekoliko rečenica.

U vrijeme kada je nastao, "Hrvatski Glasnik" poslao je jasnu poruku zajednici kojoj prvenstveno pripada, kako se i u teško i ružno vrijeme može na dostojanstven način opstati i ostati svoj na svome. Tu ideju je promovirao, a i sada to čini, ne negirajući pri tome niti jednim svojim prilogom to pravo i drugima.

Stoga, naša zajednica ima puno razloga biti ponosna na ono što je "Hrvatski Glasnik" za nju i u ime nje pisao u ratu, i na ono što je "Hrvatski Glasnik" sada u miru.

Čestitajući "Glasniku" desetu obljetnicu, hoću reći da je meni osobno uvijek bio puno više od novine.

Vaš odani Jugoslav Stahov



HRVATSKI GLASNIK TUZLA

U povodu desetogodišnjeg izlaženja lista "Hrvatski Glasnik" izražavam iskrene čestitke, u nadi da nećete posustati u svojoj uređivačkoj orijentaciji na dobrobit svih građana Tuzle i šire.

Fuad Kasumović, slikar iz Tuzle



HSS BiH

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

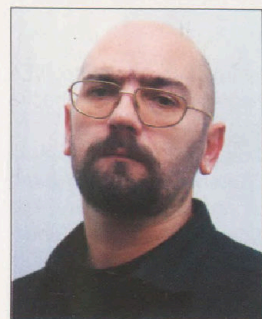
Poštovana redakcija HG

Čestitamo vam desetu obljetnicu izlaženja Hrvatskoga Glasnika u koji ste uložili veliki trud i umijeće, te stvorili djelo trajne vrijednosti. Izražavamo vam priznanje i zahvalnost.

Županijski odbor HSS
Dr. Srećko Tunjić, predsjednik

Hrvatski Glasnik (1992.-2002.) kao kruna bogate kulturne povijesti tuzlanskih Hrvata

HRVATSKI GLASNIK JE JEDINI OZBILJAN LIST KOJI IZLAZI U TUZLI!



Piše: Fatmir ALISPAHIĆ

DOMAĆINSKI U BUDUĆNOST

Što god da su kroz povijest, u organiziranom smislu, činili Hrvati župe Soli, to je sobom nosilo stamenu sigurnost da će se biti i živjeti na svojim ognjištima, što podrazumijeva i planski, domaćinski odnos prema budućem vremenu. Iz te urednosti povijesnih i kulturnih pojava kao da izvire sigurnost koju ova nesretna zemlja nikada u kritičkoj masi nije imala: izvire posve prirodno shvaćanje da je ovo ovdje NAŠE, hrvatsko koliko i bosansko, bosansko koliko i hrvatsko, i da ne postoji ništa što bi moglo poremetiti lagani i otmjeni vremenski hod; uostalom, kao kod svih europskih naroda.

Da li govorili o osnivanju Hrvatskog pjevačkog društva Majejica, iz 1896., ili o osnivanju Zavoda Kraljice svete Krunice, od časnih sestara Kćeri Božje ljubavi, trinaest godina prije, ili pak o pokretanju Hrvatskoga Glasnika 1992. godine - mi zapravo govorimo o jednoj te istoj priči, u kojoj se samo biološkim slijedom smjenjuju likovi koji odmotavaju istoznačnu fabulu, čiji je cilj da sačuva i afirmira, nadogradi i razgrana hrvatski bitak u tuzlanskom kraju. Kulturno prisustvo katoličkog i hrvatskog bogatstva u tuzlanskom okrugu, mora se reći, kroz povijest je mnogo dominantnije u odnosu na samo fizičko prisustvo Hrvata; tako je bilo s kraja 19. stoljeća, tako je i na početku 21. stoljeća; ni muslimanska ni pravoslavna društva ne uspijevaju, ili ne žele, ili ne znaju, biti tako prisutna u društvenom životu Tuzle.

Vrijedi istaknuti poštovanost Hrvata kada je riječ o shvaćanju temeljnica svake nacionalne higijene - da nema individualnog dobra bez činjenja za kolektivnu dobrobit, kao snagu svakoga pojedinca. Jedino visokim stupnjem shvaćanja individualnih obveza u zajedničkim projektima, moguće je objasniti tako razvijenu i bogatu mrežu hrvatskih projekata u kulturnoj povijesti Tuzle.

Fascinantna je povijest hrvatskih institucija u tuzlanskom kraju. Blagodareći mreži katoličanstva, koja se okrijepila nakon dolaska Austrougarske, Tuzla se u oblicima društvenog života, kod sve četiri konfesije, primakla, i pratila ritam, europskih sociokulturnih promaknuća. Primjerice, Tuzlaci su bioskop vidjeli tek koju godinu nakon Nijemaca, Francuza ili Engleza; sva druga europska strujanja, pa i kada je riječ o institucionalnim vidovima

društvenog života, u Tuzli su se iz Europe prelivala za sve manjim kašnjenjima. Tuzlanski katolici, među kojima je 1895. godine četvrtina bila nebosanaca, prednjačili su u povezivanju Tuzle i suvremene Europe.

TRADICIJA KAO IZVOR SADAŠNJICE

Do Drugoga svjetskog rata osnovano je petnaestak različitih hrvatskih društava, koja su se bavila kulturnim, prosvjetnim, privrednim, sindikalnim i sportskim aktivnostima, kao što su: Društvo hrvatska žena, Hrvatski sokol, Hrvatska narodna zajednica, Organizacija radnika Hrvata, Hrvatski radiša, Društvo rudarskih i tvorničkih radnika Hrvata, Gospodarska i seljačka sloga, itd. Iz ovih nekoliko primjera se vidi da su Hrvati tuzlanskoga kraja imali razgranate strukovne udruge, dakle, posve institucionaliziranu brigu o svim vidovima djelatnosti.

Nakon višedecenijskoga spaljivanja nacionaliteta na lomači, te komunističkog priječenja makar i kulturnih oblika nacionalne institucionaliziranosti, dogodit će se da HKD NAPREDAK (osnovano 1909.) obnovi svoj rad u studenom 1990., a Društvo HRVATSKI DOM (osnovano 1913.) u ožujku 1993. godine. Ovi nesumnjivo povijesni događaji od prije desetak godina, već su u vremenima rata osjetno doprinijelo i obogaćenju kulturnoga života Tuzle, ali i reafirmiranju hrvatskoga kulturnog bitka u ovome kraju. Narednih godina naročito će biti zamjetna bogata glazbeno-koncertna aktivnost hrvatskih društava, te Crkvenoga mješovitog pjevačkog zbora, koji djeluje u okviru župe svetog Petra i Pavla, u Tuzli.

Samo postojanje i djelovanje hrvatskih kulturnih udruga ne bi imalo puni smisao bez aktivne spoznaje da je današnjica tek vrh na piramidi kulturološke tradicije Hrvata u Tuzli. Ta spoznaja je ostvariva tek preko medijskoga projekta koji je u stanju kontinuirano istraživati i afirmirati značajke iz kulturne povijesti Hrvata, u Tuzli i šire. Tek medijska forma omogućuju ispoljavanje punine hrvatskoga sadržaja u biću ovog kraja. Osnivanjem HRVATSKOGA GLASNIKA 1992. godine, ne samo da je obogaćen medijski i kulturološki prostor Tuzle, već su tuzlanski Hrvati dobili mogućnost da zaokruže cjelinu u mehanizmu koji istražuje, štiti, afirmira i razvija njihov sociokulturni i politički identitet u Tuzli. HRVATSKIM GLASNIKOM je omogućeno da suglasje hrvatske

stvarnosti čine i hrvatska tradicija i hrvatska sadašnjost, kao jedinstven organizam koji upućuje na hrvatsku budućnost.

RODITELJSKA MISIJA HRVATSKOGA GLASNIKA

Pojednostavljeno, malo nam znači ma koje izložba Likovne kolonije Breške ako nećemo razumjeti da su Breške slijed u kulturno-povijesnom kontinuitetu, koji seže još od Stjepana Matijeveća (1580-1654) preko fra Blaža Josića (1820-1868) i Tome Kovačevića (1820-1867), preko tuzlanskih dana Silvija Strahimira Kranjčevića, pa do mnogih znakova hrvatskog identiteta u Tuzli, bilo da je riječ o književnosti, glazbi (npr. Čestmir Dušek), likovnoj umjetnosti (npr. Kreković ili Leder), ili ma kojem vidu duhovnoga tkanja. Sve je to jedan isti kulturno-povijesni krug, koji kao fakat može zaškriti tek ako mu se strateški vežu početci i sadašnjica, a što je bila temeljna, roditeljska misija HRVATSKOGA GLASNIKA.

Nikada prije kulturne vrijednosti tuzlanskih Hrvata nisu na ovako seriozan način bivale predstavljene i Hrvatima i drugima, kako kad govorimo o periodu od posljednjih deset godina u kojima je HRVATSKI GLASNIK ispisao i ustanovio ključne stranice hrvatske opstojnosti u Tuzli.

Prvi veliki jubilej HRVATSKOGA GLASNIKA ujedno je jedan od znamenitih jubileja tuzlanske kulture i pismenosti. Tuzlanska periodika ne pamti da je imala nacionalni list koji je redovito izlazio deset godina, niti da je taj nacionalni list bio u srži antinacionalistički, bosanski, tuzlanski, u nastojanju da afirmira i sve nehrvatske kulturne pojave značajne za bitak Tuzle, a samim tim i Hrvata. Tuzla, uz to, nikada nije imala, u grafičko-dizajnerskom smislu, ljepšeg lista od HRVATSKOGA GLASNIKA.

Ta bi činjenica trebala biti inspirativna za tuzlansku zajednicu, koja, na žalost, nije u stanju da prati korak nekoliko entuzijasta koji se bore za HRVATSKI GLASNIK. Ne vrijedi pokušavati stići i prestići HRVATSKI GLASNIK. HaGeovci su uvijek u prednosti. Zato što je njihova ljubav uvijek u prednosti. Oni vole Hrvate, Bosance, vole Tuzlu i Bosnu, spremni su na žrtvu, kako bismo svi mi imali svjedočanstvo o svojoj bogatosti.

Jednostavno, ljubav je u prednosti. I kod Boga, i kod ljudi.



DESET GODINA HRVATSKOGA GLASNIKA

Glavni i odgovorni urednici: Ljubomir Aždajić i Juraj Novosel.

Urednici: Juraj Novosel, Stjepan Pranjić i Zvonimir Sučić.

Uredništvo: Ljubomir Aždajić, Martin Antunović, Mato Bikić, Franjo Bosankić, Zvonko Bosankić, Romeo Knežević, Ivica Marinović, Ivica Mazić, Petar Matanović, Juraj Novosel, Stjepan Pranjić, Marica Petrović, Miroslav Petrović, Zvonimir Sučić, Radoslav Tomić i Josip Velte.

Lektori: Marica Petrović i Zvonimir Sučić.

Unos teksta: Kata Čajić

Korektor: Nahida Medić

Snimali su za list: Robert Andrejaš, Martin Antunović, Franjo Burda, Petar Matanović, Juraj Novosel, Tomislav Trojak i Slavko Zabuš.

Tehničko uređenje, likovna, grafička i kompjutorska obrada: Slobodan Bašić, Zoran Ereiz, Jasmin Hadžimehmedović, Ljupče Jurković, Branko Lukić, Mirsad Zadić i djelatnici PRINTCO-MA (od 48. broja).

Križaljka: Robert Štraus.

List je tiskan u tiskarama: Tuzla-list, Grafičar, INZIO, Grafocop, PRINTCOM (od 48. broja). Doprinos listu su dali direktori g. Jasmin Hadžimehmedović i g. Zikrija Hadžimehmedović, (PrintCom).

U prosincu 2002. godine obilježiti će se deset godina Hrvatskoga Glasnika u Tuzli.

Glasnik je prvi list Hrvata u Bosni i Hercegovini poslije pada komunizma. Izlazi od 1992. godine kontinuirano i do danas je izašlo 114 brojeva. List je počeo izlaziti na 16 stranica, 1993. i 1994. (tiskan na 16 stranica), 1995. na 20 stranica, 1996. na 28 stranica, a od 1997. izlazi na 32 stranice i to u višebojnom tisku. Jedno vrijeme u listu je tiskan (u koloru na 4 stranice) prilog pod nazivom USORA kao i književni podlistak literarne sekcije Glas hrvatske mladosti.

Ukupno je do sada bilo 2.874 stranica, a objavljeno je oko 3.300 članaka i veći broj poruka organizacija i firmi.

Hrvatski Glasnik je glas hrvatskoga naroda župe Soli. To je kulturni, informativno-politički i poučni list. U Glasniku se objavljuju članci iz vlastite kulture, povijesti, duhovnosti, politike, odgoja, gospodarstva, školstva, zdravstva, znanosti i dr. Glasnik prati aktivnosti hrvatskih društava i organizacija, rimokatoličkih župa i važna zbivanja u gradu Tuzli, Tuzlanskoj županiji, Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj. List je svestran, otvoren za svakoga, tko zna i želi u njemu surađivati.

U Glasniku je objavljeno preko 100 razgovora sa značajnim ličnostima iz političkoga, vjerskog i društvenog života. Glasnik nema profesionalnih novinara, ni uposlenih djelatnika. Ima mnogo suradnika i do danas je u njemu objavilo radove članke oko 150 autora. Tu rade volonteri...

Suradnici-autori mnogih tekstova: Fatmir Alispahić, Marko Amidžić, Ivo Andrić-Lužanski, Tomislav Andrić, Ekrem Avdić, Martin Antunović, Ljubomir Aždajić, Marinko Banović, Gabrijele Banović, Zvonimir Banović, Mato Bikić, Ivana Boro, Drago Bojić, Franjo Bosankić, Zvonko Bosankić, Danijela Božić, Anto Cigelejić, Lovro Cindori, Eldina Custović, Marjanko Divković, Marko Divković, Tonka Divković, Srećko Divković, Mato Đaković, Jozo Derek, Mato Đulabić, Mijo Franković, Tvrtko Gavran, Anto Grbić, Vlatko Hrkać, Mirza Hukić, Nikola Ivanović, Vehid Jahić, Mladen Jozić, Šimo Janjić, Boro Jelić, Luka Knežević, Romeo Knežević, Ivana Kovačević, Anto Kovačević, Slobodan Krajina, Ane-Marie Kury, Blažen Lipovac, Vjekoslava Lekić, Dubravko Lovrenović, Fabijan Lovrić, Jurica Ljubičić, Ana Magajne, Miroslav Mandić, Ivica Marinović, Jadranka Marković, Ivan Martinašević, Magdalena Martinović, Tadija Martinović, Petar Matanović, Danijela Matičević, Ivica Mazić, Zvonko Miličić, Ana Mišković, Branka Muradović, Zlata Musić, Juraj Novosel, Husnjica Omerčehajić, Ilija Oršolić, Mato Oršolić, Slavko Pecirep, Željko Pešić, Dragan Petrović-Pišta, Marica Petrović, Miroslav Petrović, Tea Petrović, Stjepo Pranjić, Ferdo Pudelko, Ljubo Radić, Ivan Ravić, Čazim Sarajlić, Jugoslav Stahov, Zvonimir Sučić, Anto Simić - Čiko, Marko Štekić, Branislav Štumpf, Anto Tadić, Zdenko Tadić, Srećko Tunjić, Alija Uzunović, Pero Vasilj, Josip Velte, Marica Vikić, Ante Zvonar.

Osim navedenih bilo je dosta autora s jednim ili dva članka, čija imena nisu navedena. Ne treba zaboraviti i one koji su dali sigurno najveći doprinos Hrvatskom Glasniku:

Ravnatelj lista: Petar Matanović.

ska banka, Tuzlanski kanton, TVT, Variofoto, VEA - Vidović, Ve-černji list Zagreb, VIBA, Zagrebačka banka BH - Tuzla, Zambak.

Bez pomoći Franjevačkoga samostana, posebno gvardijana fra Petra Matanovića, lista sigurno ne bi bilo. Ima mnogo dobrih ljudi - donatora, koji pomažu list, posebno ističemo msgr. Lovru Cindorija, župnika i upravitelja Svetišta Majke Božje Bistričke, zatim Društvo Hrvatski dom Tuzla.

S dužnim poštovanjem zahvaljujemo se svima koji su do sada pomagali da Hrvatski Glasnik može redovito izlaziti, posebice svima koji su u njemu surađivali, jer je njihov doprinos značajan i dragocjen.

List smo uvezali (od 1. do 72. broja), poklonili Svetom Ocu papi u Mariji Bistrici i danas se nalazi u Vatikanskoj knjižnici u Rimu.

Hrvatski Glasnik se čita u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i u SVIJETU.

Hrvatski Glasnik je sigurno bio jedan od važnih čimbenika u najtežim vremenima za Hrvate Bosne i Hercegovine. Doživjeli smo jednu agresiju i jedan sukob. I jedno i drugo bilo je tragično za hrvatski narod u BiH. Glasnik je kroničar vremena.

Dobro je primljen kod čitatelja, hrvatskih institucija, firmi i svih prijatelja našega naroda, pa



Promocija prvog broja Glasnika: Glavni - Ljubomir Aždajić - ima riječ

Hrvatski Glasnik nema stalnih izvora financiranja. Financira se iz sredstava prodaje, donatorstva i reklama.

LIST SU POMAGALI: Arena Zagreb, Astra-obaća, Barel, Bosna osiguranje, Centralno grijanje, Croatia osiguranje, Cvjećara Florami, Cvjećara Marić, DAMM, DTS, DOO Soli, Eurostan, Farmtex, Fiducia, Foto Žunić, Francel, Franjevački samostan, Generalni konzulat RH u Tuzli, Gospodarska banka Sarajevo, Grabovičkići, Gradovrh, Grafos, HDZ BiH - Tuzla, Herba, Hotel Bristol, Hotel Tuzla, Hrvatska banka Tuzla, Hrvatska matica iseljenika Zagreb, Hrvatski radio Soli, HSS BiH - Tuzla; HVIDRA Tuzla, HVO - Tuzla, Ilica, INA BiH - Sarajevo, Kreditna banka Tuzla, Liprom, Marija Bistrica - Svetište, Megiscomerc, Metalotehna, Metalno, Miš, Mlin Ljubače, Napredak osiguranje, Općina Tuzla, Pepex, Pivara Tuzla, Pliva Sarajevo, PrintCom, PP Zapad, Rudhem, Radio-kameleon, Radio televizija TK, Radio Valentino, Salineatrans, SAN, Stuhli, Tabaco, TDI, Termika, Transturist, Tuzlan-

smatramo da je ispunio zadaću radi koje je i osnovan. Sve što smo uradili, uradili smo s mnogo ljubavi, upornosti i želje da damo jedne kvalitetne novine za naše čitatelje.

Glasnik je uvijek bio dosljedan, dostojanstven i argumentiran. Poruke lista su: snošljivost i razumijevanje i suživot svih naroda koji žive u Bosni i Hercegovini, na kulturno zbližavanje i suradnju. Bio je i ostao NEZAVISNO GLASILO.

O ulozi Hrvatskoga Glasnika za Hrvate tuzlanskoga kraja i svih drugih ljudi, prijatelja Glasnika, govorili su mnogi ugledni ljudi, publicisti i znanstvenici, oni koji znaju značaj pisane riječi.

Od objavljenih materijala u 114 brojeva treba tiskati nekoliko knjiga. To će biti knjige o životu i radu ljudi ovoga kraja, u vrlo teškim vremenima na kraju prošloga stoljeća, koje su imale i koje će imati povijesnu ulogu. Nitko ozbiljan ne može pisati o našem kraju u vremenu od 1992 - 2002. godine bez konzultacije ovoga lista.

Priredio: Juraj NOVOSSEL

DESET BOŽIĆA UZ GLASNIK



Godina I Broj 1 TUZLA, 24. prosinca 1992.

CIJENA: 1000 BHD - 250 HRD



Evo, ako Bog da, od ovog Božića Hrvatski glasnik će izlaziti redovito. Nakon što su naši znameniti novinari i biznismeni došli, uzeli nam oko mjesec dana, isprepadali nas financijskim i zakonskim zavrzlama, pa otišli, grupa novinara - amatera podastire vam za Božić ono što su sastavili. Ovaj list je naš trenutačni medijski domet. Ali, vrijeme je pred nama. List ima i neke crte velikih novina. Raden je na brzinu i u ratnim uvjetima.

njih je držana na marginama društvenog života! Teško ih je bilo organizirati u Napredak, dovesti u vrhovništvo Hrvatskog vijeća obrane. Ali, kreće se! Teškoće, jedna za drugom se savladaju. Mi idemo naprijed!

Za Hrvate, ovo vrijeme može biti prilika da od značajne manjine postanu, manjina od značaja. To je naš cilj! U ratu smo na pravednoj strani. Naš doprinos borbi protiv agresora nije sporan.

PRENUTI SE IZ USNULOSTI

Hrvatski glasnik bi trebao biti duševan, duhovan i poučan list koji bi čitela cijela obitelj. Bio bi jedno od naših sredstava koje afirmira i na organiziranost podstiče Hrvate našeg kraja. Budio bi Hrvate iz kulturne, političke i odgojne usnulosti.

Živimo u sredini u kojoj smo u manjini po broju, što ne znači da smo maleni po značaju. Kao konstituirajući narod Republike Bosne i Hercegovine, poštujući prava drugih, nastojat ćemo se organizirati na osnovu svoje vlastite kulture, odgoja, politike i gospodarstva. Hrvati, političari po tuđem ključu, Hrvati Jugoslaveni, komunisti, reformisti i ina, oni iz mješovitih brukova i ateisti neka nam pridu! Dodite da se dogovorimo! Otvorena srca očekujemo suradnju i pomoć u našim nakanama naše braće drugih vjera i pripadnika drugih naroda. Svi bi trebali da nam pomognu zaštititi interese hrvatskoga naroda u omjeru koji mu pripada. U tome je naša nakana i naša svrha!

Mudri ljudi su po prirodi stvari inertni i sumnjičavi. Mudri i značajni Hrvati u Tuzli su inertni, sumnjičavi, uz 10 i uplašeni. Većina

Ponosni smo na naše sudjelovanje i učinkovitost.

Ovaj naš list, Hrvatski glasnik, jeste i glas hrvatskoga naroda. On je, istodobno i poziv. Hrvate, vjernike i agnostike koji se u sve značajnijem broju okupljaju u crkvi i oko crkve, Hrvate članove naše političke stranke, mlade Hrvate, bivše Jugoslaveni, komuniste, reformiste treba okupiti u zajedničku frontu da bi realizirali naše ciljeve i ostvarili naše interese, ne ugrožavajući pri tome interese drugih naroda.

Hrvatski glasnik je mjesto gdje se javno može definirati i objavljivati narodni interes, on je mjesto objavljivanja ideja, mjesto za artikuliranje interesa sa drugim narodima, Hrvatski glasnik je i sredstvo animacije hrvatskog pučanstva. Ali, istodobno, on je i njegovo ogledalo na kojem ćemo raspoznavati kako afirmativnu, tako i kritičku svijest.

Uz najljepše želje za blagdans, poklanjamo Vam Hrvatski glasnik na dar.

Ljubomir Aždajić





Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Godina II broj 18 Tuzla 23.12.1993.

Cijena: 100.000 BHD

Sretan Božić

OBLJETNICA - PRVA
23.12.1993. - 23.12.1994.

U ovom broju:
Gvardijanov Božićni intervju:
ISTRAJATI NA TEŠKOM PUTU
Datum:
OSAMDESET GODINA HRVATSKOG DOMA

SUŠTI Ljudima dobre volje. REDAKCIJA
HRVATSKOG GLASNIKA
ČESTITA BOŽIĆ I NOVU, 1994. GODINU

HG od Božića do Božića

ONIMA KOJI OSTAJU PRIPADA SLAVA

Na naš poziv u prvom broju HG svima Hrvatima i drugima koji misle dobro hrvatskoj zajednici javili su se mnogi dobri ljudi, dobri pisci i dobri novinari. Bilo je entuzijazma sa romantičarskim zanosom. Pokretan je hrvatski radio, hrvatska televizija, hrvatske novine. Iz dana u dan, refektorij franjevačkog samostana bio je pun ljudi koji nešto raspravljaju, predlažu, sanjaju. Za Božić smo namjerali napraviti novine, iako je malo tko od nas znao koliko je to kompliciran posao. U krlju dobrog, starog Napretka riješili smo administrativno pravne probleme, a i Napredak se trznuo i iz potpune učmalosti krenuo u novu mladost. Zastvirale su tamburice i zapjevali naši zborovi. Konstituiran je Hrvatski dom. Kad je rat, boje je samo kao dođe mir, sve ostalo je loše a može biti i gore. Bio je rat i nije bilo boje. Naučili smo da zlo uvijek može biti i gore. Ljudima koji su ostali ovdje, teško je. Ali svaki dan našeg ostanka je opstanak i pobjeda. U slavu te pobjede treba biti odvažan, zbiti redove, uložiti sve i ne dati se. Ni njima nije sve potaman. Svakim danom bliži smo cilju - miru i demokraciji. Nadam se da ovakvo mišljenje i raspoloženje dijele svi koji su bili uz Hrvatski Glasnik. Oni su svi tu, dakle pripada im slava, guraju naš HG koji evo slavi obljetnicu i ide dalje.

LjA.

DRUGA OBLJETNICA HRVATSKOG GLASNIKA

SVI NAŠI BOŽIĆI

Ovo je treći Božić Hrvatskog Glasnika, njegova druga obljetnica. Po drugi put se pitamo za razlog našeg bitisanja. Ne ide nam najbolje. Malo onih koji su krenuli sa HG-om od našeg prvog Božića ostalo je s nama ili uz nas. Mnogo je više onih koji su otišli od onih koji su nam prišli. Objektivno, tuzlansko hrvatsko intelektualno jezgro prilično se rastočilo u ove dvije godine. Oni koji su ostali, više su nekako usmeni nego pismeni a, naročito, u vrijeme prošlog Božića, bilo je teško i preživjeti, a kamoli pisati. Bila su to teška vremena za Hrvate Bosance. Doživjeli su jednu agresiju i jedan sukob, i ne zna se što je bilo teže i tragičnije. Tada je H. G. bio jedan od važnih segmenata konsolidiranja i konstituiranja hrvatske zajednice. Koncept jačanja hrvatske zajednice u svim segmentima gdje i koliko je bilo moguće, prilagođavan je naglim izmjenama situacija.

Hrvatske zajednice našeg šireg okoliša doveđene su do tragičnog stanja rasula i izгона, dok je u našem užem okolišu, hrvatski puk u proceduri "korak po korak", svoden u proporcije i uvjete koje je diktirao silniji. Umanjivan je hrvatski doprinos oslobodilačkom ratu, gubili smo ulogu u obrani, odgoju, gospodarstvu, i da se nije pojavio Washington, tko zna gdje bi bio kraj ukidanja Hrvata od ilirski ponesenih graditelja naše države. Ovdje, i u oko Tuzle, Hrvati nisu bili ništa krivi, dapače, a trebali su biti sretni što su prisutni i živi. To što smo prisutni i živi, trebamo zahvaliti našoj ljubavi prema domu, našoj obrani, i, napose, kakvoj takvoj organiziranosti naše narodne zajednice. Sa vjerom u Boga onih koji vjeruju, i sa prihvaćanjem Katoličke crkve kao bitnog čimbenika konstituiranja Hrvatske zajednice, ne samo da smo prisutni i živi, već smo i djelotvorni, posebice u domenu naše kulture, i u prakticiranju tradicionalnih vrednota hrvatskog naroda ovog kraja. Ma kako zvučalo paradoksalno, zadnjih pola stoljeća i više, u Tuzli nije bilo nikad više Hrvata. Naše pravice i ovlasti, daleko su od onoga što bi mogao očekivati jedan konstitutivni narod naše domovine. U, na brzinu napravljenim školskim programima i udžbenicima, u predmetima koji naciju i državu znače, hrvatsko hise je tanko, i namijenjeno je nekim lokalnim Hrvatima. U informiranju pod kontrolom državnih pretežito muslimanskih medija, bilo nas je malo u pitanjima države i tekuće politike. Oni Hrvati koji su pušteni u medije i u državne poslove i politiku, bili su toliko duboko circuncizirani, da je njima bilo bolno informirati, a nama još bolnije slušati ih. S druge strane, mediji su prenosili sve naše koncelebrirane i pjevane mise i njihove aktere koji su pripovijedali mir i dobro. Prenosili su koncerte našeg pjevačkog ženskog zbora kao dokaz demokratije za Hrvate. Tada, u tim teškim trenucima za naš



Godina III Broj 32 Tuzla, 23.12.1994 Cijena 1 DEM 3 KUNE



SRETAN BOŽIĆ

život jednih pored drugih, informirajući o hrvatskoj zajednici i njenom životu u njenom okolišu, štiteći hrvatske interese, dobro je stajao amaterski informacijski produkt Hrvatski Glasnik. Kao i svi drugi čimbenici borbe jednog naroda za opstojnost, što je borba bila teža i nevolja veća to je HG bio uspješniji. Sada, lakše se diše, pa naša učinkovitost i učestalost slabi. Direktor traži krivce i najavljuje promjene. Neki se pokušavaju prilagoditi novim uvjetima, a neki

pobjeći u povijest i preuzimanje od boljih i jačih, koji se tek, sada pojavljuju.

Glodur nije isti. Skratio je svoju "bushy" frizuru. Ali, ako se "Glasnik HDZ" ostavi njegova politička funkcija lista jedne stranke u Hrvata, pa makar ona bila praktično i jedina, HG je jedino informacijsko sredstvo koje ovdje obavještava onako kako to ovi Hrvati misle. Zato pasemo treću godinu.

Aždahoglu



RAT U NAŠIM SRCIMA U NAŠIM DUŠAMA RAT U NAŠOJ SVIJESTI U NAŠOJ PAMETI

Naši dužnosnici na visokim funkcijama su u teškom položaju. Kada trebaju riješiti neki, nacionalni problem, narod u njima vide Titu. To golica i imponira pa se ovi rado oblače i ponašaju poput velikog, problematičnog Zagorca. Međutim, kada puk očekuje da uzviknu: "Nas ne interesira što misli Istok, nas ne interesira što misli Zapad" - "Posavina je naša" - prisiljeni su da rade politiku mogućeg. Kano "slamka među vihorove". Nismo slamke samo na onim dijelovima domovine koju smo vojnički uzeli.

S druge strane, ponašanje naših dužnosnika glede Istoka i Zapada je prozapadno orijentirano. Tu ima nekih razlika u odnosu na naše ranije pozicije u svijetu i bliže, u Europi. Svijet i Europa danas ne nude krv, fašizam, fundamentalizam, već uljudbu, prosperitet i demokraciju. Ovo troje: uljudba prosperitet i demokracija, načisto gutaju nacionalizam. Čim, kao Hrvat, počnem živjeti kao čovjek - postajem Europejac - Zemljanin.

I što će se desiti, ako se desi da se desi ono u što se svi kunemo i željno očekujemo. Ako nam se desi uljudba, prosperitet i demokracija! Pokazat će se da demokracija i uljudba nisu znak jedne bogomdane nacije - jedne svagdanje partije, jednog neprikosnovenog vođe, kao što je s Titom bio slučaj. Doduše, Tito je imao dvije nacije iza sebe, Jugoslaveni i Armejce.

Svijet i Europa dolaze na naš teren sa artiljerijom, da uvedu ono što oni smatraju uljudbom i demokracijom. Dakle, ovdje neće postojati Slovenska teorija i srpska artiljerija kao u vrijeme Tita. (Kasnije se pokazalo da je Jugoslovenska narodna artiljerija ustvari srpska.)

Bit će dakle NATO-artiljerija na NATO-aerodromu blizu Tuzle, što ga je još davno naš gradonačelnik predao Jakušiju kao peškeš Natou.

I vidim da se u ovome tekstu gubim. Promašavam temu. Htio sam kazati da se Hrvati moraju vratiti u Bosanski Brod. Ne sutra, ali prekosutra svakako. Za to imaju dva razloga: U Bosanskom Brodu bit će europska, svjetska artiljerija. A napose, dokle će se u našim srcima leđiti krv od artiljerije iz Bosanskog Broda. How about, da se malo leđi krv u srcima onih u Bosanskom Brodu, jer ima artiljerija u Slavonskom Brodu, i ona je više u sukladu sa artiljerijom Europe i svijeta od one u Bosanskom Brodu i Zenici.

Tko garantira da će nama u Soli biti za godinu-dvije bolje nego Hrvatima u hrvatskim selima otete Posavine? Polako i tužno - treba se vratiti na naša ognjišta u otetoj Posavini.

Vraćanje treba proglasiti patriotskim činom kao što je obrana domovine.

A. Lj.



Ponesenost i entuzijizam njegovih kreatora posustaje, ali se ne gubi. Hrvatski Glasnik dočekuje svoj četvrti rođendan i svoj peti Božić u poludesetljeću koje će biti zapamćeno kao ozbiljan rat u Europi. Kad se malo bolje promisli, otpali su nesposobni i neučinkoviti. Oni koji su više usmeni nego pismeni i oni kojima je uvijek bilo malo 45 minuta za pismeni iz maternjeg. Kako reče jedanput davno Anđelko Vuletić: "Neki odoše vozom neki vlakom ali oni koji ostaju, njima pripada slava". Ima tu i objektivnih razloga. Traže novce za vodu, grijanje, struju, telefon, telefaks, i-mail, odvoz smeća, stanarinu. No ima i povoljnih ekonomskih kretanja za HG. Brašno, ulje i margarin polako vraćaju svoju normalnu vrijednost. A možda će izraziti članovi HG kolektiva dobiti i duboke futrovane cipele za zimu. Novinari su društvena bića koji su uvijek bili, barem na ovim meridijanima, više cijenjeni od profesora. Ipak, doimlje se, kao da okolnosti mira i nisu sezona za HG.

Hrvatski puk, i sav sjeverozapadno orijentirani puk Bosne, treba novinice kakav je HG. Rezultati rata su takvi da nas vuku na jug i istok mnogo više nego na sjever i zapad. Bez obzira na političke multi, multi, multi floskule (koliko je meni poznato sprdanje sa multi, multi kombinacijama inagurirao je HG) o Bosni kao tobože Europskoj državi, ona objektivno skreće ka istoku i zanosi na jug. Kad se malo presaberemo, mi ne možemo naglo i bogomdano postati Europa i zapad. Istok je na Balkanu hvatao i uhvatio korijene i stvorio svoj dominantni mentalitet i kulturu u antropološkim razmjerama. Mi se moramo otimati, jer istok nam je u krvi. To su sve one truske, grčke, makedonske i naravno srpske pjesme koje "narod vole pa ih volemo i mi". Puštamo šargiju i opscene kuplete, kao da nas učena Europa nije i u psovanju prevazišla. Tu je onaj naš neshvatljivi zaborav naše povijesti, koja se bez velikog otpora, preko otetih institucija otima i interpretira kao i ranije: mjesto Marka i Miloša dolaze sultani i pusto tursko. Komunizam i Jugoslavija su nas načeli gurajući nas na istok sa osvrtnom na jug, a Europa nas hoće kao fertilizatore svoga grunta. Taj firerov projekt radi bez greške i bez rata. Skoro mi je rekao rektor Mariborske univerze: "Mi Slovenci smo svjesni da ne možemo lahko" u Europu".

Zaboravili smo naše bosanskohercegovačke popevke: "Crven fesić nano", "Gorom jezde", "Pored rijeke Plive". Dalje će nastaviti fra Marko. Jedino što se dobro drži i što nas dobro drži, uz naše vrle momčine, pobjednike na prošlim izborima, jeste naša crkva. Preporučena u teškim trenucima rata, ne ostaje joj ništa drugo već da opet postane "Crkva bosanska". Ona nas vodi u Europu. HG nas vodi u Europu. Idemo tamo pa dokle stignemo. Za Božić ćemo im opet uz naše korale "Radujte se narodi" i "Veselje ti navješćujem puče kršćanski", zapjevati i onu ujedinjeno Europsku "Stillen Nacht".

A. Lj.

UOČI BOŽIĆA JE HG-OV ROĐENDAN





VJERA U BOGA I HRVATSKA SLOGA

Kad se razidu šćardžije, grebatori, učkuri poderanih karitasovih gaća koji su dati narodima - žrtvama, slavedobitnici i vođe naroda u izgnanstvu, politolozi politikanstva naroda u manjini, manjinskog naroda i manjine za koju se k'o bajagi brine Amerika, businessmeni naroda koji su betonsko željezo, a oni su ko biva beton, kojemu je najveći domet ahdnama temeljnog naroda, itd. itd., ostat će Hrvati kojima je Hrvatstvo sudbina, a može ih spasiti samo vjera u Boga i Hrvatska sloga. Ako Bog da sve će to zabilježiti Hrvatski Glasnik, prvo glasilo hrvatskog naroda od sviju i svakog porobljene ratne Bosne. Živio Hrvatski Glasnik!

U povodu pete godišnjice, sjećamo se kako su on i ljudi oko njega bili optimalni Hrvati u minimalnim uvjetima preživljavanja naroda. Ideja jake zajednice naroda u manjini, koji će ostati na periferiji Europe, sa prijateljima koji će tu zajednicu prepoznati i podržati u uvjetima na koje ona ne može značajno utjecati, je politika Hrvatskog Glasnika. U Hrvatskom Glasniku bit će opisani kao slavedobitnici oni koji su služili narodu bez obzira na profit, za plaću koju daje gvardijan, a gvardijan je fratar, a frataru je imanentno iskati, a ne davati. Pa ipak, davao je davao i sačuvao narod od kuge i glada u ratu. Sad je upravitelju mnogo teže jer Caritas sve više traži, a sve manje daje.

Popušta čvrsta narodna zajednica, kakva je bila onda kada je Hrvatski Glasnik počeo i bio jezgro okupljanja onih koji nisu znali kud će i što će u uvjetima okrutnog rata, pa su došli u refektorij Samostana sv. Petra i Pavla, jer je to uvjet našeg opstanka. Tu je, uz Hrvatski glasnik oživio Napredak, i Hrvatski dom. Treba se organizirati u saveze, općine, društva, matice i zapjevati božićnu "Veselje ti navješćujem, evo zore evo dana", ne dati se, a ostati. Napraviti Gimnaziju usprkos svemu. Otvoriti banku i prodavaonicu mesa pod imenom "Krmenađla". Oni koji ostaju, njima pripada slava, a dok je ravnatelj Petra i urednika Juraja, ostat će i tražat će Hrvatski Glasnik, na sreću i procvat Hrvata i hrvatstva istočnih krajeva.

P. S.

Imao sam djeda Ivana koji je slavio imendan treći dan Božića, o jednom trošku. Hrvatski glasnik ima anniversarium oko Božića pa će ravnatelj vjerojatno o jednom trošku napraviti fešticu. Ako me tamo ne bude, nazdravite i u moje ime iako to ne zaslužujem.

Glodur

PETA OBLJETNICA



Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA VI Broj 65 Tuzla, 24. prosinca 1997. Cijena 1,00 KM, 4 Kn., 1 DM



**BLAGOSLOVLJENI BOŽIĆNI BLAGDANI,
SRETNNA, MIRNA I USPJEŠNA NOVA GODINA**

NAKON IZBORA U HRVATSKOJ

Živimo u društvima koja su podložna promjenama, ali i konstantama koje se nude u svim izdanjima: to su oni koji vladaju i oni nad kojima se vlada.

Tko bi recimo prije deset godina mogao reći da će protagonisti velikih društvenih promjena u Hrvatskoj iz devedesetih tako neslavna završiti. Došlo je do vrlo interesantne smjene: zamijenili su se, samo u drugim okolnostima, iz istih, uglavnom ekonomskih, razloga, oni koji su se i prije deset godina zamijenili. Kad se čovjek sjeti retorike osamdesetih i devedesetih godina i uspoređi je sa retorikom tijekom zadnjih izbora i nakon njih, ima osjećaj da je bio zaspao pa se opet probudio. Jedino što se razlikuje jesu promijenjene okolnosti, pa su i perspektive, glede budućnosti drugačije. Još jednom se potvrdila stara poslovice, da je lakše rušiti nego graditi.

Opće je mišljenje da su se ovakve promjene, i sada, i u bivšoj Jugoslaviji morale dogoditi, pa čak da je došlo i do formalne smjene iste vlasti. (Podsjećamo na tematiku romana Grešnik, Dobrice Ćosića i Memoranduma SANU, kao i na opću situaciju nakon ratu u svim državama bivše Jugoslavije).

Novo će vrijeme sigurno donijeti mnoge novosti i izazove. Ipak najveća vrijednost je u tome da smo se konačno i na ovim prostorima priključili Europi po načinu biranja vlasti i standardima o ljudskim pravima. Za naše ljude neće više oni, koji nama upravljaju, ili im se čini da vladaju, biti kao da su bogom dani za vlast; kao da će zauvijek vladati u jednom narodu ili državi. Zapravo, to je najveća vrijednost koju su pokazali zadnji izbori u Hrvatskoj, s napomenom da se takvi procesi sve brže događaju. Trebalo nam je više od četrdeset i pet godina da dođe do smjene vlasti u bivšoj Jugoslaviji, a sada se to dogodilo za deset. To je sigurno svojevrsna opomena onima koji se bore za vlast, ali i znak novih vremena.

Zanimljivo će biti vidjeti što će se dogoditi na slijedećim izborima u Bosni i Hercegovini! Ako je vjerovati dosadašnjim zakonitostima ovoga prostora da je u Bosnu Europa uvijek dolazila preko Hrvatske, onda je očekivati da će se nešto slično i ovdje dogoditi.

Kao glasilo Hrvatskog kulturnog društva Napredak, Hrvatski glasnik naglašava ozbiljnost situacije za sve one građane i narode koji žele živjeti u Bosni i Hercegovini! Posebno o tome trebaju misliti Hrvati koji su dosadašnjom ratnom i političkom situacijom pokolebani.

Ovo će nam biti nova šansa da se pribereмо i svoju domovinu Bosnu i Hercegovinu gradimo novim snagama. U vezi s tim trebamo mijenjati neke već krivo stečene navike da se netko drugi o nama brine. Sada ćemo se još više morati okrenuti sami sebi i međusobnoj slozi, kako bismo se što samostalnije, kao suveren i konstitutivan hrvatsko-bošnjački narod, borili za svoj opstanak u Bosni i Hercegovini, koja je i naša domovina. To smo dostojno pokazali u ratu, pa zašto bismo to sada prokockali u miru!

Dosada su nam nametali kompleks manje vrijednosti, i oni naši u Hrvatskoj, ali i ovi naši u Bosni i Hercegovini. Sada su nam iz Hrvatske poslale jasne poruke: "pomoći ćemo Hrvatima u Bosni, ali će se i oni morati više uključiti u rad za državu Bosnu i Hercegovinu i tim svojim zalaganjem stvoriti sebi mogućnost dostojanstvenog života".

Za vjerovati je da nam pomoć Republike Hrvatske i međunarodne zajednice neće izostati, ali se neće tolerirati nikakav državni separatizam koji je dosada bio vrlo uočljiv.

Naravno, to će, i Bošnjake-muslimane, i Srbe dovesti u jedan drugi položaj. U najmanju ruku neće u hrvatskoj politici i postupcima imati razloga za svoj radikalizam, koji se dosada u svim pravcima očitovao.

Nakon svega ovoga nameće se važno pitanje - za koga glasovati na slijedećim izborima. Kome dati povjerenje kad je u pitanju izbor predsjednika u Hrvatskoj, ili na slijedećim bosanskohercegovačkim izborima?

Nije ovdje mjesto da se izričito opredjeljujemo, makar da se, iz gore spomenutog, može dosta zaključiti. **Općenito uzevši, za nas Hrvate u Bosni i Hercegovini je najbolji srednji put, opredjeljenje za ljude koji su spremni za jednu, multilateralnu suradnju u svim pravcima: Hrvatska-Hrvati u Bosni i Hercegovini; Hrvati u Bosni i Hercegovini-Hrvatska; Hrvatska-Bosna i Hercegovina i obratno; Hrvatska-Bosna i Hercegovina i Europa i obratno; Europa i Sjedinjene američke države; Zapad - Istok, sa posebnom pozornošću prema Rusiji i pravoslavnom dijelu Europe.**

Sudeći po ovom što se događa i kako se odvija, i za nas Hrvate u tuzlanskom kraju se povećavaju šanse u svakom pogledu, ako ih budeмо znali prepoznati i iskoristiti.


P. Matanović

Slobodnjaci na Zemlji od svojih želja zidaju vlastite tamnice i nesvjesno robovi postaju. Čak i kad se svojih predaka oslobađaju padaju u ropstvo onih što ljube i razmišljaju. Jer takvi se samo raspinjaču dovijaju u svojoj odvažnosti i istini laži skrivaju. Oni su slobodni samo u svome srljanju ka vrhuncu trajne slave gdje ipak sitni ostaju.

(Halil Džubran: Suza i osmijeh)




SEDMA OBLJETNICA



Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA VIII Broj 86 TUZLA, PROSINAC 1999. Cijena 1 KM, 4 Kn., 1 DM



*Blagoslovljeni Božićni blagdani,
Sretna, mirna i uspješna Nova 2000. godina.*

BOSNA JE OPET NA VELIKOJ KUŠNJI

Poslije Washingtonskog sporazuma vodila se velika diskusija o novonastaloj Federaciji Bosni i Hercegovini: Bošnjačko-muslimanski političari, na čelu sa istaknutim pravnikom Kasimom Trnkom, tvrdili su da je ta nova politička tvorevina-federacija kantona.

S druge strane, hrvatska strana je tumačila da se radi o federaciji dvaju naroda: Bošnjaka-muslimana i Hrvata. Ovo drugo je, u duhu sporazuma i ustavnih odredbi iz Washingtona, te kasnije prakse i organizacije vlasti u Federaciji, ipak bilo točnije.

Međutim, na razini kantona prihvaćena je bošnjačka opcija. To je u stvari potpuno loše rješenje, posebice ako se zna da su kantoni s velikim autonomnim pravima i da se u njima odvijaju temeljne životne potrebe i funkcioniranje države.

Tako su konstitutivni narodi na razini kantonalne organizacije vlasti uveliko izgubili svoju konstitutivnost i skoro svedeni na razinu nacionalne manjine. Postali su žrtve svojih "loših", ili "spretnih" političara. Sve se strogo vaga i gleda što se događa u onom drugom kantonu, gdje su oni drugi većina. Nema npr. ni teoretske šanse da bi član HDZ partije mogao postati guverner u Tuzlansko-podrinjskom kantonu, i obratno da bi Bošnjak mogao imati značajniji utjecaj u vlasti posavskog kantona. Toliko se to zapanjujuće vaga, da međunarodni predstavnici moraju vrlo često reagirati i presuđivati, sad u korist jednih, sad u korist drugih. Uvijek neko zakida nekoga: od službenog znakovlja, himne, zastave i grba, pa do ustroja općinske ili kantonalne vlasti, policije i slično. Sve to opet dovodi do nezadovoljstva kod manjinskog naroda, stvara određenu atmosferu rezigniranosti i neizvjesnosti. Stoga se problemi gomilaju. Stoji se na mjestu u svakom pogledu: u prvom redu je ekonomska stagnacija prouzročena upravo neriješenim političkim problemima. Radi toga ljudi moraju poći u svijet "trbuhom za kruhom", što potpomaže tzv. "nenasilno etničko čišćenje". Konačnica svega bi, ipak, mogla biti disolucija Bosne i Hercegovine!

Na žalost, to veseli pokretače i čuvare ovoga kobnog procesa!

Iz svega rečenog, vidljivo je da u biti, ni jedna strana ne želi onu Bosnu i Hercegovinu u kojoj bi sva tri naroda i svi njeni građani bili ravnopravni, s jednakim obvezama i šansama.

Ovih se dana čuju glasovi nekih patriota iz Federacije predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća, Srpskog građanskog vijeća, Kongresa muslimanskih intelektualaca i nekih drugih, da nije u ustavima Entiteta provedena preambula Daytonskog sporazuma o konstitutivnosti naroda u oba entiteta.

Nažalost, nitko i ne primjećuje ovu činjenicu na kantonalnim i općinskim razinama u Federaciji, gdje tobože sve dobro funkcionira i samo još Srbi trebaju biti izjednačeni s druga dva tzv. "konstitutivna" naroda!

Osim gore spomenutih zamki za Bosnu i Hercegovinu i njeno preživljavanje, nameće se još problem predloženeog i dogovorenog nacrt Sporazuma o posebnim odnosima Republike Hrvatske i Federacije Bosne i Hercegovine. Po Daytonskom ustavu, barem onom koji je objavljen, entiteti ne bi imali nikakvu mogućnost potpisivanja međunarodnih sporazuma, posebice onih koji su sudbinski vezani uz opstojanje, države Bosne i Hercegovine. Nacrt ovog sporazuma, koga su blagoslovili i međunarodni predstavnici, uz formalne ograde o čuvanju suvereniteta države Bosne i Hercegovine, ipak implicira međudržavni sporazum i zaobilazno anulira državu Bosnu i Hercegovinu. Jer, usuglašavati zakone i druge odnose sa nekom drugom državom, ma kako ona nama bila blizu, a to prvo ne postići na svom vlastitom teritoriju. Ukoliko, to nije nešto drugo, što stalno visi u zraku; da se na ovom prostoru, stvaraju tri konfederalne države ili neka balkanska konfederacija država i državnica!?

Sve bi to i dalje ostalo pod strogom kontrolom Europske unije i Sjedinjenih američkih država, gdje će se, pod firmom supervizije, stalno održavati etničke tenzije i gospodarenje po mjeri i interesima bogatih zemalja, koje nas trebaju kao neokolonije. Po onoj poznatoj kolonističkoj devizi: *Divide et impera!*

Za vjerovati je da će se nekom učiniti čudnim ovo zaključivanje! A kako to drugačije razumjeti, kad dio jedne države sklapa sporazum sa potpuno suverenom susjednom državom o teritorijalnim ustupcima i slobodnim zonama? To pruža alibi srpskoj politici u Bosni i na Balkanu, za tzv. ujedinenje srpskih država i vodi BiH konačnom slomu.



Doduše, može to biti zamka i za Republiku Hrvatsku, da posredno ipak bude uvučena u balkansku uniju koju Amerikanci, zajedno sa Miloševićem, pripremaju. To se vidi i po situaciji na Kosovu. Nije slučajno došlo do rata na Kosovu, ali ni do skorog mira. Najvjerojatnije se ide za tim da se stabilizira europski jug.

Slični se procesi odvijaju na bliskom istoku, kako bi se konačno krenulo u rješavanje problema oko Ruske federacije i drugih zemalja bivšeg Sovjetskog saveza.

P. Matanović



Dragi prijatelji Hrvatskog glasnika!

Pred vama je 98. broj našega lista. Ovo mu je deveti rođendan. Zanimljiva obljetnica jednog nastojanja, na kraju jubilarne dvijetisućite godine. Prisjetimo se malo toga vremena!

Iza nas je, a i pred nama je vrlo teško VRIJEME, s puno neizvjesnosti. I da nije tako kako je vjerojatno se nikada, ne bi pojavio ovaj list. Upravo ta neizvjesnost nas nekolicinu je natjerala da se i na ovaj način odupremo zlu, koje nas je bilo tako snažno zahvatilo da mu nismo znali kraja. To je onaj nagon za samoodržanjem naroda i pojedinaca u njemu, koji je, usprkos svim izazovima, smogao snage pokrenuti i ovaj list.

Mi koji smo ga osnivali prisjećamo se rado svega toga. Nije se bilo lako odlučiti na ovakav jedan korak, jer i nas je, uz druge probleme toga vremena, držala ona poznata bolest vrlo škodljivog i pretjeranog perfekcionizma, koja je često zaprekom za ostvarenje mnogih dobrih ideja. Zadnja inspiracija i prigoda da se ipak list pojavi bio je Božić te godine (Želio bih samo usput konstatirati kako je Božić ona poticajna iskra i više od toga, stvarno svjetlost u tami ljudske povijesti, pa makar to bilo i u ovakvim sitnim stvarima kao što je pokretanje jednoga lista). Nije bilo lako, (na žalost, slična je situacija i s ovim brojem što je pred vama), naći dovoljno suradnika koji će, iz nekog patriotizma i ljubavi prema narodu, trošiti svoje snage i novac kako bi list redovito izlazio. Za to se, s pravom, može reći, da su osnivači ovog lista mnogo toga riskirali, kad su se usudili izaći pred čitatelje. Svjesni smo bili da su ljudi skloni kritizirati ono što sami nisu pokušali učiniti, ako ništa i zbog toga! Jezikoslovac i pisac Juraj Habeldlić još daleke 1670. godine u Uvodu u svoj Dictionar, citirajući sv. Jeronima zapisao je: "Qui animus ad scribendum applicat, vel ad dicendum, tot sibi iudices contra se assumit, quot lectores" (Tko se usudi nešto napisati ili reći, toliko će imati protiv sebe sudaca, koliko bude čitalaca).

Naš je list, uza sve svoje poteškoće i nedostatke (nema profesionalnih novinara, nema dovoljno novca), opravdao rizik kritike i pokazao se kao nenadoknadiva potreba.

Danas možemo, s mnogo ponosa, reći, nenadoknadivi dio sjećanja na sve bitne životne prilike koje su se događale Hrvatima i drugim narodima na ovom području i šire. I ne samo to: On je usmjeravao i sudjelovao u izgradnji narodnoga bića, pomažući mu u svakom pogledu, posebice u snalaženju u borbi za opstanak na ovim prostorima.

U ovom ćete broju imati priliku pročitati nekoliko zanimljivih tekstova, kako iz prvoga broja našega lista, tako i najnovijih.

Već ste vidjeli u prošlom broju da smo otvorili posebnu rubriku sa naslovom: Izbor iz prethodnih brojeva. Ponovno ćemo objaviti one članke za koje mislimo da su aktualni i interesantni za ponovno čitanje. Ono što je vrijedno pažnje treba češće ponavljati, kako bi se otelo zaboravu i pridonijelo svrsi našega nastojanja, da, ne samo informiramo, nego i zajednički sa vama, otkrivamo istinu, jer nas "samo istina može spasiti" u punom značenju riječi.

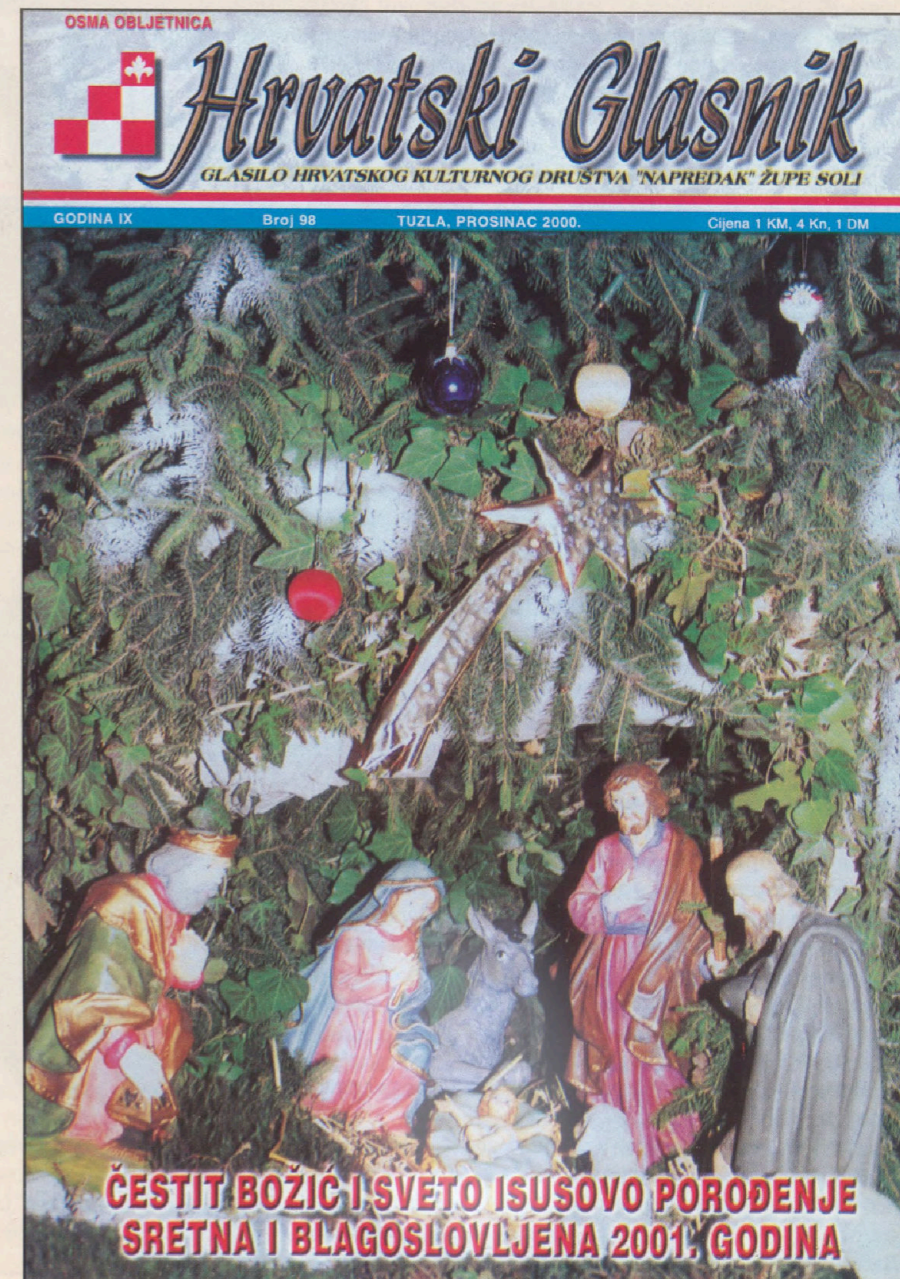
Tu je još jedan tekst preuzet iz Revije "Dobri Pastir" 1974., pod naslovom Neobjavljeni apel o nedjeljivosti Bosne i Hercegovine dr. Tugomira Alaupovića, što ga je objavio profesor, publicist i direktor o Bosni 1943. godine iz pera profesora, publiciste i direktora Franjevačke klasične gimnazije u Visokom dr. Rastislav Drijčić. Iz toga članka moći ćete vidjeti da se i onda (1943. godine) za Bosnu i Hercegovinu vodila borba kao i danas, ali je bosanska opcija ove zemlje ipak uspijevala pobijediti sve izazove.

Te članke vam želimo posebno preporučiti!

Čestit vam Božić i puno Božjeg blagoslova u Novoj 2001. godini.

Ravnatelj lista

TKO SE USUDI NEŠTO NAPISATI ILI REĆI, TOLIKO ĆE IMATI PROTIV SEBE SUDACA, KOLIKO BUDE ČITALACA



Nu! Hrvatski glasnik slavi svoj deveti rođendan i ulazi u desetu godinu svoga života! Doduše, pored malodušnosti nekih "čitača" i "dobronamjernih" (posebno onih kojima se ne sviđa njegova politička i hrvatsko-kulturološka opcija), ovaj bi list poodavno prestao izlaziti.

U životu Hrvatskoga glasnika uvijek je bilo onih Hrvata (pa i onih iz drugih nacija) koji su dobro unovčavali svoje (ne)nacionalno opredjeljenje, u političkom i ekonomskom pogledu, a ovaj list su gledali i gledaju s određenim podozrenjem! Često se prisjećamo kako se u Tuzli nekoć pokušalo pokrenuti sličnu novinu koja bi zauzela mjesto Hrvatskoga glasnika i tako onemogućila njegovo izlaženje, ili svih onih omalovažavajućih, pa i pogrđnih primjedbi na pojedine brojeve. (Neki su ga posprno nazivali "veselom sveskom"!)

Glasnikov novinar je nedavno priupitao dvojicu "vrljih" Hrvata (koji su svoje hrvatstvo dobro unovčili, a i mi smo im, nažalost, u tome dobrano pomogli) jesu li pročitali intervju iz zadnjega broja Hrvatskoga glasnika? Jedan se opravdao da u zadnje vrijeme ne čita nikakve novine (pa ni list u kome je dao intervju!), jer da nema vremena, a drugi da ima druge interese, pa ne čita nikakve novine. Aferim!

Što bi se moglo, na koncu, reći o ovim i sličnim ljudima? Očito je da njih zanima samo karijera i hrvatstvo iz pukoga interesa. Prvoga zanimaju samo novci, pa "nema vremena", a drugi, vjerojatno, utvrđuje svoj politički program za slijedeće izbore, kako bi se ponovno dovinuo do političkih visina, a ono opet do profita i privilegija.

Nije to daleko od pameti! Uskoro će izbori, sada će se ti ljudi sve češće vidati u crkvama i džamijama, a zapaža se da, u vremenu između dvaju izbora, rijetko u njih zalaze! Očekivati je njihov povratak i Hrvatskome glasniku! Ako je računati po dosadašnjem iskustvu, da su izbori barem jednom u mjesecu onda bi te institucije, zahvaljujući ovim političarima, vrlo uznapredovale! Pa de ti nemoj glasat' za njih!

Bilo kako bilo, naočigled, i onima koji nas podržavaju, i onima koji bi voljeli da nas nije, Hrvatski glasnik je još tu. I jedni i drugi su nam potrebni, jer to čini naš list zanimljivijim, pa i sadržajnijim.

Uredništvo Hrvatskoga glasnika se svojim podupirateljima zahvaljuje, a onima koji nas ne razumiju, ili ne žele razumjeti, poručuje da nije protiv njih. To se pokazuje u brojnim napisima i objavljenim razgovorima. Pa, kad se vrate iz svoje sadašnje apatije, Glasnik je tu, čeka ih poput "dobroga Oca" koji je, na čuđenje starijega brata, dočekao svoga "razmetnoga sina".

Ovaj broj posvećuje dosta pažnje novootvorenom Katoličkom školskom centru. Značajan je to događaj za ovaj grad i za sve ljude dobre volje. Naravno, za katolike i Hrvate ovoga kraja, jedan od najznačajnijih.

Odazvao se i velik broj uzvanika koji su željeli pokazati svoju privrženost ovakvim projektima, ma tko iza njih stajao. I s pravom! Nažalost, primijećeno je, da se neki, od kojih se to očekivalo, nisu odazvali pozivu. Koliko nam je poznato, nije to prvi put da se ne odazivaju na svečanosti koje organiziraju Hrvati i katolici! Dapače, uočeno je da nas vrlo rijetko zovu na svoje svečanosti.

Zašto je tome tako!?

Ovi ljudi, vjerojatno, žive u zabludi da je bez susjeda moguće živjeti. Naš narod kaže da je "komšija često važniji od rodenoga brata"! O Elohimu ili Allahu, sviđa li se Tebi ovo naše "režanje preko plotu"? Pa, "Ti si nas stvorio različite, da bismo se bolje upoznali (bolje poštivali)!"

U ovom broju su i druge zanimljive teme. Nezaobilazne su svetkovine u Adventu: Sv. Barbara, sv. Nikola, sv. Lucija, Božićni koncert u Bosanskome kulturnom centru, sv. mise Zornice.

Proslavili smo ramazanski post i Bajram!

I. Božić je tu. Rođendan Isusa Krista Sina Božjega i deveta obljetnica našega lista.

Neka nas jednostavnost i jedinstvenost novorođene Božje Riječi ozračivši svime onim što će nas dublje povezati, kako unutar naše društvene zajednice, tako i sa cijelim svijetom.

Ravnatelj
Petar Matanović

Hrvatskome glasniku uz deveti rođendan

VESELJE TI NAVJEŠĆUJEM PUČE BOSANSKI (HRVATSKI)!

"Ne vjerujem da ćemo dugo izdržati, ali pokušajmo", rekao jedan od osnivača Hrvatskoga glasnika, pred Božić, već daleke tisuću devetsto devedeset i druge godine. Malo je tko od nas vjerovao u to, a mogli bismo reći da nitko nije potpuno vjerovao u ovako dugo Glasnikovo trajanje. Eto, ipak, pokazalo se da su "čuda moguća"!

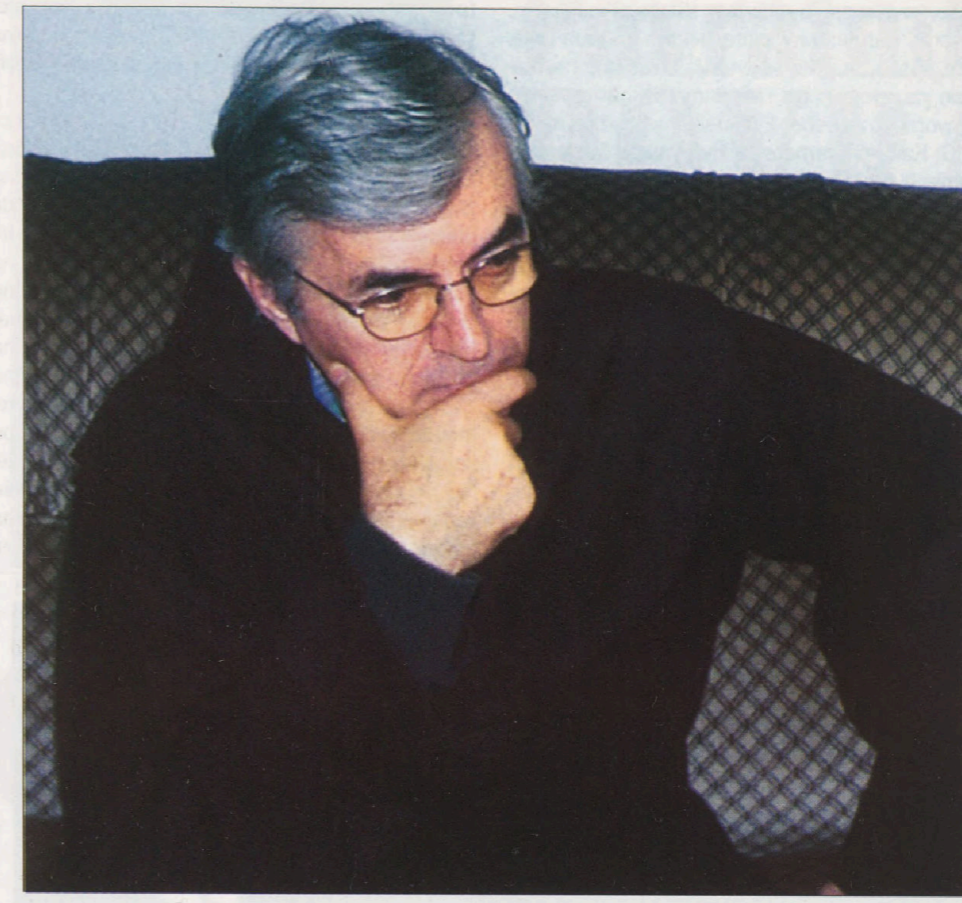
DEVETA OBLJETNICA

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA X Broj 106 - 107 TUZLA, STUDENI - PROSINAC 2001. Cijena 1 KM, 4 Kn, 1 DM



ČESTIT BOŽIĆ I SVETO ISUSOVO POROĐENJE
SRETNIA I BLAGOSLOVLJENA 2002. GODINA



FRA MIRKO JOZIĆ

"Po svojim najdubljim težnjama pripadam svijetu snova"

Za Bosnu nije dobro da se zatvara ni izolira

HG: Kakav je život modernoga franjevca u Bosni?

FRA MIRKO: U Bosni postoji već duga tradicija franjevačke bliskosti s narodom. Možemo općeno reći da ta bliskost znači povezanost u bitnim momentima života, ali također i aktivno sudjelovanje u oblikovanju povijesti. Danas živimo u prijelomnom razdoblju u kome su u nas, u kratkom vremenu i povećanim intenzitetom, događa prelazak iz tradicionalnoga oblika života u postmoderni. Taj je proces započeo još prije rata, a rat ga je vratolomno ubrzao. Možda ta okolnost može razjasniti zašto su naši ljudi - do rata vrlo privrženi tradiciji - u ratu lako prihvatili način djelovanja koji su do jučer, u ime tradicije, s uvjerenjem osuđivali. Smatram da bi bilo vrlo važno razumjeti što nam se u Bosni dogodilo, a to zaslužuje sustavno proučavanje u kontekstu suvremenih duhovnih stremljenja u Europi. Apstraktno pozivanje na povratak i zaklinjanje u romantičarski patriotizam ignorira velike promjene koje je rat ili prouzročio ili samo ubrzao. Život današnjih fratara u Bosni, također, je zahvaćen tim promjenama. Zato se razumijevanje tih promjena postavlja kao zahtjev trenutka - u interesu mogućnosti smislenoga djelovanja, naravno.

HG: "Možda on u tome smislu ne pripada nikome" napisali ste, kritički se osvrćući na skulpturu fra Grge Martića čovjek svjedok, što ju je ura-

dio M. Blažević. Kome pripada suvremeni fratar? Je li on Adam, svetac, prosvjetitelj, čuvar ili svjedok?

FRA MIRKO: Napisao sam to o skulpturi koju je akademski kipar i prof. Mile Blažević ponudio na natječaju za spomenik fra Grgu Martiću u ulici fra Grge Martića u Zagrebu. To je izuzetna skulptura i meni je žao što Blaževićovo rješenje nije prihvaćeno. Skulptura predstavlja rustikalnoga fratra utonulog u meditaciju. Fra Grgo, pun Bosne, razmišlja o sudbini Bosne i u tome razmišljanju Bosnu nadilazi, tražeći mogućnost da Bosna postane više Bosna i uvijek više Bosna. A tko tako razmišlja pripada Bosni po tome što je nadilazi, i ujedno ne pripada nikomu tko misli i djeluje politički posesivno i fragmentarno.

Pitanje pripadanja vrlo je kompleksno, pa ga je teško razložiti u nekoliko rečenica. Mogu reći to da pripadanje ne bi trebalo značiti jednostavno identificiranje. Za ispravno djelovanje u zajednici nužna je kritička distanca, a to znači moment nepripadanja. Bosanski fratri pripadaju Bosni, no u interesu Bosne ne bi se smjeli jednostavno identificirati s Bosnom. Takvo bi identificiranje bilo nekritičko i značilo bi ideološko apsolutiziranje, a ono je već po sebi slijepa ulica ili čorsokak. Svetac, prosvjetitelj, čuvar i svjedok—sve su to pozicije s naglašenom kritičkom distancom.

HG: Kome vi osobno pripadate? Svoj život i djelovanje uredili ste tako da dijelom radite i živite u Sarajevu, a djelomice u Zagrebu. Je li to sretna i poželjna kombinacija za bosanske Hrvate-intelektualce?

Hrvatski Glasnik je u prošleme broju najavio interviu s dr. fra Mirkom Jozićem, profesorom na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Tuzlaci ga se sjećaju iz 1974. godine kada je po završetku studija teologije došao u naš grad i radio kao kapelan do 1977. Bilo je to vrijeme, kako jednostavno kaže, "puno snažnih doživljaja, mladalačkoga zanosa i vjere, vrijeme susreta i upoznavanja s mnogim Tuzlacima".

Iz Tuzle se vratio u Sarajevo i odmah upisao filozofiju na tamošnjem Filozofskom fakultetu. Poslijediplomski studij filozofije završio je na Univerzitetu Ludwiga Maximiliana u Münchenu. Danas radi na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu kao profesor filozofije. Sklon je živjeti povučeno, pa, prema vlastitome priznanju, javno nastupa samo kad mora.

Osim filozofijom posljednjih desetak godina intenzivno se bavi studijem umjetnosti i o tome najviše piše.

Za Hrvatski Glasnik govorio je rado, iako nam se poslije učinilo da je više volio izbjeći razgovor, prigovarajući da su pitanja preozbiljna i da mu na njih nije jednostavno *ad hoc* odgovarati. Skromnost *malog' brata*, rekli bi cinici.

FRA MIRKO: Po rođenju pripadam Bosni, građanski-pravno sam državljanin i BiH i Hrvatske, religijski se pribrajam zajednici kršćana, crkveno-pravno član sam Franjevačke provincije Bosne Srebrenice unutar Katoličke crkve. Po svojim najdubljim težnjama, pripadam svijetu snova.

Život i rad i u Sarajevu i u Zagrebu nije ni sretna ni poželjna kombinacija. U mome slučaju ona je, naprotiv, krajnje nepovoljna jer je vrlo naporna. Ja sam je, međutim, posve svjesno izabrao jer sam bio uvjeren da ću tako moći bolje djelovati. Želio sam se - uz rad na Franjevačkoj teologiji - založiti za to da se u Bosni nakon rata izgrade što ljepše i što bolje crkve. Mislim da sam imao dobre pretpostavke za takav rad jer sam tijekom posljednjih deset godina bio vrlo aktivan u domeni likovne umjetnosti. Tu su se podudarale moje osobne ambicije s potrebama zajednice, pa bi mi zalaganje za zajedničke interese pričinjalo i osobno zadovoljstvo. Nažalost, moja je procjena bila samo djelomično ispravna jer sam previdio da ispred kulture stoje mnogo prizemniji interesi grupa i pojedinaца kao i da su upravo ti interesi prihvaćeni kao najvažniji. Ne vjerujem da je za Bosnu dobro da se zatvara i izolira. To nije dobro ni za bosanske Hrvate, to nije dobro ni za fratre. U ranijim stoljećima fratri su imali svoje ljude koji su u tadašnjim metropolama radili za Provinciju i za Bosnu. U posljednjih pedesetak godina Provincija se zatvara i izolira. Namjesto kulture kojom se bosanska duhovnost oplemenjivala u nju sada izvana dolazi uglavnom novac koji sve bosansko potiskuje.

je te namjesto tog a promovira potrošački mentalitet civilizacije.

HG: "A što da ljudima na proslavi osnutka njihova grada kaže čovjek kojem je zavičaj razoren?", rekli ste 29. lipnja 1996, obračunajući se, pozdravnim govorom, građanima Wolfsbuga. Tom prilikom ste Sarajevo nazvali "gradom tame". Kakav je vaš odnos prema zavičaju?

FRA MIRKO: Uprava grada Wolfsburga pozvala me je da na proslavi godišnjice osnutka grada 29. lipnja 1996. držim središnji govor. Poziv sam prihvatio. Wolfsburg je grad VW-a i sav je u znaku moderne autoindustrije. Ja sam tom zgodom kulturno-povijesno komparirao čin osnivanja grada sa činom rušenja grada. Usporedio sam nadalje porušeno Sarajevo (grad tamel) s blistavim Wolfsburgom (gradom svjetla) - dva partnerska grada. Nijemci su moj govor dobro primili i slijedećeg dana u cijelosti ga objavili u novinama.

Dom i zavičaj spadaju u bitne odrednice egzistencije. Čovjek bez doma i zavičaja postaje emotivno nestabilan te počinje "teturati". Treba, međutim, reći da se ti sadržaji tijekom života transformiraju. Zavičaj je za zrela čovjeka ondje gdje je prihvaćen i prihvaćen, pa se stoga ne mora uvijek poklapati s mjestom rođenja ili rane mladosti.

HG: U toj prigodi ste rekli da je pitanje zajedničkoga života u Bosni temeljno pitanje opstanka Bosne. "Bude li ono dovedeno u pitanje - Bosne neće biti". Mislite li i danas tako?

FRA MIRKO: Zajednički život triju naroda uvjet je opstanka Bosne kakvu poznajemo i volimo. Kao geografski pojam Bosna bi mogla ostati i s promijenjenim etničkim sastavom, no to bi bila neka druga Bosna, ne više naša. Mi smo se zauzimali za svoju Bosnu u uvjerenju da je ona najbolje rješenje za sve.

Istinska će katarza nastupiti onda kada se svaki narod distancira od svojih zločinaca

HG: Tada ste najavili početak jednog poglavlja u kojem se ubojica ne razlikuje od žrtve. Jesmo li dočekali takvo vrijeme ili nas ono čeka?

FRA MIRKO: Političke elite dosada nisu željele postaviti jasnu razliku između ubojice i žrtve jer je svaka od njih za se prisvajala status žrtve. Ape-lirao sam na Nijemce da makar oni ne pristanu na takve igre. Mislim da sada stvari polako izlaze na vidjelo, a istinska će katarza nastupiti tek kada se svaki narod jasno distancira od svojih zločinaca. U interesu i svoga i zajedničkog dobra. U nas i jest problem baš to što u svijesti još nije određeno zajedničko dobro ili - što je ovdje isto - zajednički interes. Zajednica koja bi promovirala zločinca u junaka, nužno se urušava. Njoj ne treba vanjski neprijatelj - ona je sama svoj neprijatelj. Nevolja je pak u tome što njezino urušavanje može potrajati i što je njegova cijena previsoka.

HG: Što danas prosječnome bosanskom katoliku aktualno može reći svećenik obračunajući mu se svake nedjelje svetopisamskom porukom?

FRA MIRKO: U ime vjere u Boga Isusa Krista, svećenik današnjem bosanskom katoliku može i treba navješćivati oslobođenje od svih oblika tekućih obmana: vlastitih i tuđih, domaćih i stranih. Treba navješćivati nadu u bolji svijet koji je naša mogućnost i naša zadaća. Treba nadalje obnavljati samopouzdanje ljudi i pomoći im da odbace humanitarni mentalitet po kome se uvijek netko drugi treba pobrinuti za nas i riješiti naše probleme.

Krajnje je vrijeme da prestanemo precjenjivati svoju nevolju. Rat je prošao i rane polako zacjeljuju. Zbog patnje koju smo u ratu pretrpjeli ne

možemo se nipošto dispenzirati od odgovornosti za se i za svoju budućnost. Globalni nihilizam, cinizam i humanitarni materijalizam Zapada uništiti će nam i ono što je preživjelo rat ako ne stajemo na svoje noge i ne otmemo natrag svoju odgovornost za sebe. Evanđelje nas poziva na to.

HG: Kako pripremate za život mlade franjeve? Mijenja li se retorika metodike, kulture izražavanja?

FRA MIRKO: Kršćanstvo je univerzalni projekt, pa teološki studij tradicionalno posreduje opće spoznaje o kršćanstvu, njegovoj povijesti, o zadacima u današnjem svijetu kao i o perspektivama. Središnji interes teologije ostaju, naravno, Bog i čovjek. U tradicije bosanskih franjevaca visoko su rangirane briga za siromašne i zapuštene, ljubav prema svome narodu i prema Bosni. U vremenu globaliziranja sve važnije mjesto zauzimaju ljudska prava, dostojanstvo ljudske osobe te zaštita i njegovanje lokalnih duhovnih i uopće kulturnih vrednota.



U razgovoru...

Mišljenje i traženje istine spadaju u najviše zahtjeve koje čovjek ima

HG: Pored književnosti i glazbe, u krugu interesa koje franjevci u Bosni pokazuju za umjetnost, najprisutnija je likovna umjetnost. Recite Vaš stav o sakralnome i profanome slikarstvu. Zašto mali broj umjetnika zalazi u prostor svetoga?

FRA MIRKO: Novi je vijek započeo u znaku nastanka autonomne znanosti, a prirodna znanost postala je uzorom znanosti uopće, pa su spoznaje koje je prirodna znanost posredovala s vremenom postala paradigama istinske spoznaje. Iz metodoloških razloga prirodna je znanost područje zbilje suzila na pojavno, na ono dakle što mjerljivo i iskustveno povjerljivo. Uslijed toga je pojavno, kvantitativno - koje je prirodnoj znanosti jedino dostupno - proglašeno jedinom istinskom zbiljom. Sve drugo, sve što nije mjerljivo i eksperimentalno povjerljivo, gumuto je u domenu neke drugorazredne zbilje, privida ili čak obmane. Kako se znanstveni vid svijeta nametnuo kao općevažeći, domena je svetoga prestala vrijediti kao zbilja.

To, naravno, ne znači da sakralna umjetnost više nije moguća - ona nije nikada prestala postojati - pa ipak sakralno nije više središnja tema umjetničke kreacije. Protjerivanjem Svetoga iz središta zanimanja i čovjek je prestao biti temom umjetnosti. Nužno je stoga osloboditi se apsolutiziranja znanstvenog vida svijeta i ponovo - za nas - osloboditi prostor Svetoga. U interesu čovjeka. U interesu svih nas.

HG: U BiH osjeti se posvemašnja kriza interesa (pogotovo kod mladih ljudi) za područje filozofije. Čini se kao da samo kod mladih franjevaca nema te krize. Tko ih i na koji način oduševljava filozofijom?

FRA MIRKO: Posljedice rata nižu se u diferenciranom spektru od materijalnih do duhovnih. Možda je snižavanje ljudskih zahtjeva u odnosu na život najdalekosežnija posljedica rata jer se ne da otkloniti ni lako ni brzo. Tko je pristao na klanje ili, što je još gore, tko je sam klaou, on se vratio na status krvoločne životinje. Prelazak od krvoločne životinje, na čiju narav spada da kolje, do čovjeka, na čiju narav spada da ne kolje, trajao je milijune godina. Prelazak, pak, od čovjeka u krvoločnu životinju, trajao je samo čas. I u tome kratkom vremenu sniženi su svi najviši ljudski zahtjevi - oni po kojima se čovjek izdvaja u carstvu živoga. Mišljenje i traženje istine spadaju, svakako, u najviše zahtjeve koje čovjek ima. Nakon rata u prvi plan dolazi materijalna obnova, a za mišljenje i za

traženje istine potrebno je određeno vrijeme sabranosti. Interes za filozofiju ponovno će doći. Trebamo samo biti strpljivi.

Možda su mladi franjevci imali sreću što im nije uskraćeno vrijeme sabranosti. A tijekom studija mogli su se upoznati s najvećim pitanjima svijeta.

HG: U posljednje vrijeme u našim novinama ozbiljni analitičari vremena i situacije u kojoj živimo bez uestezanja o bosanskim Hrvatima govore kao o narodu koji nestaje. Kako vi na to gledate?

FRA MIRKO: Bosanski Hrvati su postali žrtvom političkog ludila koje su, nažalost, i sami proizvodili. Politika stvaranja etnički čistih teritorija nužno vodi u destrukciju Bosne kao zajednice triju ravnopravnih naroda, bez obzira na to na koji se način i u koje vrijeme etnički čisti prostori stvaraju. Ako u poslijeratnom vremenu bosanski Hrvati "nestaju" logično je da će s njihovim nestankom nestati i Bosna kao zajednica triju ravnopravnih naroda. Svi bi se dakle, političari koji se zaklinju u Bosnu morali odlučno suprotstaviti nestanku Hrvata u Bosni. A tko se to danas suprotstavlja njihovu nestajanju?

HG: Tuzlanski Hrvati nisu Vam strani. Kako ih vidite danas nakon dvadeset i pet godina od kada ste otišli?

FRA MIRKO: Nažalost, ovaj puta nisam sreo skoro nikoga od tuzlanskih Hrvata, pa o njima znam samo iz razgovora s kolegama koji me uvijek informiraju o situaciji i o svima ljudima koje poznajem i kojih se sjećam. Meni su ostali u lijepoj uspomeni.

Marica PETROVIĆ



Fra Šimun Filipović

političkim prilikama i unutarcrkvenom životu u Bosni u 18. stoljeću govorio je fra Stjepan Lovrić, profesor povijesti u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Fra Silvano Bracci, franjevac iz Fana u Italiji, izvijestio je skup o povijesti Markijske franjevačke provincije i grada Ripatransonea u vrijeme Šimunova života u Italiji, od 1782. do 1802. godine. Mnogo praznina u Šimunovoj biografiji nastojao je popuniti fra Stjepan Pavić, profesor klasičnih jezika u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom, u svom radu pod naslovom *Cijena za vlastitu dušu*. Osobito je nadahnuto govorila dr. Željka Čorak, povjesničarka umjetnosti, književnica i književna prevoditeljica: "Jedno je od svojstava svetaca" - rekla je ona, aludirajući na ponovno zanimanje za Šimuna, "da dolaze i bez poziva: onda kad prepoznaju našu potrebu, a nije im teško da to bude prije i bolje od nas samih."

Šimun je otišao dragovoljno u duhovni egzil, pokoravajući se unutarnjem zovu, a vraća se u Bosnu u vrijeme kad je zavičaj doveden u pitanje, mnogima silom oduzet, a neki ga se olako odrekloše. Vraća se Šimun u domovinu da pokaže, nasuprot svima kojima je domovina ondje gdje je dobro, kako se treba zauzimati za zavičaj i ljubiti ga onda kad je najteže, kad ta ljubav zahtijeva odricanja i žrtve. A zapravo, kad to prava ljubav ne zahtijeva? Vraća se Šimun u zavičaj kao svetac i zaštitnik povratnika u ovu prelijepu zemlju. Šimunov je život prije sedam desetljeća oslikao hrvatski književnik Petar Grgec, u pjesmi pod naslovom *Božji bjegunac*. O Šimunu u pjesničkoj projekciji govorio je Zvonimir Mrkonjić, pjesnik, književni prevoditelj i dramaturg. Odmah poslije smrti Šimunov je lik kistom i tušem zabilježio nekoliko talijanskih umjetnika, a naslikan je i na zidovima župnih crkava u Busovači i Tolisi. U novije vrijeme slikali su ga Vlatko Blažanović i Rudolf Labaš iz Zagreba.

O pokušaju da se duhovnost zabilježi likovnim sredstvima referat je izrekao akademik Tonko Maroević, povjesničar umjetnosti, književnik i književni prevoditelj. Poziv na svetost bitan je za Crkvu. I danas su nam potrebni sveti kao svjetlo i uzor u vremenu obezvređivanja duhovnih vrednota i beznađa. O toj Šimunovoj poruci na skupu je referirao fra Petar Anđelović, gvardijan Samostana svetoga Ante u Sarajevu. Prilikom da se obrati prisutnima dobio je i Jakov

Povratnik i zaštitnik POVRATNIKA

O dvjestotoj obljetnici smrti fra Šimuna Filipovića (Seona kod Srebrenika, 30. rujna 1732 - Ripatransone u Italiji, 9. svibnja 1802.) održan je u Dubravama kod Brčkog, u organizaciji Samostana svetoga Ante i Komisije za afirmaciju svetačkih likova Bosne Srebrene, znanstveni skup o tome baroknom franjevcu, koji je umro na glasu svetosti i za čije je proglašenje blaženim postupak u tijeku.

Babić, zaljubljenik u prošlost užega zavičaja, čovjek koji je obišao čitavu bosansku Posavinu, snimio sve lokalitete s imenom crkvište, manastirine i slično, a zabilježio je i posljednje primjerke lokalne arhitekture uglavnom samoukih neimara. Nabrojao je sve svećenike Filipoviće, za koje smatra da su potomci loze fra Šimunove.

Mada je ovo bio znanstveni skup, nipošto nismo željeli da se projekt zvan Šimun na tome

Fra Šimunova pojava, međutim, znači i duboku poruku cijeloj Bosni i Hercegovini. Čovjek po prirodi teži za imanjenjem kao temeljem životne sigurnosti. Želi, ne samo biti slobodan, nego drugima vladati. Na sve načine kuša steći ime, postati slavan. Šimun se kao redovnik franjevac odrekao imutka, svoj je život učinio ovisnim o volji poglavarovoj i najiskrenije je bježao od svake slave. Živio je u vrijeme previranja, ratova



Dr. fra Luka Markešić, Dr. Željka Čorak, fra Petar Matanović

završi. Šimun je, prema rezultatima dosadašnjih istraživanja, proživio uzoran život kao aktivan svećenik u Bosni, propovijedajući Božju riječ, tješeći žalosne, izmirujući zavađene s braćom ljudima i s Bogom, otvarajući suvremenima perspektive u vrijeme nevolja i beznađa i popudbinom opremajući one koji su selili s ovoga svijeta. Ali svijetao je i njegov lik kao franjevca u samostanu strožeg opsluživanja Pravila Franjevačkog reda: u molitvi, postu i pokorničkim djelima provodi život koji su subraću u samostanu, ali i svjetovnjaci koji su ga susretali, prepoznali kao život sveta čovjeka. Stalo nam je da taj glas o Šimunovoj svetosti upozna i naš puk, kako bi slijedio Šimunov primjer i utjecao mu se molitvom u svakodnevnim potrebama. O tome kako se glas o Šimunovu svetu životu širi među pukom, ali i o daljim koracima u tom smislu, skup su izvjestili fra Zdravko Dadić, gvardijan Samostana svetoga Ante, i fra Gabrijel Tomić, čuvar svetišta Gospe Olovske. Njihovo objedinjeno razmišljanje pročitao je fra Gabrijel.

Ali nije se opasao sabljom, nego užeom svetoga Franje, nije u ruke pograbio mač, nego kunicu. Nije propovijedao rat i osvetu nego pomirenje i opraštanje. U naše je vrijeme ponovno bjesnio rat i sijala se mržnja. Šimun poziva sve ljude i narode ove zemlje da iskorijene mržnju, da oprostite nanesene nepravde, da se poput njega vrata u zavičaj i to omoguće svima drugima. Gledano sub specie aeternitatis - pod vidom vječnosti - vrijedi odricati se i bježati od slave: tek onda ona čovjeka nađe te ga častimo kao sveca. Onima koji ne vjeruju Šimun također može biti kod puta do slave.

Na skupu su sudjelovali: provincijal Bosne Srebrene fra Mijo Džolan, desetine fratara i časnih sestara, znanstvenici iz Sarajeva i Tuzle, predstavnici civilnih vlasti brčanskoga Distrikta, nekoliko visokih sjemeništaraca i studenata Franjevačke teologije iz Sarajeva i skupine vjernika iz župa dubravskog i tuzlanskog samostanskog područja, u svemu oko sto i pedeset osoba.

Stjepan PAVIĆ

ČESTIT BOŽIĆ I SVETO POROĐENJE ISUSOVO!

Isus Novorođeni Kralja, koji je došao
čovjeka otkupiti i spasiti, te da u njemu zasja
njegova ljubav, ispunio i Vas u svim danima
Vašega života: radošću, mirom, čvrstom vjerom
i nepokolebljivom nadom u vječni život!
Neka Vas prate svi Božji blagoslovi
u Novoj godini!

Čestitaju i iskreno pozdravljaju:

**VAŠI SVĀČENICI RIMOKATOLIČKIH ŽUPA
TUZLANSKOG DEKANATA**

BREŠKE - UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIE

Fra Blaž Lipovac, župnik

Fra Berislav Kalfić, ž. vikar

DRAGUNJA - SVETI LEOPOLD MANDIĆ

Vič. Marijan Brkić, župnik

DRIJEŃA - SVETI ANTO PADOVANSKI

Fra Marko Kobaš, župnik

HUSINO - ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIE

Vič. Veselko Župarić, župnik

LUKAVAC - SVETI ANTO PADOVANSKI

Preč. Pero Iljkić, župnik i dekan tuzlanskoga dekanata

MORANČANI - SVETI JURAJ MUČENIK

Vič. Jozo Batinić, župnik

PAR SELO - SVETA ANA

Vič. Marijan Marijanović, župnik

ŠIKARA - SVETI FRANJO ASIŠKI

Fra Franjo Martinović, župnik

Fra Marko Bandalo, ž. vikar

TUZLA - SVETI PETAR I PAVAO

Fra Petar Maranović, gyardijan i župnik

Fra Zdravko Anđić, ž. vikar

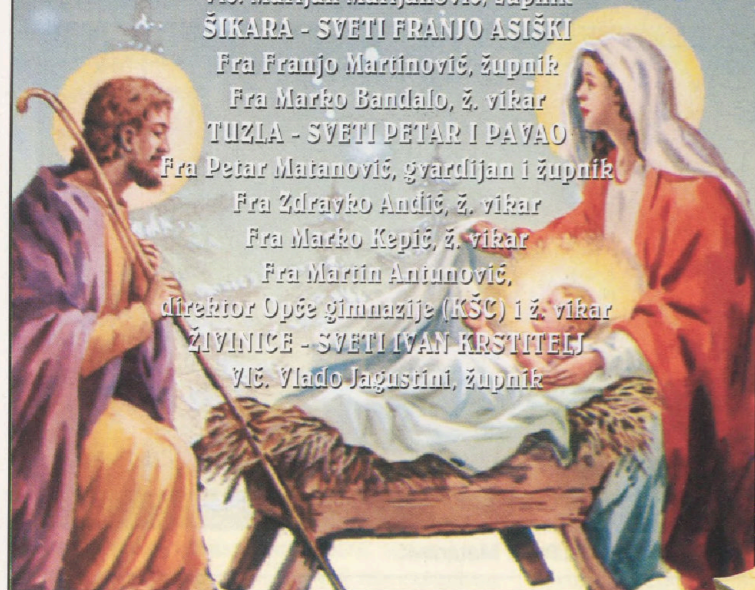
Fra Marko Kević, ž. vikar

Fra Martin Antunović,

direktor Opće gimnazije (KŠC) i ž. vikar

ŽIVINICE - SVETI IVAN KRSTITELJ

Vič. Vlado Jagustinić, župnik



Karmel - Marija Bistrica o Božiću 2002.

Hrvatski Glasnik

U Svetom Pismu svakog dana iščitavamo Božju poruku
ljubavi prema svakom od nas. Obećanje da će nam
poslati Spasitelja, svoga Sina koji živi zajedništvo s njim
od vječnosti, izvršio je u prvoj božićnoj noći u
Betlehemu. Sve što je napisano, ispunja se. Ta otajstva
Božje ljubavi pozvani smo u zahvalnosti promatrati i
klanjati im se u ovoj Godini krunice, moleći je zajedno
s Marijom, upirući pogled u Krista, Kneza mira, da naša
srca obdari žuđenim mirom.

SRETAN BOŽIĆ I BLAGOSLOVLJENU NOVU GODINU

žele Vam sestre karmelićanke
s. Marija Gabrijela

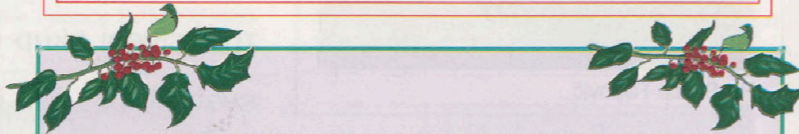


ŽUPNI URED SIVŠA

Dragi vjernici

Čestit Božić i sveto porođenje Isusovo, uz želju da
Nova godina obiluje u Vašem
životu obiljem Božjega blagoslova i milosti
vaš

Fra Mladen Jozić, župnik sa svećenicima



"SLAVA BOGU NA VISINI

a na zemlji mir ljudima dobre volje."
Sretan Božić i blagoslovljenu Novu godinu
žele Sestre Kćeri Božje Ljubavi

SVETIŠTE MAJKE BOŽJE BISTRICKE

Sveta misa na blagdan Božića obilježena je sveopćom
radošću. U Ulaznoj pjesmi odzvanjaju Izajine riječi:
Dijete nam se rodilo. SIN NAM JE DAROVAN.
Na plećima mu je vlast. Taj nagovještaj ulijeva veselje
ne samo kršćanima, nego i svim ljudima,
jer je Onaj koji se rodio, Spasitelj svijeta.
Čestit Božić i blagoslovljena Nova 2003. godina, čestita
Uredništvu Hrvatskoga Glasnika,
Ocima Franjevcima i svim ljudima koji
žele živjeti u prijateljstvu i miru s Bogom i ljudima
mons. Lovro Cindori i svi iz dvora bistričkoga

HRISTOS SE RODI

Vjernicima Srpske pravoslavne Crkve,
Sretan Božić i blagoslovljenu Novu godinu
želi

HRVATSKI GLASNIK

Vjernicima rimokatoličke
vjeroispovijesti čestitamo
nastupajuće Božićne
i novogodišnje praznike
sa željom da ih proslave
u miru i porodičnom
ambijentu.

**Eparhija
Zvorničko-tuzlanska
Tuzla**



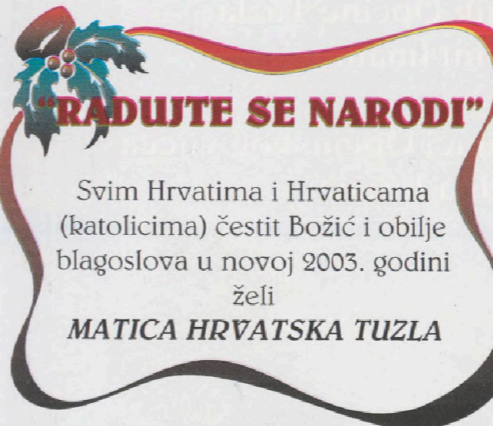
Sretan Božić

svim ljudima koji slave
ove blagdane
i mnogo radosti u
Novoj godini želi

**Generalni Konzulat
Republike Hrvatske**

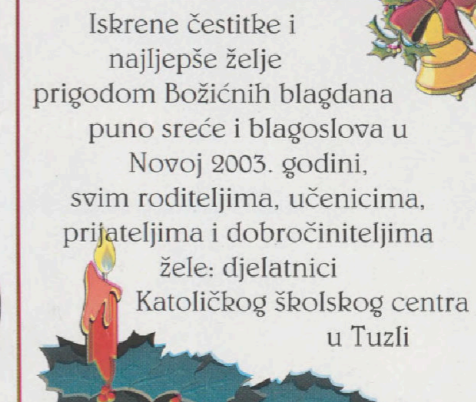


Božić je blagdan u kojemu se
sjećamo i mislimo na one koji
su nam dragi.
U zajedništvu što ga baštinimo
radujući se dolasku Boga - djeteta,
otvorena srca
pripremimo se za taj susret.
Čestit vam došao Božić i
sretna Nova godina!
Hrvatsko kulturno društvo
NAPREDAK TUZLA



TRADUJTE SE NARODI!

Svim Hrvatima i Hrvaticama
(katolicima) čestit Božić i obilje
blagoslova u novoj 2003. godini
želi
MATICA HRVATSKA TUZLA



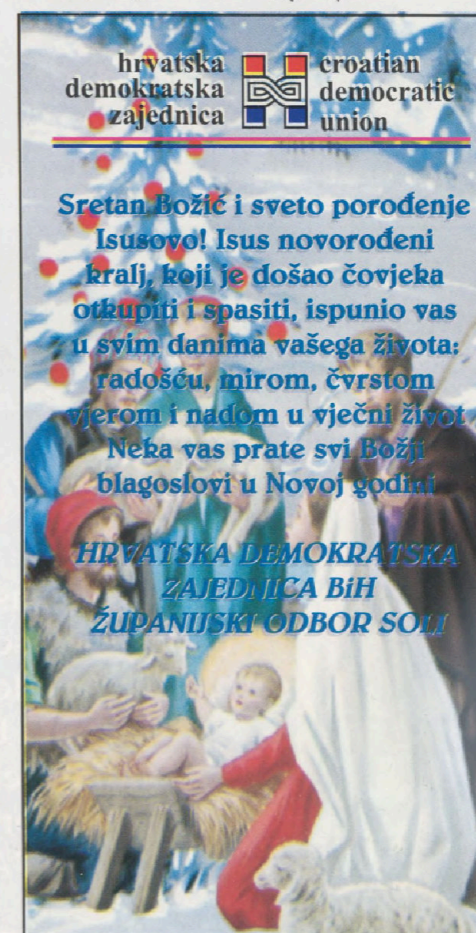
Iskrene čestitke i
najljepše želje
prigodom Božićnih blagdana
puno sreće i blagoslova u
Novoj 2003. godini,
svim roditeljima, učenicima,
prijateljima i dobročiniteljima
žele: djelatnici
Katoličkog školskog centra
u Tuzli



HSS BiH

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Čestit i blagoslovljen Božić,
mir i veselje svima
i sretnu Novu 2003. godinu
želi Vam
Županijski odbor HSS BiH
Tuzlanske županije



hrvatska
demokratska
zajednica

croatian
democratic
union

Sretan Božić i sveto porođenje
Isusovo! Isus novorođeni
kralj, koji je došao čovjeka
otkupiti i spasiti, ispunio vas
u svim danima vašega života:
radošću, mirom, čvrstom
vjerom i nadom u vječni život.
Neka vas prate svi Božji
blagoslovi u Novoj godini!

**HRVATSKA DEMOKRATSKA
ZAJEDNICA BiH
ŽUPANIJSKI ODBOR SOLI**



**"Veselje ti navješćujem,
puče kršćanski"**

Čestit Božić i sveto porođenje Isusovo,
kao i blagoslovljenu Novu 2003. god.
želi vam društvo
"Hrvatski Dom" Tuzla



Svim katolicima
blagoslovljen Božić
i sretnu Novu 2003. godinu
želi Udruga

**"HRVATSKA ŽENA"
TUZLA**



Čestit Božić i blagoslovljene
Novogodišnje blagdane želi
VAM
NOVA HRVATSKA INICIJATIVA
Kantonalni odbor NHI Tuzla





TUZLANSKI KANTON

Svim katolicima
Tuzlanskog kantona
čestit Božić i sretnu Novu 2003. godinu
uz iskrene želje za mir i dobro

Predsjednik Tuzlanskog kantona
Mr. Selim Bešliagić

Predsjednik Vlade TK
Senahid Šaković



OPĆINA TUZLA

Svim građanima katoličke
vjeroispovijesti upućujemo čestitke
u povodu
predstojećih Božićnih
i Novogodišnjih blagdana

Načelnik Općine Tuzla
Jasmin Imamović

Predsjedavajući Općinskog vijeća
Ilija Jurišić

UNIVERZITET U TUZLI



U nadi da ćete i ovaj Božić
dočekati sretni, u obiteljskom miru,
svim studentima,
nastavnicima i suradnicima
katoličke vjeroispovijesti
Univerziteta u Tuzli, kao i ostalim
građanima koji se Božiću raduju,
želimo čestit Božić i sretnu
Novu 2003. godinu.

Rektor
Prof. dr. Izudin Kapetanović



Neka sve nas Isus Novorođeni Kralj
obdari radošću, blagostanjem, mirom
i nadom. Čestit Božić,
Sretnu i blagoslovljenu 2003.
godinu želi svojim čitateljima,
donatorima i suradnicima
HRVATSKI GLASNIK

Dar tri mudraca

O. Henry

Dolar i osamdeset sedam centi. To je bilo sve. A šezdeset centi od toga bilo je u penijima. Peniji su uštedeni po jedan ili dva, iskamčeni od trgovca, piljara, mesara, sve dok im obrazi nisu gorjeli od tihe optužbe o škrтости koju je svjedočilo takvo njihovo ponašanje. Della je izbrojila tri puta. Dolar i osamdeset sedam centi. A sutra je Božić.

Nije se moglo ništa napraviti nego se sa jecanjem spustiti na istrošeni mali kauč. To je Della i učinila, što je potvrdilo misao da se život sastoji od jecanja, šmrcaanja i osmijeha, pri čemu je šmrcaanja najviše.

Dok je vlasnica doma tonula iz prvoga stupnja u drugi, pogledajte dom. Namješten stan za osam dolara tjedno. Nije bio baš potpuno siromašan, ali bi riječ pristajala ako bismo opisivali askete.

U predvorju je poštanski sandučić u koji ne dolazi pošta i zvonice iz kojega ni jedan smrtni prst ne bi mogao izvući zvonjavu. Tomu je pristajala kartica sa imenom "Gospodin James Dillingham Young".

Kartica je bila obješena tijekom protekloga doba napretka kada je njezin vlasnik bio plaćan 30 dolara tjedno. Sada, kada su se primanja smanjila na 20 dolara, oni su ozbiljno razmišljali o skraćivanju na skromno i nenametljivo "D". Ali, kad bi gospodin James Dillingham Young došao kući i ušao u svoj dom, gospođa Jamesa Dillinghama Younga, već predstavljena kao Della, zvala bi ga "Jim" i srdačno zagrlila. To je bilo dobro.

Della je prestala plakati i našminkala se. Stajala je pored prozora i zurila u sivu mačku koja je hodala po sivoj ogradi u sivom dvorištu. Sutra će biti Božić i ona ima samo dolar i osamdeset sedam centi za dar Jimu. Mjesecima je štedjela svaki novčić koji je mogla, a to je bio rezultat. Dvadeset dolara tjedno ne traju dugo. Troškovi su bili veći nego što je računala. Uvijek su. Samo dolar i osamdeset sedam centi da kupi dar za Jima. Njezinoga Jima. Provela je mnogo sretnih sati planirajući nešto lijepo za njega. Nešto dobro, i rijetko, i vrijedno-nešto što je skoro toliko vrijedno da pripadne Jimu.

.....
Odjednom se odmaknula od prozora i njezine oči su sjajile kao brilijanti, ali njezino lice izgubilo je boju za dvadeset sekundi. Hitro je rasula svoju dugu kosu.

Sada bijahu dvije stvari koje je posjedovao James Dillingham Young, na koje su oboje bili jako ponosni: jedna je bio Jimov zlatni sat koji je pripadao njegovome ocu i djedu. Druga je bila Dellina kosa. Kad bi kraljica od Sabe živjela u stanu nasuprot, Della bi jednoga dana pustila svoju kosu da se suši kroz prozor samo kako bi

umanjila vrijednost kraljičinih dragulja i darova. Kad bi kralj Solomon bio čuvar, sa svim svojim blagom nagomilanim u podrumu, Jim bi izvukao svoj sat svaki puta kad bi prošao pored njega da vidi kako on čupa bradu od zavisti.

Tako je sada prelijepa Dellina kosa pala oko nje njišući se i sjajeci kao smeđi vodopad. Dopirala je do ispod njezinih koljena i činila se skoro kao haljina. Ona ju je opet podigla, nervozno i hitro. Na trenutak je oklijevala, i mirno je stajala dok je nekoliko suza palo na trošni crveni sag.



Obukla je svoju staru smeđu jaknu i staru smeđu kapu. Okrenula se i još uvijek sa brilijantima u očima sišla niz stepenice na ulicu.

Zastala je kod natpisa: "Gospoda Sofronie. Njega kose.". Ustrčala je na kat, pa se smirila, duboko dišući. Gospoda, krupna, blijeda, hladna, jedva da je izgledala kao "Sofronie".

"Hoćete li kupiti moju kosu?", pitala je Della. "Kupujem kosu", rekla je gospoda. "Skinu kapu da pogledam kosu".

Smeđi se vodopad zanjihao. "Dvadeset dolara", rekla je gospoda, podižući vještom rukom kosu.

"Dajte brzo", rekla je Della.

Oh, i sljedeća dva sata prošla su kao na ružičastim krilima. Zaboravite lošu metaforu! Ona je pozorno tragala za darom za Jima.

Konačno ga je našla. Sigurno je bio napravljen za Jima i ni za koga drugoga. Ni u jednoj trgovini nije bilo sličnoga, a ona ih je sve pretražila. To je bio platinasti lanac za sat, jednostavan i staromodan koji svoju vrijednost duguje materijalu od kojega je

napravljen, a ne ukrasima, kao što bi trebale i sve druge dobre stvari. Čak je bio vrijedan sata. Čim ga je ugledala, znala je kako mora biti Jimov. Bio je kao on. Tih i vrijedan-opis je odgovarao obojici. Dvadeset i jedan dolar su joj uzeli za lanac, i ona je požurila kući sa osamdeset sedam centi. Sa tim lancem na satu Jim se ne bi stidio da pogleda na sat u bilo kojem društvu. Koliko god sat bio krasan, Jim je ponekad krišom gledao koliko je sati zbog kožne vezice koje je stajala umjesto lanca.

Kad je Della stigla kući, njezino uzbuđenje kao da je malo popustilo i nastupili su razum i oprez. Izvadila je uvijač za kosu i upalila plin, pa počela popravljati štetu što su je napravile velikodušnost i ljubav. Što je uvijek velika zadaća, dragi prijatelji, golema zadaća.

Kroz četrdeset minuta njezina glava bila je pokrivena tankim i pripijenim kovčama, koje su činile da sličić mangupu. Gledala je u svoj odraz u zrcalu dugo, pozorno i kritično.

"Ako me Jim ne ubije", rekla je sebi, "prije nego me pogleda drugi put, reći će da izgledam kao drugorazredna pjevačica. Ali što sam mogla napraviti -oh! što sam mogla napraviti sa dolarom i osamdeset sedam centi?"

U sedam sati kava je bila pripremljena i tava je bila u pećnici, topla i spremna za kuhanje objeda.

Jim nikada nije kasnio. Della je presavila lanac za sat u ruci i sjela na kut stola blizu vrata gdje je on uvijek ulazio. Onda je čula njegov korak na stepenici dolje na prvome katu i za trenutak problijedila. Običavala je reći malu, tihu molitvu o svakodnevnim, jednostavnim stvarima, i sada je prošaptala: "Molim te, Bože, učini da on pomisli kako sam još uvijek lijepa."

Vrata su se otvorila, Jim je ušao i zatvorio ih. Bio je mršav i vrlo ozbiljan. Jadni momak, imao je samo dvadeset dvije godine i imao je obitelj! Trebao je novi ogrtač i bio je bez rukavica.

Jim je zastao na pragu, nepomičan kao pas kad vrijeba pticu. Pogled mu je bio prikovan za Dellu, a u očima je bio izražaj koji nije mogla pročitati i to ju je uplašilo. To nije bila ljutnja, ni iznenađenost, ni prosvjed, ni strah, niti jedan od osjećaja za koje se ona bila pripremila. Jednostavno je zurio u nju sa zabrinutim izrazom lica.

Della je ustala i krenula ka njemu.

"Jim, dragi", uzviknula je, "ne gledaj me tako. Odrezala sam kosu i prodala ju, jer ne bih mogla preživjeti Božić a da ti ne kupim dar. Narast će opet, tebi neće smetati, zar ne? Morala sam to napraviti. Moja kosa raste jako brzo. Reci "Sretan Božić!" Jim, i budimo sretni. Niti ne znaš kakav lijep, kakav krasan dar imam za tebe."

"Odrezala si kosu?", upitao je Jim, s naporom, kao da ne shvaća.

“Odrezala i prodala”, rekla je Della. “Zar ti se ne dopadam?. Ja sam ja i bez svoje kose, zar nisam?”

Jim je pogledao naokolo znatiželjno.

“Kažeš da tvoje kose nema?”, rekao je, gotovo kao idiot.

“Ne trebaš je tražiti”, rekla je Della, “prodana je, kažem ti - prodana i nema je više. Badnja večer je, momče. Budi dobar prema meni, zato što je kosa otišla za tebe.

Možda su vlasni na mojoj glavi bile izbrojane, “, nastavila je sa iznenadnom ozbiljnom nježnošću, “ali nitko ne može izbrojati moju ljubav prema tebi. Hoćemo li jesti, Jim?”

Jim je, čini se, naglo došao sebi. Zagrlao je Deltu.

.....

Jim je izvadio omot iz džepa svojega ogrtača i bacio ga na stol.

“Nemoj pogrešno misliti o meni, Dell.”, rekao je. “Ne mislim da ima išta u frizuri, šišanju ili šamponu što bi moglo učiniti da volim svoju djevojku manje. Ali, ako odmotat ovaj omot vidjet ćeš zašto sam se bio uzbudio.”

Bijeli prsti su vješto poderali papir i traku. A tada, ushićeni uzvik radosti; a tada, avaj! brza ženska promjena u histerične suze i uzdaha, koji zahtijevaju trenutnu uporabu svih moći tješnja.

Jer tamo su bili ukrašni češljevi-komplet češljeva, koje je dugo gledala u izlogu na Broadwayu. Prekrasni češljevi, prava kornjačevina, optočeni draguljima-tek sjena za nositi u prekrasnoj nestaloj kosi. Bili su to skupi češljevi, znala je, i njezino srce je žudjelo za njima, ni ne sanjajući kako bi ih mogla imati. A sada, bili su njezini, ali kovčge koje su trebale njima biti ukrašene, nestale su.

Pritisla ih je na grudi i napokon je bila sposobna podići pogled zamagljenih očiju, osmijehnuti se i reći: “Moja kosa raste tako brzo, Jime!” A tada je ustuknula kao opečena i povikala: “Oh, oh!”

Jim još uvijek nije vidio svoj krasni dar. Žustro mu je pružila dar na otvorenom dlanu. Činilo se kao da zagasiti skupocjeni metal odražava njezin odlučni i bistri duh.

“Zar nije prekrasan, Jim? Pretražila sam cijeli grad da ga nađem. Sada ćeš morati gledati na sat sto puta dnevno. Daj mi sat, želim vidjeti kako izgleda na njemu.”

Umjesto da posluša, Jim je sjeo na kauč, stavio ruke na potiljak i nasmijao se.

“Dell”, rekao je, “sklonimo naše Božićne darove i ostavimo ih neko vrijeme. Suvviše su lijepi da bismo ih sada koristili. Prodao sam sat kako bih nabavio novac da ti kupim češljeve. Valjda ti je jasno.”

Tri mudraca, kao što znate, bili su mudri ljudi, čudno mudri ljudi koji su donijeli darove Dječaku u jaslucama. Oni su započeli tradiciju darivanja za Božić. Budući su oni mudri, i njihovi su darovi bez sumnje mudri, noseći privilegiju zamjene u slučaju neodgovarajućih. A ja sam ovdje tek neuvjerljivo ispričao običnu priču o dvoje lude djece, koja su, nimalo mudro, žrtvovala jedno za drugo najveća blaga koja su imali. Ali na koncu, svima mudrima ovoga doba neka bude rečeno da su od svih koji daruju, njih dvoje bili najmudriji. Od onih koji primaju i daju darove, svi kao oni su najmudriji. Svugdje su najmudriji. Oni su tri mudraca.

Prijevod sa engleskoga jezika:

Milana i Ana Stahov

Sveti Nikola

Najdraži predbožićni obiteljski svetac rođen je oko 270 godine u Maloj Aziji u gradu Patari, a umro 350. godine kao biskup u gradu Miri. Brojne legende svjedoče o njegovoj velikoj ljubavi prema najmanjima, siromašnima i nevoljnima. Zaštitnik je putnika, mornara, male djece, a ponajviše udavača. Odatle je i najpoznatija legenda o sv. Nikoli dok još nije bio biskup. Nikola je saznao za nekog plemića u svom rodnom gradu Patari koji je sasvim osiromašio, a imao je tri kćeri za udaju. Kako im nije osigurao miraz one se nisu mogle udati. Otac je odlučio da miraz za kćeri zaradi na sramotan način, trgujući njihovom mladošću. Sv. Nikola se pobrinuo da ih spasi od sramotne sudbine.



Tri noći zaredom ubacivao je krišom kroz prozor vrećicu zlatnika. Otkriven je kada je ubacivao treću, no zamolio je plemića da istinu ne otkrije. Iz te legende razvio se pobožni običaj da na blagdan svetog Nikole 6. prosinca ujutro roditelji krišom stavljaju darove djeci u čizmice, cipelice ili košarice.

Stoga sveti Nikola nije ni ove godine zabravio Tuzlansku djecu. On je uoči svoga imendana 5. prosinca obišao predškolsku djecu iz igraonice koja radi pri Hrvatskoj ženi u prostorijama Hrvatskoga doma. Dvorana i tabla bili su veoma ukusno ukrašeni adventskim i

Božićnim simbolima, tako da je sveti Nikola bio ugodno iznenađen, a još se ugodnije osjećao dočekom brojne dječice blistavih očiju, od kojih su mu neka i recitirala. Bilo je tu smijeha, ali i plača da je čak svetac morao istjerati Krampusa jer su se djeca bolje i slobodnije bez njega osjećala. Sveti Nikola je sa svojim pomoćnicima, anđelima, podijelio dječici pune čizmice raznolikih darova i s njima se fotografirao. Na kraju je pohvalio dječicu istaknuvši da su ona nada i budućnost ove najljepše zemlje na svijetu, a djeca su obećala biti bolja do njegovog ponovnog dolaska.

Zahvaljujući humanitarnoj organizaciji “Gorušično zrno” iz Velike Britanije koja je, u suradnji s Franjevačkim samostanom Tuzla do-

premila popriličan broj Božićnih paketića, tako da se ove godine sveti Nikola malo duže zadržao u Tuzli. Paketići su dijeljeni po osnovnim školama Bukinju, Solini, KŠC Sv. Franjo Tuzla, Jala, Miladije, Novi Grad, Brčanska malta, u Župnoj crkvi Tuzla, filijalama Križani, Grabovica i Kosci, kao i nekim invalidnim i drugim organizacijama i ustanovama.

Tako je sveti Nikola razdijelivši darove zadovoljan otišao, a dječica će pričavati svoj doživljaj i truditi se održati obećanja koja su mu dala, do njegovog ponovnog dolaska.

Zvonko BOSANKIĆ



Društvo Hrvatski dom Tuzla i Rudarsko-geološko Društvo “Santa Barbara” i ove godine su 3. prosinca svečano obilježili Dan svete Barbare, zaštitnice rudara.

Sveta Barbara je jedna od onih svetica kojoj višak legendi, a manjak povijesno utvrđenih podataka, nije ni najmanje zasmetao da postane izuzetno omiljena u narodu. Živjela je u III. stoljeću u Egiptu i postala jedna među 14 velikih svetih zagovornika u nevoljama.

Ona je zaštitnica rudara, artiljeraca, seljaka, općenito svih onih koji su u dodiru s vatrom. Bila je kći bogatog poganskog trgovca Dioskura. U svojoj silnoj ljubavi prema kćerki znao je i pretjerati, pa je tako dao podići ogromnu kulu (zatvor sa dva prozora) u kojoj su njegovu kćer dobro čuvali, da ju tko ne otme. No, onda je u tamnici doznala kršćanstvo i toliko se njime oduševila da je, dok je otac bio na dugome putu, na kuli dala napraviti i treći prozor u znak presvetog trojstva (oca, sina i duha svetoga).

PROSLAVA SVETE BARBARE

Kada se otac vratio s puta i vidio što mu je voljena kćerka prihvatila i uradila, pun bijesa predao ju je poganskim vlastima. Kćerka ni pod kakvim pritiscima nije htjela odstupiti od kršćanske vjere, pak da ju je na kraju otac sam odrubio glavu. Legenda dalje nastavlja da je oca u povratku kući sustiglo nevrijeme i on pogine od groma.

Blagdan svete Barbare na tuzlanskim prostorima slavio se od vladavine Austro-ugarske do 04. 12. 1944. godine. Nakon toga Dan rudara je premješten na 21. prosinca.

Budući da je obilježavanje ovog blagdana zabranjeno iz kapele u Moluhama je sklonjen kip svete Barbare na tavan uprave Rudnika, odakle mu se gubi svaki trag.

Bio je kip svete Barbare i u bolnici Kreka, gdje se liječio veći broj rudara. Još uvijek, na Ircu iza Rudarskog Instituta, vremenu odolijeva zaboravljena kupola svete Barbare u kojoj je nekada bila “prozvaona” iz koje su komorati silazili u Jamu Moluhe. Prije svakog silaska u jamu najstariji rudar bi se obratio kratkom molitvom pred kipom svete Barbare da ih zaštiti i sačuva od pogibelji.

Nakon sjednice UO u Rudarskom institutu, RG “Santa Barbara” u 13.00 sati položeno je cvijeće na spomen obilježjima rudara u Husinu i Kreki.

U 17.00 sati u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla slavljena je sveta misa za rudare, koju je predvodio gvardijan fra Petar Matanović. Na misi je bio

velik broj bivših komorata sa suprugama, supruga umrlih rudara, rudarskih inženjera, koje je fra Petar nakon misnog slavlja pozvao na tradicionalno druženje uz čaj s rumom - omiljeno rudarsko piće. Bilo je tu uz, čašicu ruma, i okrepe, pala je i pokoja pjesma, kao što je:

“Kada rudar vodu pije,
cijeli svijet se njemu smije,
jer on treba ruma piti,
da od uglja grlo štiti”,

te evociranje uspomena iz prošlih, mnogima, davnih vremena.

Zvonko BOSANKIĆ



KRIŽANI

U SLAVU I SPOMEN NA SVETOG NIKOLU TAVELIĆA

Ne zna se pouzdano kada su nastali Križani, kroničar to, izgleda, nigdje nije zapisao. Pa ni to kako su zapravo dobili ime. Možda zato što u ta vremena kroničara, u blizini, nije ni bilo, ili možda što kroničara put ne navede do Križana. Tko zna? Ali to u ovom trenutku i nije od neke posebne važnosti. Jer, putovi Gospodnji ne bi niti bili ono što uistinu jesu, kada ne bi svakoga odveli tamo gdje mu je to ON svojim naumom odredio i svojom svjetlošću osvijetlio. Tako je nekim ljudima odredio baš ovaj put, da dođu tko zna od kuda, nastane se ovdje i zasnuju svoje obitelji.

I, eto, došli su. I opstali.

Klesali su kamen po uzoru na Mojsija. Djelali drvo po uzoru na Josipa. Sagradili domove, sačinili ognjišta. Osnovali svoje groblje. Isklesali nadgrobnne kame-ne križeve, i, kako usmena predaja kaže, po tim križevima i selo dobi ime Križani.

Povijalili su se ti ljudi, Križančani, pod bremenom teških i oskudnih vremena, odolijevali burama i olujama, ratovima i inim nevoljama, ali ostadoše uspravni i visoko uzdignuta čela sve do dana današnjeg. Sas-tajali su se, zborovali, dogovarali, tugovali, ali i slavili, baš kako to učiniliše i danas 14. studenog 2002. ljeta Gospodnjega. Okupiše se da odaju poštu u spomen mučeniku svetom Nikoli Taveliću, zaštitniku skromne ali lijepe crkvice koju uz pomoć Župnog ure-da Tuzle već poodavno sagradiše.

Misno slavje predvodio je (a tko bi drugi) nego, neumorni i nezaobilazni fra Petar Matanović. Uz kraće podsjećanje na šibensku obitelj Tavelić u svojoj propovijedi kazao je:

“Mukotrno smo gradili i eto sagradili ovu crkvu. Mukotrno i dugo, od početka sedamdesetih do danas. Dakle, nešto više od trideset godina. Bijaše to dug i težak put, baš kao i životni put njenog zaštitnika svetog Nikole Tavelića. Danas u spomen na njega

možemo i trebamo podijeliti žalost i veselje, radost i tugu. A to i jesu veoma važne ljudske dužnosti, koje bi itekako trebali ispunjavati.”

Tko govoraše fra Petar. A domaćini Križana, Kolorata i okolnih sela nekako dostojanstveno i u miru saslušashe.

Lijepo je bilo, poslije misnog slavlja, promatrati te ljude, izbornih lica, žuljevitih ruku. Vesele se, raduju, vjeruju i nadaju se boljem sutra. Netko reče da su im i preci takvi bili.

Imali smo i divne goste. Ili bolje reći iskrene prijatelje. Urednike, dopisnike i tajnike Hrvatskog doma, Napretka, Hrvatskog Glasnika, Svjetla riječi i drugih. Nije uputno spominjati imena. Zarad onih koji bi se mogli uvrijediti što baš oni nisu spomenuti. Te bih zamolio da to ovoga puta ne čine. Žao bi mi bilo i ostao bih, čini mi se, nedorečenim, ako ne bih spomenuo ime svima nama dobro poznate Marice Petrović, autoriteta kakav je Juraj Novosel, ili vragolastog šar-mera Srećka Tunjića. Ne može se ne spomenuti ime jedne divne osobe, majke i bake, Dragice Pavić udo-ve pokojnoga Drage, o kome će na kraju ovog teksta biti još riječi.

Svi oni, kao i mnogi drugi, svojim prisustvom, uveliko uljepšashe i uveličashe naše slavje. Skupa sa crkvenim Zborom svetog Petra i Pavla otpjevashe čitav niz divnih dalmatinskih i drugih pjesma. Ipak, jedna iz niza doprije do svakog prisutnog. Zapara mu uho, zaleluja srce i dušu i čitav puk prosto zabruja:

Sačuvajte mi ravnicu, jer ja ću se vratiti.

Da, da, vratit ćemo se svi. Dolaze nam sveci. Srest ćemo se opet, na istom mjestu. Prigodom jednog od njih.

Ja bih k tomu dodao samo još i ovo: sačuvajmo svoju tradiciju. Narodnu nošnju koja se ovdje danas pokaza u svojoj punoj ljepoti i raskoši. Sačuvajmo naše divne seoske običaje.

Da bi ugodaj bio potpun, pobrinule su se vrijedne križanske domaćice, koje su u dobroj mjeri pokazale svoje kulinarske sposobnosti. Isprazio se poneki bocun vina, popila flaša piva, a kako bi to slavje i bilo kada se ne bi trglja neka čašica domaće ljute. Omastio se brk ukusno pečenim pilećim batkom. Umazala brada masnim prasećim rebarcem, a počesto čakali zubi poslije rezice dimljene domaće slanine, bijele peke ili kobasice.

Jedan čičica, valjda procijenio svoje sposobnosti, otrešao neku više. Naslonio se na dvorišnu ogradu, gunda nešto. Naravno, sam za sebe. Rad bi krenuti nekuda, ali noge nikako da poslušaju. Te ga oni mladi moradoše ispod ruke povesti kući.

Zborovanje i drugovanje potrajali bi tko zna dokle. Ali...

Sunce je već poodavno nagnulo ka zapadu i već je iščezlo iza vrhova Ilinčice.

Zvono na crkvenom tornju već je odzvonilo šest sati. Navečer. Ljudi se razilaze. Pozdravljaju. Skromna crkva lagano tone u noćnu tminu. Samo toranj sa zvonikom i križem nekako ponosno i gordo stoji. Kao da stremi uzdiže se put neba. Bjelasa se. Reklo bi se da želi otrgnuti zaboravu i sačuvati sjećanja na:

- fra Jozu Bošnjakovića i Dragu Pavića utemeljitelje ove crkve,

- fra Vitomira Vozečića koji ju je za života svojski gradio,

- fra Petra Matanovića koji je to sve skupa ob-edinio u jednu skromnu, a ipak lijepu i skladnu cjelinu.

- na obitelji Križana i Kolovrata koji su na bilo koji način pomogli njenu izgradnju.

A, nada sve, na svoga zaštitnika i mučenika, svetog Nikolu Tavelića čije ime taj isti toranj zajedno sa crkvicom danas nosi.

NAVIJEKE!

NIKO BRADVIĆ

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

SOLIDARNOST KATOLIČKE CRKVE S POGINULIM RUDARIMA "DOBRNJE"

Na tom je prostranom području živjelo stotinjak uciviljenih obitelji rudara. Samo ih je sedam bilo katoličkih; ostale su bile muslimanske i pravoslavne.

Prigodno susreta u srpskoj pravoslavnoj crkvi u Potpeći kod Srebrenika, okupljenima sam obiteljima poginulih rudara Srba, kojih je bilo desetak, rekao:

- Znam da vam je teško zbog smrti vaših dragih ukućana. Znajte da je i nama teško jer vas ne možemo utješiti!

Tomu je nazočio i paroh pravoslavne župe Potpeć *Nedo Zarić*.

Pri dijeljenju novca nastojali smo biti pravedni. Željeli smo uvažiti konkretne prilike svake obitelji; broj djece, opće materijalno stanje, zaposlenost ili nezaposlenost ukućana. A postići tu pravednost, bilo je vrlo teško. Župnik iz Lukavca Ivan Bošnjak, koji je svesrdno podupro naše akcije i sudjelovao u njima, rekao je:

- Nesreća u Rudniku slomila je i zaustavila živote mladih obitelji. Tek su počeli živjeti i stvarati. Uspjeh u budućem životu ovisit će ponajviše o snalažljivosti i poduzetnosti udovica i o potpori njihove rodbine. A koliko će tko u tome uspjjeti, ne može se znati!

Tako su se, eto, pokazale točnim riječi višegodišnjeg predsjednika njemačkoga Caritasa, mons. *Georga Hüsslera*, da je teže novac pravedno podijeliti nego ga prikupiti.

Obitelj s jednim djetetom primila je 7.500, a dvoje djece 9.000, a troje 11.000, a s četvoro 14.000 dinara. Posebno ugrožene obitelji dobile su i dodatak od tisuću do pet tisuća dinara. Pomoglo se i nezbrinutim roditeljima koji žive odvojeno od supruge i djece njihova nastradala sina. Nisu, naravno, zaboravljivi ni roditelji onih rudara koji još nisu bili oženjeni. U slučajevima kad je pokojnik imao djecu iz dvaju brakova, a živjeli su odvojeno, pomoć je dana za obje strane. Tako je broj primatelja pomoći od sto osamdeset adresa poginulih rudara narastao na 197, u koji je uključen i jedini preživjeli rudar, Smail Imamović.

Akcija Caritasa imala je biljeg međuvjerskog razumijevanja i suradnje. Nije se pritom tek samo respektirala činjenica da ovdje zajedno žive muslimani, pravoslavci i katolici, nego se nastojao produbiti i obogatiti taj suživot. Upravo vjerske zajednice imaju snagu i poslanje da prednjače u tome. Akcije Caritasa tako su i primljene od vjernika i od njihovih imama, pravoslavnih i katoličkih svećenika. Oni su se kao sudionici akcija Caritasa međusobno upoznali i zblížili. Imami su sudjelovali najbrojnije.

Osim spomenutih, to su: *Muhamed Zahirović* (Tuzla), *Ekrem Mahorović* (Lukavac), *Muho Butković* (Huskići), *Muzafer Delić* (Srebrenik), *Ibrahim Saletović* (Obodnica), *Mehmed Sinaović* (Tinja), *Osman Mujić* (Rapatnica), *Ibrahim Softić* (Dobrnja), *Mevludin Hamidović* (Gornja Duboštica), *Adem Mukić* (Donja Duboštica). Iz *Srpske pravoslavne crkve*: *Miodrag Gavrić* (Tuzla), *Dragoljub Milanović* (Puračić) i *Pero Tanacković* (Špionica). I tri su žene, zajedno s duhovnicima, posjećivale obitelji: supruga efandije Ekrema, supruga oca Dragoljuba i tajnica Središnjeg odbora Caritasa pri Biskupskoj konferenciji Jugoslavije iz Zagreba sestra Katarina Lukačević.

Pred odlazak iz Tuzle uvaženi direktor Caritasa dr. Đuro Zalar dao je opširan intervju Radio-Tuzli. Pripredio sam mu prigodan ručak i zahvalio mu na njegovoj velikoj dobroti, trudu i ljubavi, koje je pokazao prigodom dijeljenja novčane pomoći obiteljima poginulih rudara. Istaknuo sam kako su takvi ljudi, ljudi s Kristovim evangeoskim pedigreeom, itekako potrebni našoj katoličkoj crkvi. S njim ću se, poslije, često susretati i on će me uvijek kao brata primati u društvo.



Ožalošćena obitelj: majka, supruga i četiri kćeri poginulog rudara *Milje Jurića* iz *Donje Dragunje*.

POMOĆ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE I HERCEGOVAČKE PROVINCIJE

Nedugo zatim, vrhbosanski je nadbiskup - mons. Vinko Puljić, sa svojim tajnikom, vlč. Ivanom Tomaševićem, posjetio Tuzlu. U Franjevačkom samostanu predao je lukavačkom župniku vlč. Ivanu Bošnjaku, vlč. Marku Laciću, župniku iz Dragunje, i meni novčanu pomoć Vrhbosanske nadbiskupije iz Sarajeva za obitelji poginulih rudara u iznosu od 218 tisuća njemačkih maraka. Vlč. Bošnjak i vlč. Lacić su tu pomoć podijelili na području svojih župa, a ja sam dijelio na području Kalesije, Čaklovića i Požarnice. Prigodom dijeljenja te pomoći pozivali bismo i mjesne imame i pravoslavne svećenike. Oni su se našim pozivu uvijek rado odazivali.

U međuvremenu je, još 17. listopada, stigla pomoć i Franjevačke zajednice Hercegovačke provincije, sa sjedištem u Mostaru, čiji je provincijal bio fra *Drago Tolj*, u iznosu od 455.600 dinara. Novac je to od svih župa Hercegovine. Donijeli su ga fra *Mijo Pinjuh*, župnik župe Kočerina, koji danas vodi jednu katoličku misiju u Švicarskoj, fra *Ferdo Vlašić*, glavni urednik katoličkog lista Ognjišta iz Tomislavgrada i fra *Marko Dragičević*, župni vikar iz Posušja, koji je ujedno svojom kamerom otkovječio dijeljenje te pomoći, što se odvijala toga dana do kasno u noć

Prvo smo posjetili obitelji poginulog rudara Alije Kulovića u tuzlanskom naselju Mosnik, koja je, po meni, bila najugroženija, jer je (majka Nesiba s dvoje malodobne muške djece) bila podstanar.

- Osjetila sam k' da mi je svjetlost vašim dolaskom ušla u kuću - rekla nam je udovica Kulović - i nikada vam to neću zaboraviti. Vi ste još više učvrstili moju vjeru u dobrotu Božju.

Isti sam slučaj zatekao i dan ranije, 16. listopada, u Kalesiji, gdje sam, također, najprije posjetio obitelj koja je stanovala u tuđoj kući i koja nije mogla ni kiriju platiti. Toliko me to teško pogodilo, da sam joj zaboravio predati novčanu pomoć, pa sam morao ponovno otići kako bih to učinio.

S područja lukavačke župe poginulo je 59 rudara, među kojima samo jedan katolik.

- Ovdje je pomoć nemoguća pravedno podijeliti - požalio nam se župnik vlč. Ivan Bošnjak čim smo stigli u njegov župni ured u Lukavcu. - Osamdeset posto obitelji poginulih rudara nalaze se u istom položaju. One su ostale s polovicom, jednim ili

dva, najviše s pet dunuma zemlje. Jučer sam posjetio obitelj s troje djece, a i četvrto je na putu... Lukavac je dobio najmanje pomoći.

- Dobro, onda ćemo mi podijeliti najviše pomoći u Lukavcu - odlučili smo.

S vlč. Bošnjakom smo u Dubošćici posjetili tri muslimanske obitelji. Na kraju smo, već je bila večer, s tamošnjim župnikom - vlč. *Markom Lacićem* u Gornjoj Dragunji posjetili pravoslavnu obitelj *Milana Mitića* i u Donjoj Dragunji katoličku obitelj *Tome Martića*, najmlađega poginulog rudara, kojoj je predan dar iz mostarske župe, a za obitelj poginulog rudara *Iljije Erdemovića*, također, iz Donje Dragunje, pomoć smo ostavili kod župnika Lacića.

Kad smo podijelili pomoć, vratili smo se u Franjevački samostan, gdje su sva trojica hercegovačkih franjevaca i prenoćili. Od ukupno 455.600 dinara, toga smo dana, na licu mjesta, obiteljima poginulih rudara predali pedeset tisuća dinara pomoći. Ostatak novca (405.600 dinara) ostavljen je meni, da ga podijelim u tri župe, i to tako da pomoć u aikari, dvjema obiteljima, preda škarski župnik fra *Dominko Batinić*, dok će to za 59 obitelji svoje lukavačke župe učiniti vlč. Ivan Bošnjak, a vlč. Marko Lacić za obitelji na području župe Donja Dragunja. Meni je ostalo da to obavim za jedanaest obitelji u Tuzli, Kalesiji, Požarnici i Simin Hanu. Sva trojica smo to imali uradi u sporazumu s imamima i pravoslavnim svećenicima. Obitelji su dobivale po deset tisuća, a svako dijete poginulog rudara po sedam stotina dinara. Ujutro, nakon doručka, zahvalio sam hercegovačkim franjevcima i njihovoj provinciji ovim riječima:

Draga braćo, obišavši obitelji poginulih rudara u Tuzli, Dubošćici i Dragunji, i sami ste se mogli uvjeriti da se one nalaze u ne samo teškom materijalnom stanju, nego da im je potrebna u toj tragediji nadalje i moralna potpora. Zato ste im svojim dolaskom pružili nadu da u svojoj nesreći nisu same, što je najbolje potvrdila ona muslimanka u Tuzli, rekavši: "Osjetila sam k'o da mi je svjetlost vašim dolaskom ušla u kuću...". Zbog toga ime tuzlanskoga samostana primite veliku zahvalu što ste im svojim dolaskom i novčanom pomoći pružili Kristovu dobrotu kao njegovi istinski svjedoci evangeoske ljubavi. Želim vam sretan put i pozdravite, s mojom velikom zahvalnosti, vašega mnogo poštovanog oca provincijala!

Pojedinačno, pomoć je pristizala iz Osijeka, Zagreba, Hercegovine...

Fra Berislav KALFIĆ

Nas 60. Svi smo se nekako ugurali. Tijesno je. Nešto oko 6 sati navečer stiže transport Njemačke vojske puno i mnogo flakova. Naš je vagon prikačen. Krenuli smo u 7,30 sati. Večernja doba. U vagonu je moljena krunica. S nama je fra Ignacije Nikolić. U Čatićima smo prenoćili, jer dalje se nije moglo. Partizani napali Kakanj. Spavanje pod vedrim nebom. Fra Ignacije nam je saopćio da idemo u samostan Tolisu.

6. IV. 1945.

Ustali smo vrlo rano. Noć je bila vrlo hladna. Zaputili smo se pješice u Kakanj. Daleko u daljini čuje se puškaranje. Ustaše i Nijemci tjeraju partizane. Odbijeni su od Kakanja. Okolina opet čista. U kaknju smo sjeli opet u transport i krenuli prema Zenici. Partizanski avioni "moskitosi" uznemirivali su nas. Pet puta do Zenice mitraljirali su vlak. Pet puta smo morali iskakati iz vagona. Njemački flakovi s vagona dobro su branili vlak. Stigli smo u Zenicu iza podne. Kiša je počela padati. Iz Zenice smo krenuli pred večer. U Vracama napali partizani ustaški pancervlak. Čekali smo, dok je pruga popravljena. Bilo je opasno prolaziti tom dionicom. Dok smo išli prema Doboju, nekoliko puta napadali su nas partizani. Malo puškaranja i više ništa.

7. IV. 1945.

Osvanuli smo u Doboju. Tu smo se neko vrijeme zadržali, a onda smo krenuli prema Bosanskom Brodu. Vožnja je bila dosta dobra. U Slavonskom Brodu smo stigli oko zalaza sunca. Tu smo prenoćili u franjevačkom samostanu. Da pravo kažem, bilo je slabo spavanje.

8. IV. 1945.

Rano ujutro oko 7 sati zaputili smo se na željezničku postaju. Sjeli smo u vlak oko 10 sati i krenuli prema Vinkovcima. Nikakvih uzbuha nije bilo. Pred večer smo se našli u Vinkovcima. Tu smo na jednoj obali s obilnom travom sjeli i dobro ručali. To mjesto nazvali smo mi "Zeleni gaj", jer su unedogled pružile se livade sa zelenom proljetnom travom. Stigao nam je ovdje i Luka Marošević, Živković, Mišković i Martinić. Svi Posavljaci. Oni su nam podijelili svoju

O BLEIBURŠKOJ TRAGEDIJ 1945. (II)

"žicu"-hranu. Odmorili smo se dobro i krenuli u unutrašnjost grada. Sve svoje stvari ostavili smo kod ustaškog satnika i onako bez stvari krenuli razgledati grad. Prozori su bili puni znatljivih glavica koje su nas pratile s velikim zanimanjem, jer s nama đacima-sjemeništarcima bili su i klerici u habitima. Bili smo i u župnom stanu. Večerali smo kod ustaških časnika njihovu časničku večeru. Odlična večera. Kod njih smo i spavali. Spavanje na podu u jednoj sobi svi zajedno. Prostro svako svoju deku.

9. IV. 1945.

Cijeli dan smo u Vinkovcima. Kod ustaških časnika se i hranimo. Pred večer oko 4 sata krećemo prema mjestu Gradište. Ustaše nam dale svoj kamion "Zempru" i svog šofera, da nas vozi. Čekamo na cesti oko 2 sata, a kamiona nema. Napokon je stigao. Uklrcali smo se i krenuli oko 6,00 sati navečer. Večernje rumenilo, išli smo cestom, koja je bila prava ko konac. Pred nama su se redala plodna polja i ravnice...

U sami mrak stigismo u Gradište. Senzacija ista kao i u Vinkovcima. Razdijeliše nas po dvojicu u svaku kuću. Moja kuća bila je vrlo lijepa. Večera još ljepša. Bila je i jedna cura. Iza dugog pričanja s ukućanima, kolega i ja otišli smo u sobu određenu za nas. Legli smo i zaspali. Sutra uskrсна nedjelja.

10. IV. 1945.

Gradišće. Sakupili smo se kod crkve svi. Pričao je svatko svoje doživljaje sa svoga konaka. Zatim ulazak u crkvu. Svijeta se skupilo dosta. Nedjelja je. Pučka misa. Mi pjevamo. Fra Ignacije je svirao. Svijet je bio vrlo zadovoljan, osobito njihove pjevačice, koje nisu nikada do sada slušale neke pjesme. Poslije mise ručak na "meraji". Na odlasku za rastanak žene skupile gotovo puna kola svega i svačega, a najviše špeka. Nas daka ima 26. A ostalo su klerici. U 12,00 sati sjeli smo u konjska kola. Bilo ih je 7, i krenuli prema Tolisi. Međutim, nije

nam bilo suđeno tamo doći. Tolisa pade upravo, kad smo mi bili stigli u Šatitar. Tu smo zastali. Izašli iz kola i odmarali se i jeli nešto, i onda otišli malo na obalu Save Čulo se puškaranje i strojnička vatra. Petar Rajkovača ne da partizanima Bosanskog Šamca. Svijet govori o njemu, da je vrlo oštar ustaški zapovjednik i trepet partizanima. aitarске ustaše nabavile su nam 5 konjskih kola iz Štitara (onih 7 vratilo se u Gradište), da nas prebace u Babinu Gredu. Krenuli smo u Babinu Gredu smo stigli pred mrak. Našli smo odmah crkvu i župni stan i zamolili, da tu prenoćimo. Primio nas župnik. U crkvenom dvorištu smo se malo odmorili na meraji i večerali "zairu", koju su nam žene Gradišta dale. Spavanje u župnom stanu u jednoj sobi. Svi zajedno. Na голу podu. Podnice stare, kvrgave.

11. IV. 1945.

Osvanuli smo kao pokisli. Bole rebra, brate! Ta, kako i neće, kad su podnice bile nejednake. Unatoč tomu, odsvirali smo misu. Za vrijeme doručka stigla je vijest, da je Bosanski Šamac ugrožen. Napadaju ga partizani sa svih strana. Čuje se pucnjava sve žesča. Dakle, cilj treba mijenjati. U Tolisu ne možemo nikako. Valja krenuti na drugu stranu. Odluka je, na Plehan. Teško za kola. Ipak dvjema konjska kola smo dobili. Potrpali smo stvari i krenuli oko 9,00 sati prije podne prema Velikoj Kopanici. Gudince smo prošli. U Velikoj Kopanici smo stigli oko 2,00 sata po podne. Opet nam trebaju kola dalje. Ovdje izbjegavaju da nam pomognu. No, zahvaljujući vodi fra Ignaciju i mjesnim ustašama, uspjeli smo naći dvjema kola. Ustaše ih prisilile. Krenuli smo prema Vrpolju oko 3,00 sata po podne. U Vrpolju smo stigli oko 5,20 minuta. Tu smo potražili Oštrogenca i kod njega smo večerali. Svoju "zairu" onu iz Gradišta. Prije večere uznemirivali su nas avioni. Po kućama smo se razišli kao i u Gradištu na spavanje. Bilo je vrlo lijepo spavanje, prema onom u Babinjoj Grad.

NASTAVIT ĆE SE

Zanimljive ličnosti: Annemarie Kury, Beč

VELIKODUŠNA OBITELJ DONATORA ZA BOSNU (II)

Piše: Mr. Hans Reisenberger

Najprije posjećujemo Europsku školu "Katolički školski centar Sv. Franjo" u Tuzli. Tamo smo poklonili rabljene računare, muzičke instrumente i knjige za tamošnju školsku biblioteku.

Mogli smo vidjeti samo mali broj knjiga u regalima i usprkos tome su naše knjige prvo morale biti provjerene od uprave škole, tj. mogu li biti korištene kao školska pomagala.

Škola je građena novcem Europske unije i budući da sam predavao tjelesni odgoj, interesirala me je sportska dvorana. Primijetio sam da se radi o lijepoj dvorani, ali da nedostaju osnovne stvari (nije bilo strunjača, kao ni lopti i sl.). Namjeravam sljedeći puta pomoći na tom području koliko je u mojoj moći.

Zatim smo otišli po Salihu, prognanicu koja je u ratu ostala bez muža i živi u Požarnici u teškim uvjetima.

Ruševina od kuće u kojoj živi pripada Srbinu koji se želi vratiti i ona mora napustiti kuću do konca lipnja (Daytonski ugovor). Za pravljenje kuće je Erda skupljala novac povodom njenog

šezdesetog rođendana i mi želimo da znamo dokle je se stiglo sa gradnjom.

Salihna nas stavlja na muke govoreći "vidjet ćemo". Kuća je skoro izgrađena. Novcem koji je skupljan povodom osamdesetog rođendana dr. Otta Schonherra u Beču Salihna je pokrila krov, stavila pod i ugradila sanitarne prostorije.

Saznali smo da još nije priključena na mrežu vodosnabdijevanja i odlučili smo se spontano joj ostaviti prikupljeni novac. Nedostaje samo još namještaj da bi se moglo useliti. Zurijeta, sedmogodišnja kćerka, je unijela prvi krevet (za lutke) u još nedovršenu kuću.

Poslije smo odvezli Salihu ponovno kući gdje su je već čekala djeca.

Onda smo još malo čavrljali o planovima za budućnost i djeci. Kada smo vidjeli da djevojčice na nastavi engleskog jezika rade sa kopijama austrijskih udžbenika i da nemaju rječnike da prevode tekstove, Gerhard je odlučio da nabavi djeci rječnik što je za vrijeme našeg boravka i učinio.

Navratili smo također i kod obitelji Mešić, prognane obitelji s četvero djece, dvije djevojčice i dva dječaka. Radost je bila velika jer su se

ponovno vidjeli sa Annamarijom i pozdravili su je srdačno. Onda nam je majka počela pričati o njenim patnjama.

Njen muž ne može da nađe posao kao ni odrasli sinovi. Obitelj se prehranjuje sama (živi od prinosa sa polja i drži manje domaće životinje). Na njoj se mogu vidjeti tragovi teškog fizičkog rada. Zubi su joj pokvareni. Od toga trenutka sam počeo gledati ljudima u zube, sirašni se prepoznaju po pokvarenim zubima. Sa starijom kćerkom koja ide u sedmi razred i uskoro puni 13 godina sam mogao razgovarati na engleskom, jer ona zna dobro engleski i ima perfektan izgovor. Gerhard joj je poslije tri dana poslao Englesko-bosanski rječnik.

Slijedeći dan, četvrtak, 4. april, je bio posvećen jednoj oficijelnoj ekskurziji. Fadil Banjanović, ministar za povratak prognanika u preko 600 mjesta, nam je ukazao na probleme i pokazao dokle se već došlo. Sa Annemarie ga povezuje sedam godina intenzivne suradnje na različitim zajedničkim projektima.

(Nastavit će se)

Preveo: Igor BANOVIĆ

EUROPA REGIJA I LJUDSKIH PRAVA

PIŠE: Romeo KNEŽEVIĆ



Političke težnje ka regionalizaciji i ljudskim pravima u staroj Europi znače dalji napredak u razvoju političke teorije i prakse na starom kontinentu koji se u povijesti još jednom pokazuje kao vodeći u svijetu. Suvremena Europa teži biti Europa regija i ljudskih prava i kao što je u XIX. stoljeću osnovni politički credo zapadnoeuropskih država bio liberalizam, tako su i danas ove političke težnje najvažniji dio službene politike Europske Unije. To znači, da Europa "ukidajući" nacionalni suverenitet i involvirajući u sebe dotadašnje granice europskih nacionalnih država, ne teži stvaranju neke moćne, liberalne i centralizirane države kao u nekadašnjoj Zapadnoj Europi, već takve države koja će službeno političku volju EU "spustiti" na što je moguće više nižu razinu upravnog odlučivanja, tj. na razinu regija. Na taj način EU nastoji otkloniti bitan nedostatak mnogobrojnih faktora u lancu odlučivanja od vrha države do samog građanina, odnosno, postići da pojedinac, građanin, neposrednije i kvalitetnije ostvaruje svoja građanska i ljudska prava.

Na istoj razini europskih dostignuća političkog razvoja u demokratizaciji društava, ljudska prava zauzimaju naglašeno najviše mjesto među drugim vrijednostima društva i države uopće. Ljudska su prava, također, iznad prava države jer kroz formu općih interesa država ne smije zanemarivati ili oštećivati pojedinačna ljudska prava koja su njen krajnji i najviši cilj, kao političkog i pravnog subjekta - a, nikada ne obrnuto. (Obrnuto bi se podsticao i njegovao razvoj političke svijesti kao "uravnolovke", općenito poznatog nedostatka socijalističkih projekata.) Upravo zbog toga je i utemeljen europski Sud za ljudska prava na kojem svaki europski građanin ima mogućnost, između ostaloga, tužiti državu za povredu svojih ljudskih prava.

S druge strane društvo u BiH u kojem živimo kao individue, grupe, stranke, institucije, itd., veoma je daleko od ovih europskih načela. Pokušajmo samo zamisliti situaciju u kojoj bi se RS u BiH odrekla svog suvereniteta (kao što su to učinile zapadnoeuropske zemlje u EU) i prihvatila BiH kao jednu od europskih regija, pa ćemo shvatiti koliko je to nemoguće zamisliti odnosno, koliko se daleko nalazimo od spomenutih načela.

Društvo u BiH se i dalje nalazi duboko ukorijenjeno u vremenu ex-Jugoslavije. Zapravo sve radno sposobne generacije BiH esencijalno su dio prošlosti, predratnog razdoblja R BiH u socijalističkoj Jugoslaviji. Čak i generacije koje su tek stasale za stvarni životni angažman neposredno pred nedavni rat - mislim na životnu dob u kojoj su mladi tek

Suvremena Europa teži biti Europa regija i ljudskih prava i kao što je u XIX. stoljeću osnovni politički credo zapadnoeuropskih država bio liberalizam, tako su i danas ove političke težnje najvažniji dio službene politike Europske Unije.

završili fakultete i nalaze se pred zaposlenjem i brakom - također su generacije "prekaljene" u "nekome drugom sustavu", svoju najbolju životnu dob su izrazile i izgradile u nekom "drugom vremenu" pa dakle, bitno su naučile živjeti na način nekog drugog, nestalog društvenog, vrijednosnog i običajnog sustava. Zapravo prve su i prave generacije novog, poslijeratnog-postkomunističkog-postjugoslavenskog vremena u BiH, tek generacije koje su rat dočekale u adolescentnom periodu a danas su u dobi između 20 i 25 godina. Sigurno je da su ove generacije, ako nisu doživjele neke teže psihološke traume ili tjelesne povrede kao i one generacije koje tek dolaze poslije njih, jedine sposobne neopterećeno i bez predrasuda čitavo društvo pokrenuti naprijed u pravcu kapitalističkih ekonomskih odnosa, istinske pluralističke demokracije i humanog društva (društva u kojem vladaju ljudska prava) u BiH.

Europski i bosanskohercegovački građanin

Vrijednosti građanskog društva i građanske individue u Europi i Zapadnome svijetu su, sada već, stoljećima neupitne. To je racionalan i slobodan pojedinac koji zna svoje obveze prema društvu, on je individua posvećena prije svega svojoj obitelji i svojoj profesiji i pozivu, istovremeno. Ali u ekonomskom pogledu u BiH, prema slobodnoj procjeni, većina naroda živi ispodprosječno dok je značajan broj onih koji preživljavaju kao i onih koji žive u potpunoj bijedi. U ovakvim uvjetima opravdano se postavlja pitanje (ne)mogućnosti građana BiH da uopće odgovore na svoje obveze i prava. Čovjek suvremenosti, također, već stoljećima zna što su vrijednosti demokratskog društva (najkasnije, još od slavne Francuske revolucije s kraja XVIII. stoljeća), no jednako dobro zna i posjeduje iskustvo i velikih društvenih socijalističko-komunističkih projekata, nepoznatih ranijim povijesnim razdobljima, i, kao neku vrstu pukih "mentalnih vježbi" skupo ih je platio "na vlastitoj koži". Međutim u politici u BiH i dalje traje status *quo* vladavine nacionalnih stranaka - neki govore i o novom velikom povratku nacionalnih stranaka na političku pozornicu - što znači da ćemo i dalje gledati nefer političku borbu s puno podmuklih, prijavih i šovinističkih udaraca, te beskrajna natezanja, koja će međunarodni predstavnik, svojim intervencijama svaki čas prekidati i usmjeravati.

Pojedinac današnjice je, također, obrazovan pojedinac, općenito obrazovan i na boljim navikama i običajima odgojen pojedinac, obrazovan posebno u profesiji i zvanju za koje se odlučio i kojem se posvetio. Ali u BiH usprkos nekim reformskim pokušajima obrazovanje se nalazi u jednom decentraliziranom i apatičnom stanju iz kojeg je teško zamisliti situaciju u kojoj će školstvo obrazovati i odgajati uljudene i optimistične pojedince, kompetentne i korektno u svom budućem zanimanju.

Čovjek suvremenosti je čovjek koji ponovno otkriva religiju naročito u bivšim ili u nekim još uvijek ideološki neslobodnim društvima, kao prirodni i nužnu potrebu čovjeka kao ograničenog i razumnog bića. U BiH djeluju tri većinske religijske zajednice, a religijska raznovrsnost u BiH ima i žalost i nešto od populističke političke podije-

ljenosti naroda, što je izraz lošeg utjecaja društva na religijske zajednice.

Građani Europe već odavno znaju vrijednosti etnikuma i običaja jednog naroda, kao i vrijednosti djela organizirane djelatnosti čovjeka na području znanosti, umjetnosti i kulture. U našim uvjetima međutim za većinu populacije kultura, kao ozbiljna pojava koja ima svoju specifičnu težinu, više je smiješna nego ozbiljna pojava. Ona se u najboljem slučaju i najčešće kod većina javlja u obliku recimo, savjeta o lijepom ponašanju (bonton) ili lijepom odijevanju (moda, ukus) i do šire javnosti dopiru ozbiljnija zbivanja iz kulture, kao što je to nedavni festival suvremenog kazališta ili djelovanje udruge "Ars aevi".

Timske blagodati međuovisnosti individua

Iznad svega čovjek suvremenosti je čovjek koji shvaća vrijednosti velike međuovisnosti individua - kao grupe, time - i, blagodati koje proizlaze iz takve uvjetovanosti i za pojedinca i za grupu ili većinu i cijelu zajednicu. Racionalna i slobodna individua naše suvremenosti je osoba komunikacije, sustavni korisnik umreženih kompjutorskih programa i, prema tome, pragmatična osoba u visokoj sofisticiranom smislu (kao i sve prethodne generacije u vremenima velikih tehnoloških promjena). Suvremeni pojedinac je, također, dio globalnog svijeta i to baš kao pojedinac s imenom i prezimenom (a ne neki apstraktni pojedinac) i takvo stanje je definitivno i neće se promijeniti. Na mladu osobu u smislu snage odgojnog djelovanja tehnološka moć računara kao civilizacijskoga dostignuća je stotinama puta jača od najvećeg dijela naših roditeljskih savjeta ili djelovanja obrazovanih ustanova, koje svakako nastoje pozitivno odgovoriti izazovima vremena i kod mladih zadovoljiti tuđu žed i oćaranost kompjutorima.

U svijetu informatičkih tehnologija "lokalno" gubi svoju vrijednost samo ako se "globalno" shvati kao, "globalističko", kao nešto što nepravedno unifira, potire, nivelira i sl., pojedinosti i detalje koji bitno određuju nečiju individualnost, bilo pojedinca, lokalne zajednice ili naroda. U informatičkom smislu "lokalno" ne znači ništa manje vrijedno - kao što se može činiti u otporu spram demokratskih, ekonomskih i kulturnih obrazaca zapadnoeuropskog i zapadnog svijeta - već nešto što samo participira u globalnim načelima i, pošto taj odnos nije odnos vrijednosne subordinacije, lokalno, također, neovisno funkcionira u svojoj domeni.

Globalnog se ne treba plašiti niti kao političkih tendencija iz velikog razvijenog svijeta u smislu njihovog ideološki pretjeranog pojavljivanja na lokalnom prostoru, kao što ga ne treba ni podcijenivati i odbacivati u smislu neumjerenog veličanja vrijednosti lokalne zajednice.

Na kraju, i umjesto zaključka, poslužit ću se jednom slikom iz života koju i u Tuzli primjećujemo što živi nesmetano i jedno pored drugog. Bit će dovoljno na primjer da ste na ulici primijetili džip SFOR-a i da vam odmah bude jasno kako ste preko NATO-a "globalizirani", odnosno, kada idućega trenutka pogled usmjerite na glavnu tržnicu, da zaključite, kako život sasvim nesmetano buja i na svoj lokalni način.



KAKO NACRTATI HRVATE I SRBE U TUZLANSKOJ ŽUPANIJI

U tuzlanskoj Mjesnoj zajednici Ljubače saznao sam da aktualni načelnik Općine Tuzla gospodin **Jasmin IMAMOVIĆ** za dvije godine svoja dosadašnjeg mandata nije našao vremena da primi na razgovor povjerenički odbor Ljubače, a nije ni posjetio ovu sredinu.

Nameću se pitanja - jel' to načelnika Imamovića ne interesiraju problemi ove, većinske hrvatske, sredine ili ne priznaje organe vlasti koje je utemeljio njegov prethodnik **Selim BEŠLAGIĆ**.

Prvu ideju o izgradnji brze ceste od Tuzle do rijeke Save, bar u Tuzli, lansirao je još uvijek aktualni župan Tuzlanske županije gospodin **Selim BEŠLAGIĆ**. Ovih dana sam saznao od inženjera **Enada LUKANOVIĆA**, Bistarčanina po rođenju, a pomoćnika ministra za promet u Vladi Tuzlanske županije, da je u pripremi za taj obimni i skupi posao savladana još jedna administrativno-tehnička ljestvica.

Kakva je brzina priprema za radove, bojim se da ni ta cesta neće biti za neku brzu vožnju, ako njenu izgradnju uopće dočekam.

Božo NOVAKOVIĆ, predsjednik Udruženja boraca iz Drugog svjetskog rata i narodnooslobodilačke revolucije Tuzla, nedavno je u programu televizije Tuzlanske županije naglasio da je ova malobrojna i bolesna populacija zanemarena i da mu nije poznato zašto je to tako.

Druže Božo, moram Vam javno pripočiti da pozornost ove vrste odavno nije moderna i profitabilna. Mnogi od partizanskih potomaka bi da izbrišu povijest predaka, a pod pritiskom potomaka ustaša i četnika.

Znameniti i zaboravljeni Hrvat, pjesnik i profesor **Ante JAKŠIĆ**, radio je u Tuzlanskoj gimnaziji od 1939. do 1943. godine. Unatoč tome taj podatak nije zabilježen u spomenici iz 1974. godine, koja je tiskana u povodu 75 godina ove škole.

Za tu obljetnicu razlog je mogao, eventualno, biti u ratnom opredjeljenju i ideološkom uvjerenju profesora Jakšića. Ostaje međutim nejasno zašto ga nema ni u publikaciji tiskanoj u povodu stote obljetnice, ovaj put Gimnazije "Meša Selimović".

Zbog te manjkavosti, propusta, previda i zanemarivanja, nameće se zaključak da je priredivačima stalo do toga da iz povijesti izbrišu još jednog znamenitoga tuzlanskog Hrvata.

Uskoro slijedi ustroj nove zakonodavne i izvršne vlasti i u Tuzlanskoj županiji. Poznato je da su mjesta u saboru županije izborili - SDA, Stranka za BiH, SDP i BOSS.

Pošto je riječ o većinski bošnjačkim strankama još uvijek je nejasno kako će novi vlastodršci nacrtati Srbe i Hrvate, koje po Ustavnim promjenama, a sukladno popisu iz 1991. godine, moraju imati u izvršnoj vlasti. Tim prije što ih ni u jednoj stranici nema u dovoljnom broju, a spram spomenutoga popisa.

Po okončanju nedavno održanog Izvanrednoga kongresa SDP-a BiH, pročitao sam u jednim novinama da je nova stranka, što će nastati od SDP-ovih, uglednih disidentata, jača od krnjega SDP-a.

Očevidno pisci ovoga i ovakvoga teksta ljuti su protivnici **Zlatka LAGUNDŽIJE**. Dokaz za to je činjenica da se snaga svake stranke mjeri na izborima, a ne po sastavu i akademskim titulama njenih članova. A, do novih izbora treba još podugo čekati!

Kada sam kod i oko SDP-a sjetih se još jednog naslova iz novina, koji glasi: "KAKAV PREDSJEDNIK TREBA SDP-u?" U tome tekstu pisac je navijao za jednoga od najčasnijih, ako ne i najčasnijega člana ove partije **Bogića BOGIĆEVIĆA**.

Međutim, poslije svega što se dešavalo tijekom Izvanrednoga kongresa ove partije i poslije njega, zaključujem da SDP-u ne treba nikakav predsjednik. Lider Lagumdžija je dovoljan i samodovoljan za sve.

Gospodin **Sulejman TIHIĆ**, član Predsjedništva BiH priredio je ramazanski iftar, u banjalučkom banjanskom centru "Seher", kojemu su nazočili muftija banjalučki **Edhem efendija ČAMDŽIĆ**, predstavnik veleposlanstva islamskih zemalja u BiH, zastupnici nekoliko bošnjačkih stranaka u Narodnoj skupštini Republike Srpske, predsjednik i dopredsjednik RD-a **Dragan ČAVIĆ** i **Adil OSMANOVIĆ**, te predsjednik Skupštine **Dragan KALINIĆ**.

Lijep i plemenit je to gest, bez dvojbe, ali se nameće pitanje hoće li gospodin Tihčić i ostali Bošnjaci, biti pozvani kod Čavića i Kalinića na Pravoslavni Božić i njihove obiteljske slave i hoće li se odazvati pozivu.

Zdravi i živi bili, pa čuli i vidjeli!

Nedavno me jedan prijatelj pitao hoću li se kada okušati u pravoj glumi, tvrdeći mi da su novinarstvo pa i ovo "krivo ogledalo" vrsta glume.

Odgovorio sam mu da hoću i to isključivo sa monodramskim komadom, ali uz preduvjet da pisci budu **Zlatko DUKIĆ**, iz Tuzle ili **Zlatko JUGOVIĆ**, iz Živinica.

I još nešto! Komad bi morao biti namjenski stvaran za mene, te prilagođen mojim gabaritima i godinama.

Tijekom nedavnoga prosvjeda djelatnika tuzlanskoga "Polihema", ispred Županijskoga suda Tuzla, jedan znanac mi reče: "**Nidžo, de ba nešto napiši i o ovim našim problemima**".

Kada sam ga pitao koje novine čita, koji radio sluša i koju televiziju gleda, odgovorio je da sluša Radio "Ozren" i gleda beogradsku Televiziju "Pink", a da novine uopće ne čita.

E i ja njemu odgovaram: "**Neka zove novinare iz tih medija, pa neka oni pišu o njegovim i problemima mu sapatnika!**"

Po Ustavnim promjenama koje je u BiH nametnuo bivši Visoki predstavnik međunarodne zajednice **Wolfgang PETRITSCH**, u zakonodavnim i izvršnim tijelima Federacije BiH i županija, te u Republici Srpskoj, mora biti dovoljno predstavnika sva tri konstitutivna naroda i nacionalnih manjina, a spram popisa iz 1991. godine.

Ne sumnjam da će to biti sprovedeno tijekom slijedećeg ustroja nove vlasti i u Tuzlanskoj županiji, ali se pitam kada i kako će nacionalni paritet biti uspostavljen među administrativno-službeničkim kadrom, koji dominantno sačinjavaju pripadnici bošnjačke nacije.

P. S. Isto to zagovaram u županijama i općinama sa hrvatskom većinom, ali i u Republici Srpskoj. Prosinac, 2002.

Krivo (o)gledao:
Nikola J. IVANOVIĆ

Podvučeno

Profesionalizam Televizije Tuzlanske županije

Prvog dana **Ramazanskoga Bajrama**, Televizija Tuzlanske županije je emitirala primjerene priloge o ovome islamskome blagdanu. Da su imali i više priloga o tome ne bi im se moglo ni trebalo zamjeriti.

U istome dana kolege iz ove medijske kuće su emitirale i zapažen prilog o **Svetome Nikoli**, koji je bio sutradan - 6. prosinca.

Ovim potezom djelatnici TV TK pobrali su simpatije brojnih gledatelja, a poglavito onih koji štuku i slave Svetoga Nikolu. I još nešto! Slikom i riječju pokazali su vjersko bogatstvo različitosti ovih prostora i dokazali kako se mogu proslavljati i obilježavati različiti vjerski blagdani, ne jedan pored drugoga, nego jedan sa drugim. Potrebno je samo malo dobre ljudske volje, tolerancije i

razuma. U ovome slučaju i uredničko-novinarskoga profesionalizma.

Još samo da urednike i novinare Televizije Tuzlanske županije, bar u ovome slučaju, poslušaju političari, ali i najveći dio pučanstva koji je zadržan i zaveden strankim dio magogijama postao isključiv i nastoji pod svaku cijenu biti drugačiji od drugih.

N. J. I.



Tuzlanska i bosanska epizoda dr. Ivo Pilara (1905.-1920.), VI.

BORAVAK U TUZLI



Piše: Anto CIGELJEVIĆ



Pošta i brzovaj
Pošt u. Telegrafenam, Tuzla
Пошта и телеграф, Тузла

NA RAZGLEDNICAMA IZ DOBA AUSTRO-UGARSKE: Pilarova kuća, desno, preko puta nje je zgrada tadašnje Pošte

Dr. Ivo Pilar je, stjecajem okolnosti, punih petnaest najplodnijih godina života i rada, nakon obranjenog doktorata prava u Beču i usavršavanja studije ekonomije u Parizu, te odslušanih predavanja na Filozofskom fakultetu u Beču, od 1905. do 1920. godine, proveo u Tuzli. Sa zadaćom da pomogne bosanskom narodu, dr. Pilar je prije toga, od 1900. do 1905. živio u Sarajevu, gdje je bio aktivnim činovnikom Zemaljske bosanskohercegovačke uprave i sudbenim savjetnikom Zemaljske vlade Bosne i Hercegovine, kojoj je Hrvatska u doba Austro-Ugarske davala glavni činovnički kadar. On je u najužem središtu Tuzle, tada grada sa jedanaest tisuća stanovnika, u Binertovoj ulici,

danas je to ulica Kulina bana, između gimnazije i Skvera, podigao si dom, veličine dvorca, koji se uskoro pojavio na austrijskim razglednicama. Na njegovome je katu, u mnogo soba, živio sa svojom obitelji, suprugom i dvoje djece, a u njegovu je prizemlju, u više prostorija, otvorio vlastitu odvjetničku pisarnicu, sa suradnicima, koji će kasnije i sami postati samostalnim odvjetnicima. To je bila najuglednija i jedna od nekoliko odvjetničkih pisarnica koje su postojale u Tuzli do Prvog svjetskog rata. Vodili su ih isključivo doktori prava, za razliku od današnjih tuzlanskih odvjetnika, koji su brojni, ali ni jedan od njih nije ni magistar, a kamoli doktor prava, kao njihovi kolege s početka prošloga

stoljeća. Od njegova odlaska iz Tuzle u Zagreb, između dva svjetska rata, u Pilarovoj je kući radila Bratinska blagajna, kako se zvala preteča Zavoda za socijalno osiguranje. U listopadu i studenom 1943. ona je sjedištem Oblasnog komiteta KPJ za istočnu Bosnu, sa kojim se nalazio i Agitprop i Redakcija prvoga broja "Front slobode", lista tuzlanske regije.

Po završetku Drugoga svjetskog rata tu je smješten Zavod za socijalno osiguranje Tuzla. Godine 1948. u nju se useljava Dom narodnog zdravlja. Četvrt je stoljeća služila kao glasoviti Dom zdravlja, od značaja za cijeli tuzlanski kraj, a i šire. Srušena je uslijed slijeganja tla, u faza, od 1973. do 1976. godine, tako da od nje više nema ni traga, kao što nikakvog znaka nema niti o njegovu boravku u ovome gradu uopće. Točnije, za Austrije je bio "poznati režimlja", ta je konstatacija sve što je ovdje o njemu (i to kao "dr. Niki Pilaru") napisano, i u Tuzli i BiH on se još uvijek službeno prešućuje. Štoviše, iako je ovdje napisao bezbroj stručnih i političkih tekstova, na desetine rasprava i osvrti, bio autorom svih relevantnih zakona koje je Zemaljska vlada u Sarajevu donosila i primjenjivala, odavde organizirao Hrvatsku Narodnu Zajednicu, Hrvatski dom, zastupao tuzlanski kraj u bosanskom Saboru i politički predstavljao Hrvate u BiH, zastupao Hrvatsku centralnu banku za Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku zadrudnu banku d.d. u Sarajevu, uređivao Hrvatski Dnevnik koji je izlazio u Sarajevu.

NASTAVIT ĆE SE...

Postizborni pogled sa strane

Ekspertne i/ili "nategnute" vlade

Gledajući sa strane, nameće se zaključak da bi u slučaju Tuzlanske županije najbolje bilo saborsku krvnu sliku prenijeti i u vladu. U tom slučaju bile bi najprikladnije zadovoljene sve želje i svi apetiti, glasači ne bi bili prevareni, a ne bi se moglo govoriti ni o kakvom postizbornom inženjeringu. Ne samo da bi bili zadovoljeni stranački interesi, nego bi to bila i mogućnost pluralnijeg rješavanja (među nacionalnih pitanja, koji se ne smiju gurati pod tepih čemu su sklone stranke tzv. građanske orijentacije.

Piše: Nikola J. Ivanović

Stranački sastavi kantonalnih skupština, parlamentarnih domova na razinama entiteta i onih koji se državnim zovu poznati su. Iščekuju se međustranački dogovori, odnosno formiranje postizbornih koalicija, u kojima će ovisiti sastavi vlada. Oko te teme podijeljena su mišljenja, želje i nadanja. Jedni bi pristali i na koaliranje s crnim đavolom samo da bi o(p)stali na vlasti; drugi su pristalice udruživanja sa strankama slične orijentacije; treći zagovaraju procentualno preslikavanje zakonodavne u izvršnu vlast, odnosno u županijske i entitetske vlade, te u državno Vijeće ministara. Pridružujem se rješenju broj tri.

Ova treća kombinacija već je dobila i nekoliko naziva - ekspertne vlade; vlade nacionalnoga spasa; svenarodne vlade; koncentrične vlade...! O svim spomenutim, mogućim i nemogućim kombinacijama narod se ništa ne pita. Narodi, odnosno jedva natpolovična većina punoljetnih BOSANACA i HERCEGOVACA, rekli su ili prešutjeli svoje na minulim izborima. Sada su na potezu vrhuške koje su iskamčile kakvo takvo povjerenje birača. To i kako će se dogovoriti uskoro ćemo znati, a kako će vladati uvjeravat ćemo se u naredne četiri godine.

U Skupštini Tuzlanskog kantona sjedit će 16 zastupnika SDA, 11 SDP-a, šest Stranke za BiH i dva iz Bosanske stranke. Znači nitko nema natpolovičnu većinu! Stranka za BiH i SDA bi u eventualnoj postizbornoj koaliciji nesmetano mogle vladati, odnosno formirati kantonalnu vladu. Koalicija SDP, Stranka za BiH i BOSS imali bi 19 mandata što je više od polovice zakonodavne vlasti i dovoljno je za formiranje izvršne vlasti. SDA, kao stranka sa najvećim brojem glasova ostala bi u oporbi i to vrlo jakoj. Međutim, ako se imaju u vidu višegodišnji, personalni, animoziteti između SDP-a i BOSS-a teško je, ali ne i nemoguće, očekivati koaliciju ovih partnera. Istodobno iz SDP-a

sada već podijeljenog u dvije partije, odavno stižu tvrdnje da neće koalirati sa nacionalnim strankama. Dodikov Savez neovisnih socijaldemokrata to je već dokazao u dosadašnjim pokušajima stvaranja postizbornih koalicija.

Gledajući sa strane, nameće se zaključak da bi u slučaju Tuzlanskog kantona najbolje bilo skupštinsku krvnu sliku prenijeti i u vladu. U tom slučaju bile bi najprikladnije zadovoljene sve želje i svi apetiti, glasači ne bi bili prevareni, a ne bi se moglo govoriti ni o kakvom postizbornom inženjeringu. I na razinama entiteta (Federacije BiH i Republike Srpske) najbezbolnije bi rješenje bilo formiranje tzv. ekspertnih vlada, odnosno raspodjela ministarskih fotelja spram broja zastupničkih mjesta. A o njima, bilo nam to milo ili ne, još dugo će se u BiH morati voditi računa. Njihovo guranje pod tepih, čemu su sklone tzv. stranke građanske orijentacije, sigurno nije produktivno rješenje.

I još nešto! Ekspertne vlade bolje su rješenje od tzv. "nategnutih". Ako ni zbog čega drugoga, a ono zbog toga što još nismo na političkoj sceni BiH vidjeli i takve redateljske zahvate. Pa što ne probati i to, jer sve do sada isprobano nije polučilo očekivane i željene rezultate.

IZBOR PROREKTORA UNIVERZITETA



Upravni odbor Univerziteta u Tuzli na sjednici 3. prosinca 2002. izabrao je prorektore Univerziteta, i to:

- Prorektor za nastavu **prof. dr. Džemo Tufekčić**, redovni profesor Mašinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli;
- Prorektor za znanstveno-istraživački rad **prof. dr. Božo Banjanin**, izvanredni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli;
- Prorektor za međunarodnu i međuuniverzitetsku suradnju **prof. dr. Mirsad Donlagić**, izvanredni profesor Fakulteta elektrotehnike Univerziteta u Tuzli;
- Prorektorica za financije **prof. dr. Mirjana Radić**, redovita profesorica Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli.

Novi prorektori preuzet će dužnost u toku ovoga mjeseca, a izabrani su na period od dvije godine.

Čestitamo izabranim prorektorima i želimo im uspjeh u radu.

HRVATSKO KAZALIŠTE PEČUH, MADŽARSKA

Hrvatsko kazalište u Pečuhu proslavlja ove godine jubilej - desetu obljetnicu svoga postojanja i profesionalnog djelovanja.

Kazalište je jedinstvena umjetnička institucija izvan Republike Hrvatske. Iako je službeno utemeljeno 1992. godine, svoju prvu povijesnu predstavu KRALJEVO MIROSLAVA KRLEŽE izvelo je 1990. godine.

Organizacijski, kazalište djeluje bez stalnoga glumačkog ansambla, ali u vlastitoj kazališnoj zgradi s gledalištem, pozornicom i minimalnim brojem stalno uposlenih rukovodno-administrativnih i tehničkih djelatnika. Predstave se

izvode najčešće na hrvatskom ali i na madžarskom jeziku, u Pečuhu i u drugim kazališnim središtima u Madžarskoj. Tijekom proteklih godina Hrvatsko kazalište gostovalo je na pozornicama u Hrvatskoj, Njemačkoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini. U suradnji s kazališnim umjetnicima iz Hrvatske i Madžarske do sada je uprizorilo približno četrdeset premijernih predstava.

Direktor Kazališta je gospodin Antun Vidaković s kojim Hrvatsko kulturno društvo Napredak Tuzla ostvaruje odličnu suradnju.

U ponedjeljak, 18. prosinca 2002. Hrvatsko

kazalište Pečuha gostovalo je u Tuzli na Tuzlanskim pozorišnim danima s dvije predstave:

- Thomas Bernhard "THEATERMACHER" Režija: László Bagossy jr.
- Julijana Matanović "ZAŠTO SAM VAM LAGALA" (Mala scena Ars klub "Arlekin")

Čestitamo Hrvatskom kazalištu iz Pečuha jubilej - desetu obljetnicu postojanja i profesionalnog djelovanja.

J.N.

PET GODINA RAD BOSANSKOGA KULTURNOG CENTRA (25. 11. 1997 - 25. 11. 2002)

U okviru "Dana BKC-a, Tuzla, 2002" 25. studenoga upriličen je svečani program godišnjice BKC-a.

Program obilježavanja obljetnice bio je dobro organiziran i realiziran:

- 19.00 sati, galerija BKC-a Tuzla **Revijalna izložba Udruženja likovnih umjetnika TK-a**
- 20.00 sati, velika sala BKC-a Tuzla **"Koncert prijatelja BKC-a"**
- 21.15 sati, hol/galerija BKC-a Tuzla **"Rockstars party"**
- **Koktel party**

Bosanski kulturni centar nije više zaobilazan prostor za sve ljude dobre volje koji imaju kulturne potrebe, pa bili oni stanovnici Tuzli ili na-

mjernici. Tamo, u različitim prilikama, svraćaju svi i svi se dobro osjećaju. U prvome redu tu će vas susresti dobri domaćini, vedri i sposobni momci koji se nameću kao uzor i svojim radom i svojim entuzijazmom na području kulture.

Nabrajajući prijatelje i suradnike BKC-a, g. Saiko Bukvarević, direktor i movens svih dešavanja u ovoj kući, nabrojao je i tuzlanske udruge i društva s hrvatskim i katoličkim predznakom. Bilo je ugodno biti javno priznat prijateljima Bosanskoga kulturnog centra, koji svi osjećamo svojim. Međutim, desio se jedan mali propust u organizaciji.

U 20.00 sati kada su, Koncertom, prijatelji pozdravljali slavjenika, nitko od hrvatskih niti

katoličkih udruga nije imao priliku za javno manifestiranje prijateljske poruke!

Rado bi zasvirali Napretkovi tamburaši (juniori), rado zapjevali braća Križan, stari Tuzlaci (seniori), Oliver Mott sjeo za klavir, Vedrana Ćimić otpjevala ariju, ili se s nekim, možda drugim načinom, pridružili čestitarima-prijateljima.

Kada su tako stresne prigode ne treba biti sitničav i gledati "svaku bobu". Treba vjerovati da se radi o nespretnosti ili propustu.

Mi iz hrvatskih i katoličkih udruga Tuzle u to vjerujemo i sudjelujemo u radosti jubileja kao - prijatelji!

Marica PETROVIĆ

KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR "SVETI FRANJO"

Školsko udruženje Prijatelji KŠC-a

Školsko udruženje Prijatelji katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli osnovano je prije tri godine kao Udruženje roditelja učenika Gimnazije. Na skupštini održanoj 04. lipnja 2002. godine. Udruženje je preraslo u udruženje Centra jer je počela sa radom i Osnovna škola. Danas ovo udruženje čine roditelji učenika Osnovne škole i Gimnazije, bivši učenici Gimnazije sadašnji punoljetni učenici i drugi prijatelji Udruženja iz zemlje i inozemstva. Na ovoj Skupštini izabrana je Uprava udruženja i Nadzorni odbor.

Svrha Udruženja prema Statutu je: Unapređivanje odgoja i obrazovanja učenika i učenica KŠC, koje se ostvaruje:

- Sudjelovanjem i suradnjom između roditelja i škole u koordinaciji sa savjetom roditelja i zastupnicima učenika,
- Održavanjem povezanosti između bivših učenika, roditelja kao i prijatelja i pokrovitelja škole,
- Pomoći za daljnju izgradnju škole, naročito pri nabavljanju dodatnih sredstava za učenje i izvannastavne aktivnosti,
- Osiguravanjem premija i nagrada za školska natjecanja svih vrsta,
- Pribavljanjem donacija za školske priredbe ili priredbe pojedinih školskih grupa svih vrsta,
- Izvođenjem vlastitih i sudjelovanjem u školskim priredbama svih vrsta,
- Pribavljanjem donacija svih vrsta za učenike i učenice kojima je potrebna pomoć.

Udruženje radi nesebično. Sredstva udruženja smiju biti upotrijebljena samo za namjere određene Statutom. Članovi ne primaju potpore iz sredstava udruženja - rade besplatno, izuzevši učenike i učenice kojima je potrebna pomoć.

Udruženje je sukladno Statutu od lipnja mjeseca do danas organiziralo niz aktivnosti:

- Susret svih bivših i sadašnjih učenika Gimnazije, održan 24. kolovoza 2002. godine u KŠC.
- Ovo druženje gimnazijalaca bila je prva i jedina prilika do sada da se susretnu sve generacije bivših i sadašnjih učenika Gimnazije s profesorima Centra. Na radost učenika i profesora ovo druženje će postati tradicionalno okupljanje svih bivših i sadašnjih učenika i profesora Gimnazije KŠC-a.
- Nagradna ekskurzija u Sarajevo za učenike koji su uspješno sudjelovali u prošlogodišnjim natjecanjima iz različitih oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva i sportskih natjecanja te tako doprinijeli općem ugledu škole u gradu i šire.



Nagrađeni učenici u Sarajevu...

Nagrađeno je 75 učenika Osnovne škole i Opće gimnazije, a nagrađeni su za aktivnosti i postignute rezultate: članovi Zbora, Ekologija, Crveni križ, Kemija, Plivanje, Civitas, Matematika, Likovni odgoj, Mažoretkinje.

Učenici i nastavnici posjetili su u Sarajevu Tvornicu čokolade, KŠC, katedralu, G. H. džamiju, prošetali Baščaršijom i ručali. Po toplom i sunčanom vremenu putovanje je proteklo u lijepom i nezaboravnom druženju najboljih učenika i nastavnika KŠC-a.

Druženje liječnika, roditelja, učenika i nastavnika održano je 21. listopada 2002. u KŠC-u. U prepunoj sportskoj dvorani KŠC-a "Sveti Franjo" u Tuzli predavanja su održali liječnici specijalisti iz pojedinih grana medicine čije su oblasti dobila najviše interesiranja učenika Osnovne škole i Gimnazije.

Liječnici pedijatri Doma zdravlja dr. Mladen Balić i dr. Tonka Mrkajić i dr. Mirjana Remetić pripremili su testove za učenike Centra te iste obradili. Na predavanju su prezentirani rezultati testiranja učenika iz kojih su videna interesiranja kao i problemi učenika. Tehničku obradu podataka radio je profesor informatike KŠC-a Josip Vojnić. Prema pokazanom interesiranju učenika predavanja su održali:

1. dr. Tonka Mrkajić, spec. pedijatrije
2. dr. Mirjana Remetić, spec. pedijatrije
3. dr. Mladen Balić, spec. pedijatrije
4. doc. dr. Alija Sutović, spec. neuropsihijatrije
5. dr. Branka Antić, spec. infektolog
6. dr. Suzana Pavljašević, spec. oftalmolog
7. dr. Dubravka Bosankić, spec. ortoped
8. dr. Mirjana Duspara, spec. stomatolog

Druženje učenika i roditelja s liječnicima će se i dalje nastaviti po oblastima interesiranja koje su učenici pokazali u provedenoj anketi.

Školsko druženje je na zahtjev učenika i Gimnazije osiguralo novčanu pomoć za božićno kićenje škole.

Ovo su bile značajnije aktivnosti školskog udruženja Prijatelji katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli, u protekla dva kvartala. Planom i programom rada za III kvartal školskog udruženje planira slijedeće aktivnosti.

- druženje roditelja kao zabavno večer
- druženje književnika i učenika
- nastavak predavanja liječnika specijalista.

Ovo udruženje ima oko 500 članova u zemlji i inozemstvu. Članom se postaje popunjavanjem pristupnice kod tajnice Udruženja prof. Tonke Divković. Po odluci Skupštine od 04. lipnja 2002. godine članarina je jedna KM mjesečno, odnosno prema mogućnostima svakog člana. Članarine su oslobođeni učenici.

Cilj Udruženja je da svi roditelji budu članovi ovog Udruženja i tako aktivno sudjeluju u unapređivanju odgoja i obrazovanja učenika KŠC-a, zato pozivamo one koji još nisu članovi Udruženja da to urade u narednom periodu.



PREDSJEDNICA UDRUŽENJA
Lucija Brestovac



PREDBOŽIČNA IZLOŽBA SLIKA FRA NIKOLE BOŠNJAKA U TUZLI

Fra Nikola Bošnjak je jedan od onih bosanskih franjevača koji svoju svećeničku ulogu dopunjuje i posebnim zanimanjem za likovnu umjetnost. Oni koji prate život i rad franjevačke zajednice u Bosni primjećuju da je likovna umjetnost u njezinoj povijesti uvijek imala posebno mjesto koje su često određivale životne prilike. Taj se interes u novije vrijeme naglašeno osjetio od sedamdesetih godina prošloga stoljeća. Tih godina fra Nikola je kao gvardijan Franjevačkoga samostana i profesor

Franjevačke klasične gimnazije u Visokom, naručivao mozaike i vitraje te prikupljao slike. Prigodom stote obljetnice Gimnazije (1982) zajedno s fra S. Pavićem i fra M. Mrkonjićem utemeljio je u Visokom likovnu galeriju sa 110 slika.

Ovaj postav koji izlaže u Tuzli Fra Nikola je u listopadu 2002, izložio u Tolisi, u povodu 200. obljetnice župa Tolisa i Tramošnica (rodna župa fra Nikole Bošnjaka).

Cjelokupnu kolekciju fra Nikole Bošnjaka danas čini 450 djela (kipovi, grafike, pasteli, akvareli, tempere, ulja na platnu). Osim što se bavi kolekcionarstvom likovne umjetnosti, g. Bošnjak ima u vlasništvu 3000 naslova iz književnosti i iz oblasti

različitih znanosti. Ovaj posavski sin želi svoju vrijednu imovinu smjestiti u zavičaj, plemeniti prostor bosanske zemlje koji je, iz raznih, teško shvatljivih razloga, ostao na margini suvremenih događanja.

U tuzlanskoj Galeriji portreta upriličuje se izložba kao adventska aktivnost Franjevačke zajednice u Tuzli. G. Čazim Sarajlić u suradnji s fra Petrom Matanovićem predstaviti će tuzlanskoj likovnoj publici, iz kolekcija fra Nikole Bošnjaka, radove značajnih umjetnika s južnoslavenskih prostora iz oblasti suvremenoga stvaralaštva.

Marica PETROVIĆ

Hrvatsko kulturno društvo Napredak Tuzla SOLISTIČKI KONCERT OLIVERA MOTTA

U povodu stote obljetnice HKD Napredak i promocije Napretkovog člana, pijanista gospodina Olivera Motta održan je 15. studenoga 2002. u Bosanskom kulturnom centru Tuzla solistički koncert.

Odmah moramo istaći da muziciranje mladoga tuzlanskog pijanista Olivera Motta u okviru solističkog koncerta, zapravo i nije bilo uobičajeno sviranje na klaviru, već je to, zapravo, bila afirmacija njegovog osebujnog indi-



vidualnog izraza po kojemu se otkako postoji muzika, prepoznaju oni pravi i veliki umjetnici. Oduševio je i u istoj mjeri fascinirao mnogobrojnu publiku svojom briljantnom tehnikom, svojom prohudovljenom i stilski dosljednom interpretacijom, zatim umjetničkom zrelošću, nježnošću i nadasve - osobnom iskrenošću osjećaja.

Ta ista publika došla je slušati klavirsku glazbu Beethovena, Saint Saensa, Ravela i Liszta, a Oliver Mott im je podario i više od toga. Njegovi akordi i pasaži na klaviru zvučali su kao na harfi, tipke i žice progovorile su opet muzičkim jezikom koji svi razumijemo - i tako gotovo unedogled - čas sjetno i poetično, a potom dramatično i snažno poput grmljavine. Mladi pijanist je zapravo glazbom na pozornici vajao himnu najljepšem instrumentu među instrumentima - himnu klaviru.

Eto tako smo vidjeli i doživjeli ovoga mladog 26-godišnjeg tuzlanskog pijanista pred kojim se nesumnjivo nalazi sjajna umjetnička karijera. A sjetimo se on je samo prije nekih desetak godina završio Osnovnu muzičku školu i prvu godinu Srednje, u klasi profesorice Biljane Mihajlović da bi zatim otišao u Italiju gdje se njegov prirodni talent razvija i sazrijeva u okviru Muzičke akademije. Ove 2002. godine diplomirao je s najvišom ocjenom u klasi profesorice Antonele Kosta i u međuvremenu uspješno pohađao Master klase prestižnih svjetskih umjetnika. Trenutno kao stipendist Konzervatorija BON PORTI iz Trenta, kao najbolji student 2001. godine Oliver Mott nalazi se na posljediplomskom studiju.

Branislav Štumpf

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta

FRANJEVAČKOME SAMOSTANU
SVETIH APOSTOLA PETRA I PAVLA,
TUZLA

ZAHVALA

Zahvaljujemo se g. fra Petru Matanoviću, gvardijanu Franjevačkoga samostana u Tuzli, za pažnju koju je i ove godine posvetio djeci u Tuzlanskim osnovnim školama.

Radost djeteta je osjećaj koji treba njegovati i prepoznati njegov značaj u odgojnom procesu u kojem sudjeluje cjelokupna naša zajednica, svatko na svoj način. Hvala vam što imate osjećaj za taj odgovorni odgojni segment - darivanje djeteta.

MINISTAR
dr. Enes Duvnjaković

UMJETNIČKA VEČER ASIMA HOROZIĆA

U dvorani Narodnoga pozorišta Tuzla, u srijedu, 4. prosinca 2002. godine upriličena je Umjetnička večer tuzlanskoga kompozitora Asima Horozića. To je bila završna večer Tuzlanskih pozorišnih dana koji su u našem gradu trajali od 17. studenoga do 5. prosinca.

Rođen je 1958. godine u Tuzli. Školovao se u rodnom gradu, a Muzičku akademiju diplomirao u Sarajevu, 1982. godine u klasi prof. Vojina Komadine.



Asim Horozić je za relativno kratko vrijeme postao najplodniji i najpopularniji kompozitor umjetničke glazbe u državi Bosni i Hercegovini. Do sada je stvorio slijedeća djela: Svita za klavir; Sonata za klavir; Gudački kvartet; Dva tria za flautu, violinu i klavir (broj I. i broj II); Koncert za violinu i orkestar - A mol; Koncertni stav za klarinet i orkestar "Kaplja"; Koncert za klavir i orkestar - E mol; Uvertira "Bosnia"; Orkestarska kompozicija za sopran, hor i orkestar na tekst Maka Dizdara "Zapis o Zemlji", "Obrana Bosne" - za recitatora, sopran i orkestar na tekst Nijaza Alispahića; Sevdisanje za sopran, hor i orkestar; "Mangala" za sopran, hor i orkestar na tekst Nijaza Alispahića; "Duša sarajevska" za saz, tamburu, električnu gitaru i orkestar; "Fantazija" za flautu i orkestar; Uvertira "San i java" - za simfonijski orkestar; "Ašikovanje" za orkestar.

Asim Horozić je autor prve bošnjačke opere "Hasanaginica" i prve opere za djecu "Aska i vuk", prema libreću Nijaza Alispahića.

Asim Horozić je nakon predstave "Odumiranje mededa" potpisao muziku za još petnaest predstava radeći sa svim vodećim režiserima i nekim inostranim.

Boгато kompozitorsko djelo Asima Horozića izvođeno je na koncertnim podijima i dvoranama u Češkoj, Njemačkoj, Francuskoj, Italiji i Hrvatskoj.

Za plodni umjetnički rad Asim Horozić je nagrađen brojnim nagradama i priznanjima od kojih se posebno izdvaja: priznanje Federalnog ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport; nagrada za najboljeg kompozitora koju mu je dodijelio Muslimanski radio "Hayat" Sarajevo za 1997. godinu; Plaketa grada Tuzle.

Horozić je počasni član Sarajevske filharmonije. Suradivao je sa dirigentima iz Novog Zelanda, Njemačke, Italije, Rusije, Amerike i BiH.

Bavio se muzikom za djecu i zabavnom muzikom. Posebna oblast njegovog afiniteta su i simfonijski aranžmani duhovne muslimanske muzike, a oprobao se i u dvadesetak svjetovnih oblika ove muzike, sevdalinkama.

Trenutno Horozić radi na novoj (herojskoj) operi "Zmaj od Bosne" po libreću Nijaza Alispahića.

Danas živi i radi u Tuzli kao docent na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli. Domaćin večeri bio je tuzlanski književnik g. Nijaz Alispahić. Gosti su bili: Željko Lešić, Besim Smajlović, Lamija Horozić, Emir Nuhanović, Ehlimana Tikveša, Nedžmija Omerčehajić, Nermin Omić, Remira Osmanović, Enver Hasić-Haš, Vedrana Šimić, Denis Isaković i Dubravko Bibanović.

Nemaju Tuzlaci kompozitorâ u velikom broju pa da mogu jednostavno preći preko ovakve večeri. Bilo je pitanje časti sudjelovati u pokazivanju jednoga puta koji je još u usponu, a već je doživio prestižne vrhunce.

Možda je termin predbjajramske večeri bio malo nespretno odabran jer su mnogi dovršavali pripreme za blagdan i tako propustili jedan događaj koji bi sigurno, u drugoj prilici, rado pogledali.

Bilo je primjedbi da je večer imala komemorativan ton, ali De gustibus non est disputandum. Primjedbu je izrekao kompozitorov drag prijatelj i dobronamjernik.

Vedrana Šimić, apsolutnica Muzičke akademije iz Zagreba, naše gore list, bivša učenica Asima Horozića, pjevala je arije iz Hasanaginice. To je bilo otkriće večeri. Bilo je predviđeno da se ove arije insertiraju iz sarajevske izvedbe, ali je gđica Šimić, neočekivano pa time još uspješnije, bila adekvatna zamjena, ako ne i kvalitetnija u svojoj kreaciji.

Ovakva večer trebala je Tuzli kako bismo povjerovali da je naš grad, kad se glazbe tiče - još uvijek grad!

Marica PETROVIĆ

VJERNI BOGU VJERNI BOSNI

U povodu Tuzlanskih pozorišnih dana 2002. u Narodnom pozorištu u Tuzli od 7. XI. do 4. XII. 2002. u petak 22. XII. u 20.00 sati, bila je promocija knjige: Fra Petra Anđelovića "VJERNI BOGU VJERNI BOSNI" i grupe autora REKLI SU O BOSNI I BOSANSKIM FRANJEVCIMA.

Promotori su bili: književnici Nijaz Alispahić i Željko Ivanković, te redatelj Gradimir Gojer.

Fra Petar je poznat tuzlanskoj javnosti, jer su sve njegove knjige već imale promocije u Tuzli, a zadnja knjiga "VJERNI BOGU VJERNI BOSNI", promovirana je prošle godine u okviru Šeste smotre "Dana sv. Petra i Pavla" Tuzla 2001. Ovo je ujedno bila prilika da se nešto više kaže o životu i radu franjevaca i njihovom doprinosu suživotu i miru na ovim prostorima.

"Nakon knjige "MI OSTAJEMO" u kojoj je iznio stav bosanskih franjevaca o njihovom poslanju



na pragu osmoga stoljeća i njihove prisutnosti u Bosni i Hercegovini, nova knjiga zatvara krug gotovo desetogodišnje mukotrpne borbe za državu Bosnu i Hercegovinu i provinciju Bosnu Srebrenu, na samom kraju dvadesetog stoljeća. Taj se period, jedan od najsudbonosnijih

u svekolikoj povijesti BiH, gotovo u dolasku poklapa sa fra Petrovom provincijalskom službom u Franjevačkoj provinciji Bosni Srebrenoj (1991 - 2001)", pisao je Željko Ivanković u predgovoru I. izdanja knjige "VJERNI BOGU VJERNI BOSNI".

Knjiga je dosad izašla u tri dopunjena izdanja i oslikava život i rad franjevaca.

Promotori su iz svog sjećanja iznosili impresije ne samo o fra Petru neko i mnogim drugim franjevcima s kojima su se susretali i surađivali u proteklom periodu. Njihovo zajedničko obilježje je: trajno ostati VJERNI BOGU VJERNI BOSNI, rečeno je na ovome predavljanju u Tuzli.



Martin ANTUNOVIĆ

KATOLIČKI VJERSKI PROGRAM NA TV TK

Ove je godine u Adventskome vremenu TV TK ostvarila još jednu suradnju s katoličkom zajednicom u Tuzli. Svakoga dana u poslijepodnevnom satima, na obostrano zadovoljstvo, dvadesetak minuta ide emisija U SUSRET BOŽIĆU, pod sloganom Padaj s neba roso sveta.

I do sada je svakoga petka TV TK prenosila evanđeoske poruke za vjernike katolike, a u Adventu je, na inicijativu gvardijana Franjevačkoga samostana fra Petra Matanovića i direktora TV TK g. Redžepa Ismailovskog, uz stručnu pomoć Marice Petrović suradnja raznolikija i kvalitetnija.

U prvom redu, predstavljene su sve župe Tuzlanskoga dekanata, sudjelovali su članovi studentske udruge "Blaž Josić" koja djeluje pri Matici hrvatskoj Tuzla, pjevala je "Frama" i Mješoviti crkveni zbor tuzlanske župe, pred-



stavljene su sestre Kćeri Božje Ljubavi iz Tuzle i sestre Kćeri milosrđa samostanskoga reda svetoga Franje iz Šikare, govornice su gospođe iz udruge Hrvatska žena.

Ekipa TV TK posjetila je svih deset župa Tuzlanskoga dekanata i ostvarila kvalitetnu

suradnju sa župnicima. Svi su otvoreni za takav oblik komuniciranja s javnošću i nude i nadalje različite oblike vjerskih sadržaja koji bi bili zanimljivi široj javnosti i izvan katoličkoga kruga.

Adventske vjerske emisije završit će se prijenosom Božićnoga koncerta iz Dvorane BKC-a, 22. prosinca, a sam blagdan Božića imat će drugačiju redateljsku shemu.

Vjerski program ima svoje mjesto u programskim shemama svih televizijskih kuća na svijetu. U zemljama koje su multireligijske kao naša, osjetljivost za zadovoljavanje vjerskih potreba gledateljstva vrlo je važna aktivnost. Ovogodišnja pozitivna inovacija u vjerskome programu TV TK je za svaku pohvalu.



M. P.

HKD Napredak Živinice

ČETVRTA IZBORNA SKUPŠTINA HKD NAPREDAK ŽIVINICE

Četvrta izvorna skupština Hrvatskoga kulturnoga društva Napredak održana je u nedjelju, 1. prosinca 2002. godine, u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Živinicama.

Predsjednik Društva g. Goran Mišić pozdravio je sve prisutne i zahvalio se članovima Skupštine, a posebno gostima koji su došli na ovu Izbornu skupštinu.

Skupštini su uputili pozdrave i poželjeli uspješan rad: fra Petar Matanović u ime Središnjice HKD Napredak, Mijo Krešić, predsjednik Županijskog odbora HDZ Soli, vič. mr. Luka Tunjić, ravnatelj KSC Tuzla, Juraj Novosel, u ime HKD Napredak Tuzla i iz objektivnih razloga odsutnoga predsjednika dr. Miroslava Petrovića, i preč. Pero Ilijić, dekan Tuzlanskoga dekanata.

Skupštini su prisustvovali i Ljubo Lukić, Središnjice HKD Napredak Sarajevo i dr. Srećko Tunjić, predsjednik Županijskog odbora HSS BiH, Tuzla.

Sjednici Skupštine predsjedavao je g. Goran Mišić, koji je podnio izvještaj o radu i predložio



Program rada i financijskog proračuna za 2003. godinu. Izvještaj o financijsko-materijalnom poslovanju podnio je predsjednik Nadzornog odbora g. Ivo Andrić Roba.

Gospodin Zdenko Tadić kritički se osvrnuo na rad Društva u proteklom periodu.

Nakon usvajanja izvještaja o radu, financijskog izvještaja, programa rada i financijskog proračuna za 2003. godinu, izabrana je nova

Uprava HKD Napredak za naredni četverogodišnji period.

Izabrani su:

U Upravni odbor Društva: vič. Vlado Jagostini, Božo Bonić, Ružica Đaković i Zdenka Grgić.

U Nadzorni odbor su izabrani: Ivo Andrić Roba, Mijo Maričević i Anto Lučić.

Za predsjednika Društva izabran je Marinko Mišić, a za dopredsjednika Ilija Lučić.

Za tajnika Društva izabran je Goran Mišić, a za rizičara Feliks Pajek.

Gospodin Marinko Mišić zahvalio se na ukazanoj povjerenju u svoje ime i u ime svih izabrani, te je zaključio rad IV. izborne Skupštine Hrvatskoga kulturnoga društva Napredak Živinice, nakon čega je u župnom uredu priređen domjenak.



J.N.

Uz promociju knjige fra Marijana Karaule, "Ljudi i krajevi", 24. XI. 2002. godine

U OKRUŽENJU KATOLIČKOG FRANJEVAČKOG DUHA



fra Marijan Karaula, Marica Petrović, Gradimir Gojer

U relativno malom prostoru kazališta "Arlekin" u Tuzli, promocija djela fra Marijana Karaule "Ljudi i krajevi" započela je bez uvodnih riječi gledanjem odlomka iz filma o fra Lovri Karauli (1800.-1875.) (u kojem je fra Lovru glumio nazočni autor fra Marijan Karaula), te jednog odlomka iz dokumentarnog filma Federalne televizije o fra Lovri Karauli i njegovom tragičnom ubojstvu - nakon što se požalio u jednoj predstavi caru Austro-Ugarske monarhije o teškom položaju kršćana u livanjskom kraju. Njegova smrt imala je i simbolično značenje, jer ubrzo nakon njegovog ubojstva izbija poznati ustanak kršćana protiv osmanske vlasti u BiH, 1875. godine.

Nazočnoj publici se najprije s nekom vrstom "identifikacijske karte" večeri obratio g. Gradimir Gojer, ministar kulture u Sarajevskom kantonu i kazališni redatelj. Nakon toga o djelu fra Marijana Karaule je prva govorila gđa. Marica Petrović, iz Ministarstva obrazovanja u vladi TK i profesorica hrvatskoga jezika.

Govoreći najšire o etnikumu bosanskohercegovačkih Hrvata povodom djela fra Marijana Karaule "Ljudi i krajevi", gđa Petrović se posebno dotaknula nekih momenta sadašnjosti i prošlosti Hrvata u BiH. Njezine opservacije su išle za dohvaćanjem etničkog, hercegovačkog karaktera Livnjaka, pa, po osnovnoj intenciji i bosanskohercegovačkih Hrvata uopće. Ukazala je na neke povijesne okvire bosanskohercegovačkih Hrvata i na ulogu franjevaca Bosne Srebrene u njihovu postojanju. U tom pogledu presudnim je obilježila habitus bosanskih franjevaca izgrađivan stoljećima. Zanimljivo je izložila etimologiju prezimena "Karaula", kao što je izgleda i sve drugo rečeno ostavilo značajan dojam na slušatelje.

Zatim je o knjizi i autoru govorio g. Gradimir Gojer. U širokim potezima i odmjerenom, djelo ovog autora smješteno je u suvremenu bosanskohercegovačku produkciju i odnose koji u njoj vladaju. Posebice je govorio o značaju fra Marijana Karaule kao javnog djelatnika uopće, te o nekim drugim njegovim djelima. Većina reportaža koje su uključene u djelo "Ljudi i krajevi" nastala je za potrebe "Svjetla riječi" u predratnom, ratnom i poratnom periodu i u tome je njihova živopisna vrijednost.

Na kraju se publici prigodnim riječima obratio i sam autor, zahvalivši se mnogima na pomoći u tiskanju ovog djela. Posebno je izdvojio ratne uvjete nastanka jedne od reportaža iz Kiseljaka u kojem je, zbog neprijateljskog okruženja grada, prisilno boravio oko mjesec dana...

Sve u svemu, bilo je to jedno ugodno večer, a iznad svega jednostavno i "pitko", kao što se "događaji" i inače lagano odvijaju u okruženju katoličkog franjevačkog duha u BiH.

R. K.

Uz promociju knjige: Ivan LOVRENOVIĆ - "Bosanski Hrvati", 27. XI. 2002. godine

POKAZAN I POTVRĐEN IDENTITET BOSANSKOHERCEGOVAČKIH HRVATA



Nenad Popović, Ivan Lovrenović, dr. Nedžad Ibrahimović

U ambijentu tuzlanskog Narodnog pozorišta o djelu Ivana Lovrenovića "Bosanski Hrvati" nazočnima je najprije govorio jedan od promotora dr. Nedžad Ibrahimović, redoviti profesor jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Tuzli. U širem geopolitičkom i regionalnom kontekstu prof. Ibrahimović se dotaknuo niza ideja iz Lovrenovićeve djela, naravno, ne polemično jer se radilo o predavljanju djela čitalačkoj publici. Gospodin je čini se posebno apostrofirao "kulturu akšamluka" u BiH - o kojoj na jednom mjestu u svom djelu govori Lovrenović - kao zajedničkog, neke vrste "dubinskog" i "poetskog" identiteta sva tri većinska naroda u BiH, a koji će, kao trajniji od političkog, uspjeti nadvladati neskladnosti među njima.

Osim toga vrijedi posebno istaknuti Ibrahimovićeve objekcije na, na primjer, čežnju za "normalnom nacijom" u BiH, a kakve su postojale već davno u dalekom razdoblju prosvjetiteljstva i romantizma u Europi i zatim, na veliku ulogu franjevaca u povijesti bosanskohercegovačkih Hrvata kao i izvanrednu ulogu fra Anđela Zvizdovića na početku osmanskog perioda u povijesti BiH. Također je slikovito primijetio o bosanskim Hrvatima kao o individuama koje se ogledaju u ogledalu i ne mogu da iskorače u građanski identitet.

Konkretno, jezikom lapidarnim i zanimljivim, g. Ibrahimović se na stručan način dotakao vrijednosti jezika, stila, esejističkog diskursa i erudicije autora.

Drugi promotor djela Ivana Lovrenovića je bio g. Nenad Popović, predstavnik izdavačke kuće "Durieux" iz Hrvatske i urednik djela "Bosanski Hrvati". G. Popović je govorio o nekim zajedničkim projektima i susretima s autorom, naglasivši da se radi o vrijednom autoru čija su djela prevedena na vodeće europske jezike. On je, također, između ostaloga istakao, govoreći o burnim zbivanjima na prostoru zahvaćenom ratom u BiH, kako je g. Lovrenović u to vrijeme bio "persona non grata" u određenim političkim krugovima, ali i u nekim širim krugovima javnosti.

Obraćanje g. Popovića nazočnima zvučalo je manje egzaltirano i racionalno od njegovog prethodnika, ono je čini se bilo "komornog tipa", kao za recimo uski krug ljudi upućenih u tajne stvaralaštva.

Na kraju se obratio publici i sam autor, iskreno i obilno se zahvaljujući svima koji su pomogli izlaženju ovog djela. Večer je završio jednim citatom iz predavljenog djela o fenomenologiji akšamluka u kulturi bosanskohercegovačkih naroda. S glavnim naglaskom spomenutog mjesta, završit ćemo i mi ovaj prikaz istim citatom.¹

("... Zato akšamluk, takva pjesma (sevdalinka, op. R. K.) i takvo pjevanje nisu zabava ni razonoda, nisu besposlica i opuštanje. Pravi akšamluk je rafinirana institucija kulture svakidašnjice, a u svojim sretnim trenutcima - ozbiljno dosezanje vrhunca onog doživljaja, u kojem čovjek u sebi prepoznaje nekoga drugoga, nesretnijega, a boljeg od onoga koji svakodnevno stanuje u njegovoj koži...") (str. 115)

R. K.

1. Večer uz autora knjige "Bosanski Hrvati", Ivana Lovrenovića, osobno mi je puno značila jer je bila riječ o istinskom intelektualcu po humanističkoj širini i kritičkoj dubini zahvaćanja mnogobrojnih tema o kojima je pisao ili govorio s područja društva, povijesti ili umjetnosti. Osobito sam cijenio njegove stvorene tijekom rata jer su - utoliko što je rat postajao brutalniji - oni, čini se, postajali "sve tiši i meksi" kao i autorove komentare zadnjih godina u splitskom tjedniku "Feral Tribune", kojem se g. Lovrenović, također zahvaljuje u jednoj ortici na kraju ovog djela o kojem je ovdje bila riječ.

GRADIMIR GOJER

TUZLANSKI TEATARSKI PASTELI

Promotori su bili gospoda: prof. dr. Izudin Kapetanović, rektor Univerziteta, Fatmir Alispahić, urednik knjige i Gradimir Gojer, autor knjige.

Gospodin Fatmir Alispahić u uvodnoj riječi istakao je sljedeće:

Gradimir Gojer je prvi autor koji nije Tuzlak, a koji je napisao kulturnu kroniku Tuzle. Gojer je već četvrt stoljeća prisutan u kulturnom životu našega grada. Zapravo, iz Tuzle se počela odmotavati Gojerova kulturna misija koja se u BiH okvirima po mnogo čemu može smatrati jedinstvenom; nikada ni jedan kulturni poslanik, a pogotovo teatarski, nije sebe utkao u kulturne identitete svih bh. centara, kao što je to Gradimir Gojer; u Zenici, Mostaru, ili Banjoj Luci, ime Gradimira Gojera ima značenje autentičnog znaka u raspoznavanju kulturnih identiteta ovih sredina. Gojerova kulturološka misija otpočela je u Tuzli, u pozorišnoj sezoni 1977/78. kada je u Narodnom pozorištu Tuzla uradio svoju diplomsku predstavu **Kad se mrtvi probudimo**, Henrika Ibsena.

Tada se dogodilo nešto što dosad nije nadđeno u pozorišnom životu BiH, niti tuzlansko Pozorišta; Gojerova diplomatska predstava je osvo-



Promotori



Priznanje g. Gradimiru Gojeru

jila osam prvih nagrada na Pozorišnim igrama u Jajcu; nikada ni jedan mladi pozorišni redatelj nije doživio takav uspjeh, niti je ikada tuzlansko Pozorište dobilo toliko prvih nagrada za jednu svoju predstavu!!! Otuda Gojera smatramo nešto više svojim, nego što to mogu drugi kulturni centri u kojima je on radio, ali, čini se, da i Gojer Tuzlu smatra nešto više svojom, nego druge kulturne centre. Knjiga **Tuzlanski teatarski pasteli** o tome svjedoči, jer je ova prva, od svih jedanaest knjiga Gradimira Gojera, koja je tematski posvećena jednom gradu, odnosno njegovoj teatarskoj, ali i kulturnoj, prepoznatljivosti.

Gospodin prof. dr. Izudin Kapetanović u svom obraćanju, između ostaloga, naglasio je sljedeće:

... Ova knjiga nas podsjeća na deset sjajnih predstava koje je Gojer ovdje izrodio. Tek kada ih ovako poredamo jednu do druge, možemo sagledati te dosege, možemo se sjetiti svih tih naših pozorišnih sezona i novih radosti što je Gojer opet s nama. On nas je kroz sve te godine, ali i kroz ovu knjigu podsjetio i približio nam Ibsena, Hristića, Begovića, Kaštelana, Topčića, Silajdžića, Lovrenovića, te naše Nijazu Alispahića i Derviša Sušića. On nas je podsjetio i na Zlatka Jugovića, na Fatmira Alispahića, na Jasmina Imamovića, na naše velike glumce, na Muharema Osmića, na Emira Hadžihafizbegovića, na Milenka Iliktarevića, na Desu i Zdrava Biogradilju, na Selmu Alispahić i Melihu Fakić. Kao svjedok svih naših kulturnih pokušaja, dešavanja, uspona i padova, kao svjedok remek-djela i veličanstvenih događaja, Gradimir Gojer kroz ovu knjigu postaje mjera kulturne vrijednosti i umjetničkog dosega Tuzle...

... Čitaocu ovog vrijednog djela ne može promaći da je ovo jedan osoben dokument o našoj prošlosti, njegova vizija Tuzle kroz vizir

U subotu, 30. studenoga 2002. godine u Narodnom pozorištu u Tuzli održana je promocija knjige gospodina Gradimira Gojera Tuzlanski teatarski pasteli.

... Ova knjiga nas podsjeća na deset sjajnih predstava koje je Gojer ovdje izrodio. Tek kada ih ovako poredamo jednu do druge, možemo sagledati te dosege, možemo se sjetiti svih tih naših pozorišnih sezona i novih radosti što je Gojer opet s nama. On nas je kroz sve te godine, ali i kroz ovu knjigu podsjetio i približio nam Ibsena, Hristića, Begovića, Kaštelana, Topčića, Silajdžića, Lovrenovića, te naše Nijazu Alispahića i Derviša Sušića. On nas je podsjetio i na Zlatka Jugovića, na Fatmira Alispahića, na Jasmina Imamovića, na naše velike glumce, na Muharema Osmića, na Emira Hadžihafizbegovića, na Milenka Iliktarevića, na Desu i Zdrava Biogradilju, na Selmu Alispahić i Melihu Fakić. Kao svjedok svih naših kulturnih pokušaja, dešavanja, uspona i padova, kao svjedok remek-djela i veličanstvenih događaja, Gradimir Gojer kroz ovu knjigu postaje mjera kulturne vrijednosti i umjetničkog dosega Tuzle...

umjetničkog rada i djelovanja, posebno događaja i preobražaja u pozorištu. Na simboličan način elaborirani su ljudi i događaji iz naše kulturne historije, na čudasan, gojerovski način oživljeni, pobuđujući u nama poštovanje i čineći ih čitaocu u saznanju i emotivnom pogledu još bližim i dražim.

Gojer nas podsjeća da smo sugrađani Mirzi Delibašiću, Asimu Horoziću, Mirku Dušeku i da na to trebamo biti ponosni. Zbog toga, ali naravno, ne samo zbog toga, ovo je vrijedna knjiga. Ona ne dopušta da u zaborav padne jedno vrijeme i ljudi koji su ga obilježili...

...I njegovi Tuzlanski teatarski pasteli pored estetske pružaju i kronološku sliku tematskih, stilskih i dramaturških karakteristika razvitka tuzlanskog pozorišta. Naravno, bilo je i bit će novih priloga koje će omogućiti nova i drugačija vrednovanja, ali ostaje u tim naporima dragocjena spoznaja da svaki novi prilog potvrđuje bogatstvo osnovnog djela.

Na kraju se prigodnim riječima obratio i sam autor gospodin Gradimir Gojer, koji se zahvalio Tuzlanskom pozorištu na izdavanju ovog djela i svim sudionicima koji su pomogli da ovo djelo ugleda svjetlo dana. Tuzlanski teatarski pasteli prepoznati su među tuzlanskom teatarskom publikom kao djelo kojim se afirmira kazališni život Tuzle koji u Bosni i Hercegovini zauzima časno mjesto, sami vrh.

Juraj NOVOSEL

"RUDAREV KUĆERAK"

"OBLETIO" POLA ZEMALJSKE KUGLE

U Šimi Ešiću Tuzla ima poetski biser, i treba ga znati čuvati zapisao je Miroslav Antić. Gdje je i što radi tuzlanski i bosanskohercegovački pjesnik danas, i hoće li mu općina Tuzla izaći u susret i odobriti lokaciju za izgradnju knjižarske kuće "Bosanska riječ".

* * *

Za 30 godina svoga književnog rada i stvaralaštva u domenu dječje književnosti, tuzlanski stvaralac Šimo Ešić objavio je 15 knjiga za djecu. Njegova četvrta zbirka pjesama za djecu "Rudarev kućerak" doživjela je do sada osam izdanja, i tiskana je i rasprodana u 110.000 primjeraka, a mnoge pjesme sada su u čitankama i lektiri za osnovnu školu. Osmo izdanje "Rudarevog kućerka" ušlo je u komplet od 25 najboljih knjiga hrvatske književnosti za djecu i mladež.

Tako smo rasli

Već u 25. godini života Šimo Ešić, rođen u selu Breze u općini Tuzla, od oca rudara, imao je četiri tiskane zbirke pjesama za djecu. Četvrta i do sada najbolja, najviše objavljivana, najviše iščitavana, iz najboljeg sjemena iznikla. U jednoj od tih pjesama koja nosi naslov "Tako smo rasli", Šimo Ešić, već u ranoj mladosti vrlo angažiran umjetnik, koji je rano prigrabio svoju epohu, svoje vrijeme, svoju stvarnost, djecu koja su najveća ljudska sreća, ovako piše kako je raslo osmero djece njegovog oca rudara iz Breza.

- Imao rudar u svom kućerku, sedam sinova i jednu kćerku. Kad je lijegao noću u krevet, s njime je išlo i briga devet. Sada ih ima kao u priči, i svaki svakom pomalo liči. Sada kada kakve izlete štimaju, u svakoj zemlji rođake imaju. Treba se možda držati toga: Lijepo je negdje imati svoga...

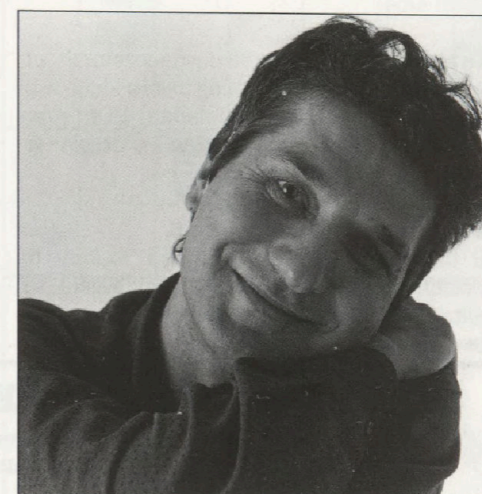
Četvrta zbirka pjesama za najmlađe izašla je osamdesetih godina. Od tada do danas izašlo je još 11 novih zbirki. Što će biti dok Šimo Ešić doživi stotu veliki je upitnik.

Prvi obimniji tekst o Šimi Ešiću zapisali smo prije dvadesetak godina. Od tada se mnogo što promijenilo, i evo nas sada sa uvijek raspoloženim umjetnikom sjedimo u njegovoj izdavačkoj kući "Bosanska riječ" u Tuzli, u Tržnom centru "Sjenjak".

"Centrala" u Bosni i Njemačkoj

- Od 1982. godine kao mlad umjetnik pokušao sam se dokazati i u izdavačkoj djelatnosti. Nije bilo dovoljno samo "pjevati", tražiti tko će vam to tiskati, a tko prodati i do djece doturiti, nego i oprobati se da imate svoju vlastitu izdavačku kuću, za svoje ali i za druge potrebe. Tako je nastala izdavačka kuća "Drugari". Stvorili smo je moj prijatelj i pjesnik Ivica Rorić Vanja i ja, kazivao nam je prije dvadesetak godina, a kazuje i danas Šimo Ešić.

No, to je bilo nesigurno vrijeme za privatnu izdavačku djelatnost. Dogodili su se po vlast



temelji pomoglo mu je mnogo naših ljudi, prosvjetara, kulturnjaka, ali i običnih građana, a među njima je i jedna učiteljica sa Husina, Marija Vranić.

- Nije moguće i potrebno objašnjavati na kve smo sve prepreke i nevolje naišli u europskim zemljama, u našim školama, kada je riječ o jeziku, literaturi, književnicima, stvaraocima, a što je bila posljedica rata. Bio sam i ja i moji suradnici u situaciji da sami sebe prevodimo, inače nismo mogli u školama plasirati lekturu, pa i udžbenike, koje je "Bosanska riječ" tamo distribuirala, kaže nam Šimo Ešić.

Pjesme prepisane iz života

Šimo Ešić kao tuzlanski dječji pisac, i bosanskohercegovački prvak u tom žanru, davno je stekao slavu.

- Ja pišem o onome što me takne i potakne, onako kako mislim da je najbolje. A što je moja pjesma najmilija djeci, što ja tu mogu. To je jedini način na koji se ja znam izraziti. No, poznato je da dječje pjesme jednako vole i odrasli, jer je jednostavna, vrlo odgovorna, bolje odslikava život. Poznato je da je dječja književnost teži dio umjetničkog književnog stvaralaštva, kaže Ešić.

Veli da je zbirka "Rudarev kućerak" doslovno prepisana iz života. Sve pjesme govore o veličini običnih ljudi, rudara (Šimo je bio sedmo dijete u kući oca rudara, garavog komorata), automehaničara, lugara... Pa nam to ovako ilustrira:

"Rudar živi u svom kućerku, gdje slijeću ptice, gdje slijeću svići, on nosi pet sinova i jednu kćerku, u novčaniku na jednoj slici" (obavezno kada ide u jamu).

Gdje je sve gostovao dječji pjesnik, "tuzlanski poetski biser", koji su to sada odrasli i školovani ljudi koji se ne sjećaju njegovih pjesama iz čitanki ili s književnih večeri u zemlji i inozemstvu, teško je reći.

Ovaj neumorni Tuzlak, umjetnik, prosvjetni radnik, a danas i izdavač, dobitnik je mnoštva književnih i drugih nagrada. Ima nekoliko zbirki prevedenih na strane jezike. Po broju novih naslova "Bosanska riječ" danas je na prvom mjestu u Bosni, a po tiskanju i plasmanu udžbeničke literature odmah poslije sarajevske "Svjetlosti".

Davno je, kaže nam općinskim oci-ma u Tuzli podnio zahtjev i projekt za izgradnju knjižarske kuće "Bosanska riječ". Moli za prihvatljivu lokaciju bez obveza koje se i drugima otpisuju, ali do danas odgovor nije dobio. To je velika investicija u kulturu, a posebno što je to projekt europskog karaktera.

Mato BIKIĆ

Obavijest

U povodu desete obljetnice izlazenja, brojni poštovatelji podržali su Hrvatski Glasnik materijalnom i duhovnom potporom. Hrvatski će Glasnik uručiti zahvalnice, a u narednom broju i objaviti imena pokrovitelja i donatora, koji svojim optimizmom i potporom podržavaju njegovo trajanje i kvalitetu.

OSVIJESTITI LJUDE

KOPB ili kronična opstruktivna plućna bolest usmrtila je u 2000. godini gotovo tri milijuna ljudi u svijetu, a smrtnost će se sljedećih godina znatno povisiti, procjenjuje Svjetska zdravstvena organizacija.

Riječ je o bolesti koja se definira kao smanjenje protoka zraka kroz dišne putove, koja stalno napreduje. Bolest se dijagnosticira na temelju karakterističnih simptoma (kašalj i iskašljavanje, otežano disanje u naporu ili mirovanju), ispitivanjem plućne "funkcije" (spirometrije), te procjenom rizičnih faktora (pušenje, onečišćenje zraka u domu i u atmosferi, kemikalijama na poslu...). No, sve je više dokaza u svijetu da je glavni okrivljeni u nastanku kroničnog bronhitisa, kronične opstrukcije dišnih putova i emfizema (u narodu poznatijeg kao proširena pluća) - **aktivno i pasivno pušenje!**

Iznimno je bitno osvijestiti populaciju o štetnim učincima pušenja, posebice pasivnog pušenja. Zabilježeni su brojni primjeri djece koja su umrla zbog - udisanja prekomjernih količina otrova iz cigaretnog dima njihovih roditelja!

Neprestano se moraju provjeravati i poboljšavati strategije sprečavanja pušenja. Valja provesti istraživanja koja bi izmjerila utjecaj i smanjila rizik sve većeg onečišćenja zraka, urbanizacije, respiratornih infekcija u djetinjstvu i izloženosti onečišćenja na poslu.

Dr. Alma Rožman
Večernji list

Više prijatelja - niži tlak: Osobe sa širokim krugom bliskih prijatelja rjeđe obolijevaju od povišenog krvnog tlaka. Nedavno američko ispitivanje 67 osoba u dobi od 20 do 70 godi-

na potvrdilo je da krvni tlak općenito raste s godinama života. To se pravilo, međutim, uglavnom odnosi na osobe sa slabom prijateljskom podrškom.

Stare brige štete srcu: Kopanje po starim ranama može potaknuti povišenje krvnog tlaka jednako onom do kojeg je došlo kad se bolni događaj stvarno odvijao. Ako se često uzbuđujete zbog starih briga, to vam može ozbiljno ugroziti srce.

Grah pomaže srcu: Nedavna je studija otkrila povezanost između većeg unosa kalija hranom i manje vjerojatnosti infarkta. Bijeli grah obiluje kalijem, no ima ga dosta i u drugim vrstama graha.

Zeleni čaj liječi alergije

U listopadskom broju časopisa Journal of Agricultural and Food Chemistry objavljeni su rezultati istraživanja znanstvenika sa Sveučilišta u Fukoki, prema kojima je zeleni čaj poten-

cijalno sredstvo protiv alergije. Naime, zeleni čaj sadrži metilirani epigalokatekin galat (EGCG) koji koči proizvodnju histamina i imunoglobulina E(IgE), dviju glavnih pokretača alergijskih reakcija u organizmu. Već su otprije poznati neki drugi sastojci zelenog čaja s jednakim djelovanjem ali je EGCG najučinkovitiji. Sadrži ga i crni čaj, ali u mnogo manjim količinama.

Šetnja čuva žensko srce

Rezultati najnovijih istraživanja, objavljeni u časopisu The New England Journal of Medicine, upućuju na to da redovite šetnje (u trajanju od barem 2,5 sata tjedno) smanjuju rizik od srčanih bolesti kod žena u menopauzi.

Već je poznato da takav učinak ima redovito vježbanje, ali znanstvenici nisu bili sigurni da li to vrijedi i za šetanje. Nakon trogodišnjeg prmatranja 73.000 žena u postmenopauzi, zaključeno je da i gimnasticiranje i srednje brza šetnja smanjuju rizik od obolijevanja srca za oko 30%.

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof. dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U Ginekološkom savjetovalištu "Medic" prof. dr. Nisveta Alispahić možete obaviti: ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnostika (ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta).

Ginekološko savjetovalište radi ponedjeljkom srijedom i petkom, od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.



Na telefone
061/149-514 i 217-927
možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.
Tuzla, Batva, Ive Andrića br. 11.

IN MEMORIAM



TUŽNO SJEĆANJE

**DELFA (rođ. TUNJIĆ)
BOŽIĆ**

22.12.2001. - 22.12.2002.

Vrijeme promiče, praznina, bol i tuga ostaju sa nama i sjećanje na tvoju neizmjeru dobrotu i plemenitost. Počivala u miru Božjem.
TVOJI NAJMILJI



TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 09. prosinca 2002. godine navršilo se pet godina od smrti

**IVANA MARTINAŠEVIĆA
- HANSA**

S poštovanjem čuvat ćemo uspomenu na njegov plemeniti lik. Počivao u miru Božjem.
HRVATSKI GLASNIK



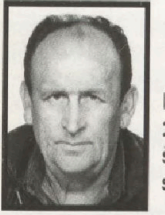
TUŽNO SJEĆANJE

na dragu i voljenu

RUŽA IVAKOVIĆ

13.12.2001. - 13.12.2002.

Bol koju osjećamo za tobom vrijeme ne može izliječiti, jedino naša svagdanja molitva ublažuje bol i veže nas s tobom, jer je to jedini put do tebe. Neka Bog blagoslovi naše putove prema Njemu i prema tebi.
TVOJI NAJDRAŽI



TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 17. prosinca 2002. godine navršilo se 40 dana od smrti našeg dragog

TIHOMIR BRACE PIPAL

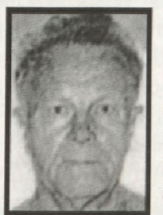
Vječno si u našim mislima i srcima. Sestra Marija zet Obrad i Dragana.



TUŽNO SJEĆANJE

**DARKA BAN
(rođ. KORUGA)**
10.12.1999. -
10.12.2002.

U tvom mirnom snu neka te prate naše misli, ljubav i sjećanje.
TVOJI NAJMILJI



TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 03. prosinca 2002. godine navršilo se šest godina od smrti

FRANJE BURDE

Ostat će u sjećanju svima s kojima je surađivao, dragim prijateljima i kolegama. Počivao u miru Božjem.
HRVATSKI GLASNIK



TUŽNO SJEĆANJE

**ŠIMIĆ
ELIZABETA -
LIZIKA**
10.12.1999 -
10.12.2002.

S ljubavlju i poštovanjem čuvat ćemo uspomenu na tebe
TVOJI: kćerke Vesna i Gabrijela, zet Mato i unuk Karlo.

Glasnikova

Božićna SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	DIVLJAŠTVO	POLEMIČAR	KRATICA ZA SEKUNDA	VELIK, OGRMAN	NOTA SOLIMIZACIJE	SASTAVNI VEZNIK	ROZINA BEZ KOSTICA	BEDIJSKI KNEZDI	RATARSKA ALATKA	STARI SIBIJSKI NOVAC	MNOŠTVO PTICA U LETU	KRAT. ZA "KONTO"	KRAT. ZA "OTOCI"	DRUGO SLOVO ABECEDE	VAIRA	VELIKA PTICA SELICA	NAZIV ZA SLOVO "J"	ZRANO-PLOVSTVO
BOŽIĆNA PJESMA																		
BORILŠTE						STAVITI U OMOT RUJKA U JAPANU							GRAD U RUSIJI BOŽ. MISA ZORNICA					
MUŠKO IME, NIKOLA					GRČKI OTOK BOŽIĆNA PJESMA					POKAZNA ZAMJENICA KARUBOSKO UZE			ENGL. ZABAVA BORILAČKI SPORT					
DALI SALVADOR			MORSKI GREBENI MASLINA (MNOZ.)				SURLA MORSKA ŽIVOTINJA						KADA ZA KUPANJE RUJKA U NIZOZEMSKOJ					AUTO ZNAK JAPANA ESTONAC
ZNANOST O ATOMIMA													SJEVERNI LELEN POSTANSKI PRETNAC					ŽENSKO IME IVANOVA IMERJAKINJA
OZNAKA AUTO SKOLE		POVJETARAC ROČNO VALJANJE BRODA																"SOUTH CAROLINA" PROKLETSTVO
KLIŽAČICA RODNINA						LUDOLFOV BROJ			VRSITI OPISIVANJE									
DOZIVANJE					"NEUTRON" IZRAĐIVAČ KORITA													"JUG" SLOVO ALFABETA
OPERA OD RAHMANINOVA																		
AUTO OZNAKA MAKARSKKE			UPIŠI O. Č. RUSKO MUŠKO IME															PLIN BEZ BOJE I MIRISA
ENGLJSKA GLUMICA DIANA																		
VRSTA ŠTETNOG KOKNJAŠA																		
ODLJEVAK U GIPSU																		
OZNAKA ZA TEMPO		PLESNA FIGURU KADRILI USKLIK																
KOJI IMA VELIKE ROGOVE								STAROST U GODINAMA	KANCELARIJA	U FIZIKI KRAT. ZA "DŽUL"	TOPTI KOVINU	SKUPLJANJE VODE U TKIVU	NENAVLAŽEN	VRSTA GRAĐEVINE SMJESE	PRILJEDLOG HRANA (ARAP)			"ASTATIN" ZAB. GLAZ. DJELO
SUSJEDNA SLOVA ABECEDE			BOŽIĆNA PJESMA KOŽARICA															
FILM KOST GAVRASA		HEBREJSKA KITARA LUTALICA																
DRUGO OSTALO					BOŽIĆNA PJESMA VOLOVSKI JARAJ													"EAST-NORTH-EAST" SEOSKE PODRUČJE
BLAGDAN ISUSOVOG ROĐENJA						RUJKA U ALBANLI BLATO								ČUVAR REDA GLUMICA BEGIĆ				"DUŠIK" KRADLJIVAC
GRAD U ISTRI						SLIKARSKI PRIBOR "KILO-AMPER"							BIĆE (LAT.) KRAT. ZA "OUNCE"					JAPANSKA KOPNENA MILJA
PERIKA VLASUJA								GRAD NA OTOKU ITAKA "KARAT"						UPALA SLUZNICE ITALIJA				
RUJEČNI OTOK					SINJSKA VITEŠKA IGRA													



Znate li?

* Pločice pronađene u grčkom proročištu Dodona sadržavaju neka zanimljiva pitanja: "Gerioton pita Zeusa treba li se oženiti", "Je li Darkil ukrao platno", "Bi li bilo bolje i korisnije kupiti kuću u gradu ili njivu na selu", "Lizonije pita je li dijete koje Anila čeka njegovo..."

* Svjetski poznat hrvatski znanstvenik Ruder Bošković (1711.-1787.) spasio je znamenitu crkvu Svetog Petra u Rimu. Kada su se na kupoli pojavile napukline, Bošković je na osnovu svojih proračuna "injekcirao" određene količine betona i crkva je spašena.

* Stari Rimljani imali su bogatu i raznovrsnu, ali ipak (za naše pojmove) neobičnu kuhinju. Ukiseljeno povrće (zimnicu), te usoljenu ribu i meso miješali su sa zašećerenim voćem. Svježe voće i komplete, silili su. Jedna od poslastica bile skuhanne kruške u vinu s medom, zapečene s kremom od tučenih jaja, a sve to obilato - popareno.

* Zadar je prvi grad u Hrvata koji je imao visoko učilište. 14. lipnja 1396. godine, general dominikanskog reda Rajmund iz Capue naredio je da se u zadarskom dominikanskom samostanu osnuje provincijalni studij za Provinciju Dalmaciju.

* Početkom 20. stoljeća, prosječni ljudski san iznosio je devet sati (tijekom 24 sata), a danas iznosi sedam sati. Prema američkim istraživanjima ljudi danas godišnje spavaju 500 sati manje od onih prije 100 godina, a to se negativno odnosi na ljudsko zdravlje.

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena pitanja

Osnivač i izdavač:
HKD Napredak, Tuzla

Ravnatelj:
Petar Matanović

Glavni i odgovorni urednik:
Juraj Novosel

Lektor:
Marica Petrović

Uredništvo:
Martin Antunović
Zvonko Bosankić
Romeo Knežević
Petar Matanović
Juraj Novosel
Marica Petrović
Ranoslav Tomićić

Fotografije:
Martin Antunović, Petar Matanović,
Foto BLICKO i Juraj Novosel

Adresa:
Tuzla, Kazan mahala 2
Tel/fax: 035-237-171

Tehnička priprema, repro i štampa:
"PrintCom" d.o.o.
Grafički inženjering Tuzla

Račun:
132-100-03108521-25
kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
- HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik

List je upisan u evidenciju javnih
glasila u Republičkom komitetu
za informacije pod rednim brojem
05/93 - 15. 03. 1993.

Na temelju Mišljenja Ministarstva
obrazovanja, nauke, kulture i sporta
TPŽ broj 10/1-483-9/98.,
list Hrvatski glasnik je javno glasilo,
te prema članu 19. točka 13.
Zakona o porezu na promet
proizvoda i usluga - ne plaća porez.

List izlazi mjesečno

Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

Iz sadržaja

U početku bijaše riječ	2
UVODNIK	
Jubilarna deseta obljetnica H.G. (P. Matanović)	3
Prijateljske čestitke Hrvatskome glasniku	4
Deset godina Hrvatskoga glasnika (J. Novosel)	8
Deset Božića uz Glasnik	9
INTERWIEV	
Fra Mirko Jozić (M. Petrović)	19
ZNANSTVENI SKUP	
Povratnik i zaštitnik povratnika (S. Pavić)	21
Božićne čestitke	22
BOŽIČNO DARIVANJE	
Dar tri mudraca (M. i A. Stahov)	25
Sveti Nikola (Z. Bosankić)	26
Sveta Barbara (Z. Bosankić)	27
Sveti Nikola Tavelić (N. Bradvić)	27
Sjećanje fra Josipa Bošnjakovića-Dobrnja (A. Cigeljević)	28
O Bleiburškoj tragediji 1945. (B. Kalfić)	29
Annemarie KURY	29
Europa regija i ljudskih prava (R. Knežević)	30
Krivo ogledalo (N. Ivanović)	31
Tuzlanska i bosanska epizoda dr. Ive Pilara (A. Cigeljević)	32
Postizborni pogled sa strane (N. Ivanović)	32
Vijesti sa Univerziteta u Tuzli (J. Novosel)	33
Hrvatsko kazalište Pečuh (J. Novosel)	33
Pet godina rada BKC u Tuzli (M. Petrović)	33
Školsko udruženje Prijatelji KŠC-a (L. Brestovac)	34
Izložba slika fra Nikole Bošnjaka u Tuzli (M. Petrović)	34
Solistički koncert Olivera Motta (B. Štumpf)	35
Umjetnička večer Asima Horozića (M. Petrović)	35
PROMOCIJA KNJIGE	
Fra Petar Anđelović: Vjemi Bogu vjemi Bosni (M. Antunović)	36
Katolički vjerski program na TV TK (M. Petrović)	36
HKD Napredak Živinice (J. Novosel)	36
PROMOCIJA KNJIGA	
Fra Marijan Karaula: Ljudi i krajevi (R. Knežević)	37
Ivan Lovrenović: Bosanski Hrvati (R. Knežević)	37
Gradimir Gojer: Tuzlanski teatarski pasteli (J. Novosel)	38
PROMOCIJA KNJIGE	
Rudarev kućerak obletio pola zemaljske kugle (M. Bikić)	38

NA stranici 2. i 25. su srednjovjekovne minijature iz knjige:
Il vangelo d'arte dei miniaturisti medioevali. Roma, 1989.

NAPREDAK OSIGURANJE d.d. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM
NAPREDAK OSIGURANJA
Tuzla, Bulevar 15. maja b.b.
Tel./fax: ++387 35 282 227

Pivara Tuzla



Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravlje i s čejlom pijte
Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora
za cijelu porodicu



Gospodarska BANKA
Sarajevo

Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 33 207-023, 207-022
Fax: 387 33 444-605

Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 33 203-910
Fax.: 387 33 442-959

e-mail: zunic@inet.ba

Digital Foto Laboratorij

Foto Žunić

TUZLA: 035/254-594
035/257-205
035/251-448

GRAČANICA: 061/772-282

TEŠANJ: 061/251-897

DOBOJ: 053/231-554

MLIN
LJUBAČE
MLIN
"HUSINSKI RUDAR" D.D.
LJUBAČE-TUZLA
75214 LJUBAČE-TUZLA
TEL./FAX: ++387 35 80 85 38, 80 85 39, 80 85 40 • E-mail: mlin@bih.net.ba

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING



JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA
Ul. Slatina br. 2 Tuzla

Sretan Božić i Nova godina

CVJEĆARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera,
zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju
od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES,
rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica
svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu
i dobiti stručne savjete.

Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ



ključ
uspjeha

Tuzlanska banka d.d.




P L I V A

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29
Fax. ++ 387 33 65 39 86

Za sva vremena



ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

 **CROATIA OSIGURANJE d.d.**

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr



Zagrebačka banka BH d.o.o.

VAŠA JE BANKA

Poslovna Jedinica Tuzla

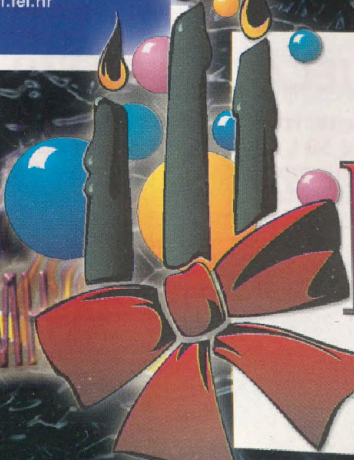
Bečarevac 1

Tel/fax: ++387 35/ 25 55 23, 25 55 24

Tel: ++387 35 25 55 29



92.7
103.4 MHz



Osnovan 1992. godine

INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT

I Love FM RADIO
Kameleon 102.7 MHz

Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba